

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1965. február 11.

bb 1. bemutatók a „tavaszi bérlet„ koncertjein

1 ol/hné- fm

1965. február 11.

több hazai és külföldi zeneszerző művét első ízben játsszák Magyarországon az országos filharmónia „tavaszi bérlet„-sorozatának koncertjein. közöttük lesz például papp lajos gordonkaversenye, amelyet mező lászló tolmácsol a magyar rádió- és televízió szimfonikus zenekarának március 18-1, zeneakadémiai hangversenyén. bemutatják a milánói konzervatórium igazgatójának, giorgio federico ghedininek concerto-ját is, amelyet március 22-én az erkel színházban a budapesti filharmónia társaság zenekara szólaltat meg fernando previtali, neves olasz karmester vezényletével. ugyancsak previtali dirigálja a magyar állami hangversenyzenekart is, amely március 25-én a zeneakadémián ad koncertet, műsorán egy másik olasz mű bemutatójával, ezuttal hallhatja először a budapesti közönség alfredo casella - az 1947-ben elhunyt kiváló olasz zeneszerző, zongoraművész, karmester és zenekritikus - la giara című szvitjét.

a tavaszi bérlet műsorának egyik érdekes színfoltja szervánszky endre, kossuth -díjas és erkel -díjas zeneszerzőnk „variációk zenekara„ című művének bemutatása, amelyet a magyar rádió- és televízió szimfonikus zenekara tolmácsol április 7-1 hangversenyén.

tyihon nykolajevics hrenyikov szovjet zeneszerző szimfóniáját a budapesten is ismert szovjet karmester, ogan durjan vezényletével április 8-án mutatja be a magyar állami hangversenyzenekar.

prokofjev: puskiniána című művét a budapesti filharmóniai társaság zenekara tűzte április 12-1 koncertjének műsorára. az esten komor vilmos vezényel.

/folyt.köv./

- 1 -

HE

bb 1. /bemutatók...1.folyt./Lm

Jelenleg nápolyban él Hans Werher Henze, német származású zeneszerző, aki 1956-ban komponálta Undine című balettjét. az Undine balettszvitet április 22-én hallhatja a zeneakadémia közönsége.

az Erkel színházban Honegger: Judith című oratóriumát Henryk Czyz, lengyel karmester vezényletével április 26-án tolmácsolja a magyar rádió- és televízió zenekara, valamint a budapesti kórus.

a Kossuth- és Erkel-díjas Járdányi Pál zeneszerző, néprajztudós és hegedűművész vivente e moriente című művét május 3-án a zeneakadémián szövegezteti meg első ízben a budapesti Filharmónia társaság zenekara; vezényel Ferencsik János.

Webern: Passacaglia című szerzeményét május 13-án mutatják be. Ugyancsak a tavaszi bérlet koncertsorozatának keretében rendezik meg az Erkel-díjas Székely Endre koncertjének bemutatóját is./mti/

bb 2. autóstoppal érkezett Debrecenbe a gólya

vid /má-Lm ká

1965. február 11.

A tiszántúli vízügyi igazgatóság két mérnöke az öntöző telepek műszaki ellenőrzése során nem mindennapi utitársat kapott. a töltés mellett álló gépkocsihoz sérült lábu, törött szárnyú gólya lépkedett. a hirtelenjött nagy hidegben elgémberedett éhes állatot a mérnökök felvették autójukba és Debrecenbe vitték. a gólya három napig egy pincében, a kazánház mellett kapott helyet, majd a debreceni állatkert lakója lett, ahol orvosi kezelésben részesítették./mti/

bb 4. fólia-alagutak a rákoscsabai határban

vid ká/fr-Lm-cz

1965. február 11.

A rákoscsabai micsurin termelészövetkezet, mind minden évben, most is az elsők között kezdte meg a primőr zöldségfélék szállítását. a napokban láttak hozzá a korai saláta szedéséhez, amelyből 24 000 fejet küldenek a fővárosi üzletekbe. a hatalmas üvegházakban azonban nemcsak saláta terem. tápkockákban, tőzegcserepekben nevelik a karalábé, karfiol, paradicsom és paprika-palántákat. ezeket, amint az időjárás engedi, fólia-alagutak alatt, a szabadban nevelik tovább. az idén 160 fólia-alagutat építenek a rákoscsabai határban./mti/

-2-

bb 3. tizennégy ország részvételével nemzetközi Lókiállítás rendeznek Innsbruckban - bábolnai arab mén volt a világhírű „univerzális Ló”, ősapja

i cs/sk szb ká

1965. február 10.

A haflingi Lótenyésztő egyesület elnöksége ez év szeptemberében Innsbruckban nagyszabású Lókiállítást rendez, amelyen 14 ország tenyésztői, a már világhírűvé vált haflingi Lófajta egy-egy jellegzetes tájfajtáját, illetve típusát mutatják be.

Pál János, a földművelésügyi minisztérium Lótenyésztési és Lóversenyzési Igazgatóságának vezetője tájékoztatást közölt, hogy az „univerzális Ló”, ragját viselő haflingi Lófajta ősapja egy bábolnai tenyésztésű, Bedavi nevű sárgaszőrű arab mén volt, amely 1837-ben került Tirolba, a haflingi ménesbe. a hegyvidéken kialakult haflingi Ló ma is sárga szőrű, viszonylag kistermetű, de rendkívül erős, szívós jószág, s valóban univerzális hasznosítású: kitűnő nyerges, málhás, de szekérben, kocsiban, hintóban egyaránt jól megállja a helyét. a tiroli hegyekben nagy falkákban szabadon tenyésztik. teljesítményére jellemző, hogy a 2000-3000 méter magas hegyekben naponta 70-90 kilométert is megtesz teherrel. a havasi menedékházak, turista-szállók megközelítésére szinte egyedül a haflingi Ló alkalmas. ugyanakkor szelíd, játékos, számos országban póni helyett használják gyerekek lovagoltatására.

A tervezett kiállítás bemutató programjának megszervezésére a magyar Lovas Népi Együttest hívta meg a haflingi Lótenyésztési egyesület. a meghívást a Lótenyésztési és Versenyzési Igazgatóság elfogadta, s az együttes hamarosan hozzá is fog a bemutató program összeállításához, begyakorlásához. az előzetes tervek szerint az együttes csaknem félszáz hátas-lóval, pompás négyes és ötös fogatokkal vonul ki a nagyszabású nemzetközi lovasrendezvényre. a magyar szakemberek úgy tervezik, hogy a kiváló tulajdonságú haflingi Lóból hamarosan vásárolnak néhányat./mti/

bb 5. pályázat Derkovits ösztöndíjra

szb -CZ

1965. február 11.

A művelődésügyi minisztérium és a magyar képzőművészek szövetsége pályázatot hirdet a Derkovits Gyula ösztöndíjra. pályázhat minden olyan 35. /harmincötödik/ életévét még be nem töltött képzőművész, aki a főiskola elvégzése után önálló művészi tevékenységet tud felmutatni./folyt.köv./

- 3 -

bb 5. /pályázat... 1. folyt./- szb

kivételes esetben - ha művészi munkássága indokolja - olyan művész is részesülhet ösztöndíjban, aki nem rendelkezik főiskolai végzettséggel. az ösztöndíj összege - háromévi időtartamra - havi 3 000 forint. a pályázati kérelemhez mellékelni kell:

- 1./ a pályázó eddigi művészi munkájának részletes ismertetését;
- 2./ művészi munkájának, célkitűzéseinek tervét az ösztöndíj időtartamára;
- 3./ önéletrajzot;
4. főiskolai végzettség esetén a főiskolai oklevél hiteles másolatát;
- 5./ művészi munkásságát és célkitűzéseit bemutató műveit.

a pályázati kérelmet a művelődésügyi minisztérium képzőművészeti osztályára /budapest, 5. kerület, szalai-utca 10. 4. emelet 35./, a műveket az Ernst Múzeumba /budapest, 6. kerület nagymező-utca 8./ 1965. március 8-án és 9-én kell beküldeni. /mti/

bb 6. fenyőrigók ütöttek tanyát a velencei-tó partján

vid ká/tr szb ká 1965. február 11.

megérkeztek fejér megyébe az igazi tél hírnökei: többszáz fenyőrigó lepte el a ligeteket és a parkokat. a fekete rigónál nagyobb, rendkívül élénk és hangos vándormadarak északról, a hideg elől vándorolnak európa déli részébe. a nálunk ritka északi madarak különösen a velencei-tó partján, agárdon ütöttek tanyát nagy számban. /mti/

bb 8. februári kisnyulak a nyírségben

vid ká/tr szb ká 1965. február 11.

szabolcs-szatmár megyében a portyázó vadászok nyíregyháza és baktalórántháza között néhány napos kisnyulakra bukkantak. az alig ökölnyi nagyságú „fülesek”, pillanatok alatt elmenekültek a vadászok elől, akik a lelőhelyek körzetében finom száru szénát szórtak ki. a rendkívül korai szaporulat a januári enyhe időjárással magyarázható. /mti/

- 4 -

bb 7. járadékfizetésre köteleztek egy gázoló gépkocsivezetőt

i bc/hnó szb zs 1965. február 11.

felsőgöd határában egy ittas gépkocsivezető ráment a kérekpáruttra, s ott elütött egy leányt, aki az elszenvedett súlyos sérülések következtében a helyszínen meghalt. a vezetőt a büntető bíróság két évi és négy hónapi szabadságvesztésre ítélte.

a leány együtt lakott idős édesapjával, s gondoskodott az eltartásáról. az apa a temetés költségeinek megtérítéséért, s az elvesztett anyagi támaszát pótló járadék fizetéséért beperelte a gépkocsivezetőt.

a fővárosi bíróság megállapította, hogy a balesetért a gépkocsivezetőt teljes kártérítési felelősség terheli, s ezért a temetési költségen kívül havi 450 forint járadék fizetésére kötelezte. /mti/

bb 9. pénteken tatabányán sorsolják a Lottót

i kf/kf szb vg 1965. február 11.

a Lottó 7. játékheti nyerőszámai február 12-én, pénteken délelőtt 10 órai kezdettel tatabányán sorsolja a sportfogadási és Lottó igazgatóság. /mti/

- 5 -

bb. 10. a szocialista országok készítik az első egységes világ-
térképet

1 tz/sk/gy/vg/cz

1965. február 11.

nagy feladatra vállalkoztak a szocialista térképészek, csaknem kilenc éve az ENSZ-ben elutasították azt a szovjet indítványt, hogy a legszélesebbkörű nemzetközi együttműködéssel készítsék el az egész föld egységes 1:2 500 000 arányú térképét, s akkor dr. Radó Sándor professzor kezdeményezésére hét szocialista ország - Bulgária, Csehszlovákia, Lengyelország, Magyarország, az NDK, Románia és a Szovjetunió - térképészei vállalkoztak a feladatra. az előkészítő munka nyolc évet vett igénybe. ez alatt számos megbeszélésen, konferencián minden részletkérdésben megállapodtak, s így a mű minden szempontból - az írásmód, a jelek, a színezés, a felhasznált papír- és festékanyag tekintetében, stb. - teljesen egységes lesz.

a térkép, amelyet 12 színnyomással készítenek, áttekintést nyújt majd a föld természetföldrajzi és politikai földrajzi arculatáról. hivatalos nyelve az orosz és az angol lesz. a térképeken csak latinbetűs írást használnak. a térképek szokásos „mondanivalóin”, kívül feltüntetik rajtuk a működő vulkánokat, a gleccsereket, a tengeri jéghatárakat, a romokat, a mocsarakat, stb. is.

a térkép a világot 244 szelvényen ábrázolja majd. e szelvényeknek körülbelül a felét a szovjetunió készíti el.

a magyar térképészek 46 szelvényen észak-amerikát dolgozzák fel, azonkívül - mivel miénk a legteljesebb korszerű adatár - vállalták, hogy az együttműködés többi résztvevőinek is rendelkezésére bocsátják a számukra valamilyen okból hozzáférhetetlen alapanyagokat.

a 244 közül az első szelvények ezekben a hetekben jelennek meg, és még az idén napvilágot lát az első öt „magyar szelvény”, is. az egész mű pedig előreláthatólag 2-3 éven belül készül el. /mtl/

8.40/-n

-6-

bb. 11. két országos vállalatot szerveznek a vidéki városok földgázellátására

1 sz/sk/vg/gy/cz

1965. február 11.

az országos gázprogram végrehajtása során az idén befejezik a hajduszoboszló-budapest között épülő földgáz-távvezetékét, amelynek szolnok és a főváros közötti szakasza már elkészült és - amint ismeretes - a már ugyancsak kész budapesti körvezeték közvetítésével földgázt ad - egyelőre szandaszőlősről - a fővárosi gázműveknek. a távvezeték azonban nemcsak a főváros lakosságát és számos ipari üzemét látja majd el a gazdaság, kalóriadiad, levegőt nem rontó tüzelőanyaggal, hanem a vonala mentén levő városok, községek közül is azokat, amelyeket erre kijelölnek. megkezdik majd a délalföldi szénhidrogénmezők földgázát a dunántúltra szállító távvezeték lefektetését is, kardoskuttól dunaujvárosig, innen pedig később székesfehérvárig. az üllési földgázból is nemcsak szegednek jut, hanem csongrád megye több városának, esetleg községének. a zalaiai szénhidrogénmezők földgázát, amelyet jelenleg csak nagykanizsán, zalaegerszegen és néhány faluban hasznosítanak, szintén be akarják vezetni más helységekre is.

a nagyszabású országos földgázprogram végrehajtásához azonban nem elegendők az országrészeket átszelő távvezetékek, külön meg kell építeni a belsőleg teágazó kisebb vezetékeket, a hozzájuk tartozó gázfogadó- és nyomáscsökkentő berendezésekkel, belső csőrendszerekkel együtt, amelyek minden egyes helységbe külön-külön elvezetik és elosztják a gázt. ezért intézkedett úgy a nehézipari minisztérium, hogy a teágazó vezetékek beruházási, kivitelezési munkáinak lebonyolítására külön országos vállalatokat kell szervezni, olyan módon, hogy ezek, a vezetékek elkészülte után, szolgáltató vállalatként gázzal is ellássák majd a területükhöz tartozó lakosságot, a fővárosi gázművek mintájára. az országos kőolaj- és gázipari tröszt célszerűnek, gazdaságosnak, gyorsabban megvalósíthatónak látta, ha teljesen új vállalat alapítása helyett már meglévő szervezeteket fejleszt ki erre a célra. megállapodott tehát az illetékes megyei tanácsokkal, hogy átveszi a jelenleg helyi feladatokat ellátó nagykanizsai zala megyei gázszolgáltató és szerelő vállalatot, valamint a hajduszoboszlói hajdu-bihar megyei földgáztermelő és értékesítő vállalatot. az átvétel az elmúlt napokban megtörtént. most megkezdődik a két vállalat beruházási és műszaki apparátusának felfejlesztése, hogy amikor sor kerül majd rá, nyomban hozzáláthassanak a vidéki városok gerincvezetési hálózatának építéséhez és a lakosság földgázellátásához. a két vállalat közül a nagykanizsai, a nyugati, a hajduszoboszlói pedig a helyi országgrészben gondoskodik majd a földgázellátásról. /mtl/

9.00/n

bb. 13. kilencvenezer olvasó szabolcsban - 3,2 millió forint
könyvekre

vid tné/fm/gy/cz

1965. február 11.

hárommillió-kétszázezer forintot költöttek tavaly szabolcs-
szatmár megyében a közművelődési könyvtárak állományának gyarapí-
tására. az elmúlt években történt nagyarányú fejlesztés eredmé-
nyeként ma már 655 500 kötet áll az olvasók rendelkezésére. je-
lenleg a megye minden lakosára 1,1 kötet jut. különösen jó ered-
ményeket értek el a tiszalöki járásban, ahol egy lakosra 1,6
kötet könyv jut. megyei szinten mindössze 55 000 kötet hiány-
zik ahhoz, hogy a második ötéves terv végére előirányzott állo-
mányt elérjék. ennek fedezetét az idei költségvetésben biztosították.

még szembetűnőbb eredményt értek el az olvasók számának növe-
lésében. a rendszeres olvasók száma meghaladja a 90 000-et, ami
16 000-rel több az 1960. évinél. a lakosok 15,4 százaléka könyv-
tári olvasó. a kölcsönözött kötetek száma az 1960. évi 912 000-
ról tavaly 1 765 000-re emelkedett. egy olvasó átlagosan 18
könyvet kölcsönzött.

a sikerhez - az író-olvasó találkozók, ankétokon kívül -
hozzájárult az is, hogy a kölcsönzők száma csupán a múlt évben
tizenháromszázalékkal emelkedett, a művelődési autók pedig 42 tanyai te-
lepülést látogatnak rendszeresen./mti/

... ..

bb. 14. öntözéses mintaalmaért - holdanként százezer forint
jövedelem

vid ká/fr/gy/cz

1965. február 11.

a belterjes gazdálkodásnak szép példáját nyújtja a szentesi
felszabadulás termelőszövetkezet. ötholdas gyümölcsösükben - ahol
jonathán és starking télialmát termesztenek - rendszeresítették
az öntözést. azóta minden esztendőben holdanként több mint száz-
ezer forint bevételhez jutnak. az időjárástól függően három-
négy száz milliméter mesterséges esőt kapott a gyümölcsös, kellő
mennyiségű szerves- és műtrágya adagolással. nagy gondot fordít-
tak a fák ápolására is: az elmúlt idényben tizenkétszer per-
meteztek. tavaly holdanként kétszáz mázsa almájuk termelt, ki-
lencvenöt százalékban elsőrendű minőségben.

a sikeres módszert most már nagyban folytatják. száz hol-
don korszerű mintaalmaért telepítettek, amely az idén kezd
termőre fordulni. az ujonnan telepített területet csatorna öve-
zi, s így megvan a lehetőség az öntözésre./mti/

... ..

9.30/-n

-8-

le

bb. 12. megkezdtek a rábca, a répce és a kapos szabályozásának
tervezési munkáit

1 sb/tm/gy/vgcz

1965. február 11.

a vízügyi tervező iroda dolgozói megkezdtek a hanság, és a
kaposvölgy vízrendezési terveinek kidolgozását. mindkét terü-
leten évente ismétlődő kiöntések veszélyeztetik a termést. a
hanságban átlagosan 6-7 millió, de volt olyan év is, hogy
32 millió forint értékű kárt okoztak az áradások.

a tervező iroda most a hanság 752 négyzetkilométeres terü-
letére kiterjedő vízrendezési munkát tervez az ikva, a kardos-
ér, a körös-patak, a Rábca és a répce szabályozásával. jelen-
leg ennek a három részre felosztott munkának első és második
szakaszát tervezik. a domboldalaktól lezuduló csapadék bizton-
ságos elvezetésére szélesítik és mélyítik a patakok, folyók
medrét. a tervezési feladat első két szakaszában a rábcát, a
récét és a körös-patakot szabályozzák, s összesen 70 kilomé-
ter hosszú mederbővítési munkát irányoztak elő.

a kapos 66 kilométer hosszú szakaszon kell majd két oldali
töltéssel és egyéb rendezési munkákkal szabályozni. a cél
az, hogy ne csak az évenkénti, hanem a 10 évben egyszer elő-
forduló nagy áradásokat is biztonságosan levezesse a folyó. a
felsőszakaszon így a másodpercenkénti 45, a torkolat közelében
pedig a 100 köbméternyi vízzel érkező áradást is kordában tart-
ja majd a meder. a beruházás első szakaszának, a síóba csatla-
kozó torkolattól a pincehelyi árokig terjedő kapos-medernek ren-
dezési terveit már elkészítették. szeptember végére pedig kidol-
gozzák a koppány torkolatáig húzódó meder, a második szakasz
szabályozási tervét. a harmadik szakaszban kurdig, az utolsó
szakaszban dombovárig rendezik a kapos, amelynek eredményeként
évente 9,5 millió forinttal több mezőgazdasági haszonhoz jut
majd az ország./mti/

... ..

bb. 15. művészi kerámia-képekkel díszítik a hódmezővásárhelyi
utcákat

vid j/fm/gy/cz

1965. február 11.

huszonhárom - hódmezővásárhelyen élő, illetve az ottani
művésztelepre rendszeresen ellátogató - képzőművész elvállalta,
hogy társadalmi munkában művészi kerámia-képeket készít a város
utcainak díszítésére. az új, művészi betűkkel írt kerámia utca-
névtáblák mellé kerülnek majd a 30x40 centiméteres képek. ezekre
az utcák névadóinak portréit, az elnevezést szolgáló tárgy - pél-
dául virág - vagy a néprajzi emléket, történelmi eseményt szim-
bolizáló rajzot festenek a művészek, s az így készült kis műal-
kotásokat a helyi majolikagyárban égetik ki. a tervek szerint az
idén a belváros 50 utcájában helyezik el az új díszes utcanév-
táblákat és ezek mellett a művészi kerámia-képeket./mti/

... ..

9.36/-n

-9-

le

10 -
P

bb. 16. új bérezési formák a bátaszéki buzakalász tsz-ben: anyagköltség szerint fizetik a tehenészeket

vid/ká/fr/rj

1965. február 11.

a hat és félezer holdas bátaszéki buzakalász tsz legutóbbi közgyűlésén elhatározták, hogy az idén új bérezési formákat vezetnek be. 400 holdnyi kukoricánál a terméshozam növelésére kollektív művelést alkalmaznak. ebben a tsz-tagok és családtagjaink, továbbá a traktorosok vehetnek részt, akik kézi és gépi munkájukért az elért terméshozamok alapján kapják jövedelmüket. munkabéreként az összes csövestermés egyharmadát adják ki a művelésben résztvevőknek a termés teljes beszállítása, a kukoricaszár letakarítása után. a járandóságot felerészben természetben, felerészben készpénzben kapják.

a tehenészetben olyan jövedelemelosztási formával próbálkoznak, amely a hozamok emelésén kívül a takarékosságban is érdekeltté teszi az állatgondozókat. kísérletképpen az egyik száz férőhelyes tehenistállóban bevezették a takarmányfelhasználás alapján történő bérezést. eszerint, ha egy liter tej anyagköltsége 1 forint 90 fillér, akkor minden liter kifejt tejért negyven fillért fizet a tsz a gondozónak. ahányszor tíz fillérrel kevesebb lesz az anyagköltség, mint 1,90 forint, annyiszor öt fillérrel lesz magasabb a literenkénti tej után járó díjazás. nagyobb anyagköltség esetén csökken a bérezés./mti/

bb. 17. 362-vel több tanterem, 1141-gyel több pedagógus zalában

vid/j/rj fm

1965. február 11.

zala megyében a felszabadulás óta eltelt 20 év alatt 362 iskolai tantermet építettek, s így a tantermek száma több mint kétszerese a 20 év előttinek. emelkedett a középiskolák száma is: a felszabadulás előtti tízzel szemben 17 közép- és két felsőfokú tanintézet működik a megyében.

a felszabadulás előtt az iskolaköteles fiatalok egynegyede a hatosztályos kötelező elemi iskolát sem végezte el. ennek részben az is oka volt, hogy nem volt elegendő pedagógus. a megye iskoláira általában két tanító jutott, a legtöbb községben azonban csak egy volt. az iskolák államosítása óta megháromszorozódott a zalai pedagóguslétszám, 1141-gyel többen, 1700-an tanítanak ma a megye általános és középiskoláiban. az általános iskolai oktatás fejlődése képpen 67 körzeti iskola működik a megyében, s a jelentegi tanév elején zalaszentbalázson megnyílt az első általános iskolai diákotthon is./mti/

9.45/-n

-10-

bb. 18. tuskókiszedés - robbantással

vid/ká/rj

1965. február 11.

a keletbükki állami erdőgazdaság tiszamenti ártéri erdőségeiben 40-60 éves nyárfákat termelnek ki. a visszamaradó 40-100 centiméter átmérőjű tuskókat robbantással távolítják el, hogy a területet alkalmassá tegyék telepítésre.

a tuskóba, illetve a tuskó alá furt lyukba helyezik el a megfelelő erősségű robbantó töltetet, amely szétforgácsolja és kifordítja a föld alatti tuskót. az így szétdarabolt gyökérrészeket tuskó kiemelővel felszerelt dőzerekkel távolítják el. eddig mintegy 600 tuskót robbantottak ki. a felszabadított területet tavasszal mélyszántással forgatják meg, s még az idén beültetik gyorsan növő nemes nyárfákkal./mti/

bb. 19. ötvenhétéves korában szerzett mezőgazdasági technikusiképesítést Lőce János tsz tag

vid/ká/rj

1965. február 11.

Lőce János, a mérichidai Kossuth tsz tagja, a közös gazdaság egyik legteljesebb dolgozója ötvenhárom éves korában határozta el, hogy elvégzi a csornai mezőgazdasági technikumot. négyévi szorgalmas tanulás után az idén, 57 éves korában kapja kézhez a bizonyítványt. Lőce János, akit nemrégiben kertészeti brigádvezetővé nevezték ki, az elmúlt évben 530 munkaegységet szerzett, s erre több mint huszezer forintot kapott./mti/

bb. 20. nyolc óra alatt 450 000 tojást osztályoznak és világítanak át az új bolgár gépek

vid/lk/rj ki

1965. február 11.

a baromflipari vállalat törökszentmiklósi telepére bolgár tojásosztályozó és átvilágító gépek érkeztek. a rendkívül hasznos szerkezetek nyolc óra alatt 450 000 tojást osztályoznak és világítanak át. a teljes biztonsággal működő gépek kezeléséhez mindössze két ember szükséges./mti/

9.50/-n

-11-

bb. 21. kétszáznegyven miskolci egyetemista vesz részt az idén építőtáborban

vid/lk/rj ki

1965. február 11.

a miskolci nehézipari műszaki egyetem kisz bizottsága megkezdte a szervező munkát a nyári építő táborozásra. az iskola tanulóinak közül az idén kétszáznegyvenen vesznek részt önkéntes jelentkezés alapján építő munkán júliusban és augusztusban. a fiatalok az egyetem folyamatban levő építkezési munkáin dolgoznak majd négyszeri váltásban két-két hetet. az építőtábornak a tavalyihoz hasonlóan az idén is lesznek külföldi vendégek. ötven csehszlovák főiskolás, illetve egyetemista tölt miskolcon két hetet cserealapon. a miskolciak közül ugyanennyien dolgoznak majd a nyáron a baráti országban. /mti/

bb. 22. felújították a szegedi gyógyfürdőt

vid/lk/rj ki

1965. február 11.

a szegedi fürdők és hőforrás vállalat fürdőegységeit az utóbbi években átlagosan több mint félmillió ember kereste fel. különösen sok mozgásszervi betegségben szenvedő talált gyógyulást a fürdő gyógyrészlegében, ahol kén-, szénsavas és villanyfürdő, rádióaktív iszap, sulyfürdő, és sok modern gyógyászati eszköz áll rendelkezésükre.

a gyógyrészleg helyiségeinek felújítását a napokban fejezték be. a falakat, kádakat metlahi-csempékkel, illetve hódmezővásárhelyi majolikával burkolták.

a csaknem hetven évvel ezelőtt épült többkupolás, tornyos fürdő-épület homlokzata is rövidesen új köntöst kap. az idén csaknem egymillió forintot fordítanak tatarozására. /mti/

--

9.54/-n

-12-

10⁰⁵

P_o

bb. 23. hangversenyek a borsodi falvakban

vid/lj/rj fm

1965. február 11.

a borsod megyei tanács művelődésügyi osztálya és a zeneiskolák művésztanárainak kezdeményezésére két évvel ezelőtt új ismeretterjesztő forma honosodott meg a nagyobb községek művelődési otthonaiban. a művésztanárok elhatározták, hogy a falvakban élő dolgozók széles tömegével is megismertetik, megszerettetik a komoly zenét. négy-öt tagú kamarazenekarokat szerveztek, amelyek időnként hangversenyeket rendeznek a falvakban. műsorukon verdi, csajkovszkij, liszt, mozart, puccini és erkel művei szerepelnek. a szünetekben ismertetik az előadott mű-mondanivalóját, szerzőjének életét és munkásságát. két év alatt mintegy száz községben több mint 200 ilyen hangversenyre került sor, és számos helyen - mint például edelényben, szikszón, sárospatakon - szoros baráti kapcsolat alakult ki a zenetanárok és a közönség között. /mti/

bb. 24. hiánycikkeket gyártanak lemez hulladékokból a dunaujvárosi nyugdíjasok

vid/lk/rj ki

1965. február 11.

a dunai vasmű nyugdíjas műhelyében nyolcvan nyugdíjas vasast foglalkoztatnak havonként negyvennyolcórás munkaidővel. a nyugdíjasok lemez hulladékokból, lemezegekből hiánycikkeket, így például lemezegekből excenteres présrel 12, 16, 20 milliméter átmérőjű alátétgyűrűket készítenek. tavaly 6.8 millió ilyen gyűrűt adták át a kereskedelemnek. készítenek vaskerítéseket, kis és nagy vaskapukat is. az idén nyolcezer méter vaskerítés és 2500 kis- és nagy vaskapu készült hulladékok felhasználásával.

újabbán, tízféle nagyságban, utjelző lemeztáblákat is gyártanak, ugyancsak hulladék lemezből. /mti/

--

9.55/-n

-13-

10⁰⁵

P_o

bb. 25. megszűnik a baracskai halálkanyar

vid/lk/rj ki

1965. február 11.

a 7-es ut agárdnál megkezdett szűlesztést az idén folytatják a velencei -tő mentén. a baracskai ugynevezett halálkanyar megszűnik, a balatoni csúcsforgalom idejéig átadják rendeltetésének a vesztés kanyart megkerülő új utszakaszt. a nyárra polgárdinál is elkészül az új utszakasz, amely megkerüli a községet és biztonságosabbá teszi a közlekedést./mti/

bb. 26. százezer forint értékű importanyagot takarítanak meg az idén a békéscsabai kner nyomda dolgozói

vid/lk/rj ki

1965. február 11.

a korszerűsített békéscsabai kner nyomda minden dolgozója részt vesz a felszabadulási versenyben. többek között vállalták, hogy gondosabb szabással és selejttmentes munkával ebben az esztendőben százezer forint értékű importanyagot takarítanak meg./mti/

bb. 27. szombathelyen építik fel nyugat-dunántul legnagyobb campingjét

vid/li/rj ki

1965. február 11.

szombathelyen épít fel nyugat-dunántul legnagyobb, félezer személyes campingja. a vendéglátóhely tervei a napokban készültek el, s amint az időjárás engedi, megkezdik építését a város északnyugati részén, a 23 holdas csónakázó tó mellett. az idegenforgalmi hivatal a campingban négyszemélyes faházakat is épített, s ezekben mintegy hatvan személy részére nyújt teljes ellátást. az új létesítmény június elejére készül el./mti/

10.04/-n

-14-

bb. 28. a virágüzletekben már kaphatóak a tavaszi virágok

i kf/kt/vg/gy/cz

1965. február 11.

a tavasz jellegzetes virágai közül jónéhány megjelent az üzletekben. az igénytelen, s mégis örömmel fogadott hóvirág például december vége óta kapható, s azóta több mint 30 000 csokrot adtak el belőle a virágüzletek. a tavasz többi hirnöke, egyebek között a jácint, a tulipán - igaz még csak cserepekben - ugyancsak rendszeresen mutatkozik a kirakatokban. a soroksár környéki termelőszövetkezetekből és a virágért saját kertészetéből naponta már 200-300 szál előhajtattott, fehér, sőt néhány napja már halvány lilaszínű - orgona is érkezik. népszerűségét bizonyítja, hogy a napi szállítmány az utolsó szálig elfogy az üzletekből.

messze van még a husvét, de hirnöke, a selmes-bolyhos baracka már nemcsak az üzletekben, hanem az éledő utcai virágárusító helyeken is megjelent. bár meg nem az „igazi”, - hiszen a sári környéki termelők hajtatták - semmiben sem különbözik a szabadban termelt barkától. az egyszerű szobadiszból ugyancsak 200-300 „csokrot”, adnak el naponta./mti/

bb. 29. francia filmnapok budapesten

s/gy/cz

1965. február 11.

csütörtökön a művelődésügyi minisztérium filmfelügyelőségén tájékoztatták az újságírókat a február végén francia filmnapok programjáról. február 24-én este a vörös csillag moziban a „cherbourgi esernyők”, című film bemutatójával nyitják meg a filmnapokat. másnap a „rioi kaland”, 26-án az „egy szobalány naplója”, 27-én a „hajrá franciák!”, valamint egy előadáson „az állatok szerelme és „max linder társaságában”, című filmeket tűzik műsorra a vörös csillag moziban. a május 1. filmszínházban február 28-tól március 2-ig mutatják be ezeket a filmeket az utóbbi kettő kivételével.

a filmnapokra francia filmművész küldöttség érkezik hazánkba. /mti/

.. I Budapest

11.58/-n

-15-

bb. 30. időjárásjelentés

gy/

1965. február 11.

a meteorológiai intézet jelent, február 11-én, csütörtökön
13.00 órakor:

a hideg keleten is mérséklődik

a hideg levegő kelet felé tartó lassu visszahúzódása az utóbbi 24 óra folyamán nem szünet meg. az északnyugat felől európa áramló enyhe levegő első hulláma ma reggel az alpok északi lábához és a kis-kárpátokhoz érkezett, sokfelé okozva havazást.

házánkban tegnap derült reggel után felhőátvonulások voltak. a nap 6-9 órán át sütött. a hőmérséklet nyugaton 0, minusz 3, a duna-tisza közén és a dunántul déli felében minusz 1, minusz 5, az ország többi részén minusz 3, minusz 8 fokig volt. ma hajnalban az északnyugati megyékben minusz 3, minusz 7, másfelé általában minusz 6, minusz 12, a tiszántulon helyenként minusz 10, minusz 15 fokig süllyedt. tegnap a késő esti órákban északnyugat felől erős felhősödés indult meg és éjszaka havazni kezdett. a délelőtti órákig a havazás átterjedt a nagykanizsa-győr vonaltól nyugatra fekvő területre, de havazott miskolcon is. a hegyek hóviszonyaiban azonban lényeges változás ma reggelig még nem történt.

budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke: minusz 5,5 fok volt, 5,3 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 0 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 765 milliméter mérsékelten emelkedő irányzatú.

várható időjárás péntek estig:
felhőátvonulások, több helyen, főként nyugaton és északon havazás, egy-két helyen havas eső. helyenként élénk északnyugati szél. a hideg keleten is mérséklődik. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet, minusz 3, minusz 8, keleten helyenként minusz 7, minusz 11, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap plusz 2, minusz 3 fok között.

/mti/

13.33/-n

134E

P

bb. 31. mszmp-küldöttség utazott a szovjetunióba

pk/hk/rj

1965. február 11.

a szovjetunió kommunista pártja központi bizottságának meghívására puja frigyessnek, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága külügyi osztálya vezetőjének vezetésével magyar pártküldöttség utazott a szovjetunióba tanulmányútra.

--

bb. 32. törik a jeget a hajótelelelőkben

ö/vld/sb/rj vg

1965. február 11.

naponta egy méterrel csökken a víz a tisza középső szakaszán. apadáskor viszont könnyebben lehűti a folyót a hideg, mint áradás idején. ezért meggyorsult a jégképződés, erősödött a zajlás. csütörtök reggelre már - kisebb zajló szakaszoktól eltekintve - tiszafüredig beállt a tiszának mintegy 300 kilométeres szakasza. a jégmezőket azonban gyakran megmozgatja, tovább csusztatja és néha átmenetileg még össze is töri a vizet. a folyó védett öbleinek, a hajótelelelőknek csendes vize erősen jegesedik. a szolnoki vízügyi igazgatóság teleteljében zajló jégtáblák között, csónakból törik a hajók köré fagyott jégpáncélt. a rohamos apadásnak megfelelően mélyebb vizet kell keresni a hajóknak, nehogy fenn akadjanak a parton. ezért gyakran átállítják, az öbölben beljebb horgonyozzák le, illetve pányvázzák a parthoz a vízi járműveket. a tisza mellékfolyóin áll a jég, a dunán pedig továbbra is csak szórványos, gyenge a zajlás./mti/

--

14.45/-n

15.00 Cime

-17-

le

le

16
-16-

bb 33. rendőrségi felhívás

j-lm -cz

1965. február 11.

a pest megyei rendőrfőkapitányság többrendbeli betéréses lopás miatt körözi Liptai /vilczai/ János, 22 éves oroszleányi lakost. személyleírása: 160-165 centiméter magas, arca hosszukás, sovány, vékony testalkatu, gesztenyebarna, hátrafésült haja, szürke szemű. ruházata: fehér ing, szürke pulóver, sötétszürke nadrág, fekete félcipő. egyéb felsőruházata ismeretlen. a rendőrség kéri mindazokat, akik ismerik Liptai tartózkodási helyét, vagy nyilvános helyen felismerik, a 124-275-ös telefonon értesítsék a pest megyei rendőrfőkapitányságot, illetve adják át Liptait a legközelebbi rendőri szervnek. /mtl/

--

bb 34. ismét benépesült a határ a körösök vidékén - háromszáz gép szórja a műtrágyát az őszi vetésekre

vid ká/ fr-lm -cz

1965. február 11.

összefüggő hótakaró borítja a körösvidék nagy tábláit, az ekék kifagytak a földből, a szántó-traktorok vezetői kényszerpihenőt tartanak, de a határ mégis mozgalmas: műtrágyaszóró gépek százai láttak hozzá az őszi vetések fejtrágyázásához. a mezőhegyesi állami gazdaságban olyan nagy teljesítményű műtrágyaszóró gépek dolgoznak, amelyek egyenkint naponta 50-60 holdra szórják ki a pátisót, a szakemberek táblánként döntik el, hogy a vetés fejlettségéhez mérten mennyi nitrogén tartalmu műtrágyát adagoljanak. felsőnyomáson például 100-150 kiló pátisót szórnak holdankint az őszi buza és a frissen telepített lucerna földre. /mtl/

--

bb 36. kétszeres földjáraadékat fizettek a nyugdíjasoknak az ujkigyósi aranykalász tsz-ben

vid ká/fr-lm -cz

1965. február 11.

csütörtökön kezdték meg a zárszámadási pénz kifizetését ujkigyóson, ahol a 8 és félezer holdas aranykalász tsz-ben együtt dolgozik a falu népe. földjáraadéokra, prémiumra és munkaegységre összesen 5 millió forintot fizetnek ki a pénztárosok. ebben a szervezetben a nyugdíjkorhatárt elért tsz-tagok kétszeres földjáraadékat kapnak, s ilyen címen most másfél millió forintot fizetnek ki. /mtl/

--

15.45/-a

-18-

bb 35. korcsolyáznak a balatonon - ismét munkához láttak a jégvágók

vid ká/fr-lm -cz

1965. február 11.

a balatonon, amelyen másodszer állt be a jég, szerdán és csütörtökön megjelentek a korcsolyázók. az északi partmenti sáv jége két nap alatt annyira megvastagodott, hogy már a felnőtteket is elhírja. a nagyobb nyaralótelepek mellett, ahol több üdülésház télen is nyitvatart, a beutaltak népes csoportjai lepték el a jeget. a déli parton előkerültek a fakutyák, s ha a hideg tovább tart rövidesen ki-futhatnak az első jégvitorlások is.

a jég gyors vastagodása kedvezett a nádvágóknak, akik az elmúlt napokban csak a szárazabb, zsemlekosabb területeken dolgozhattak, most viszont a jég hátáról gyűjthetik be a termést. munkához láttak a jégvágók is, akik a vidék 42 településének valamennyi jégvermét megtöltik. /mtl/

--

bb 37. növényvédelmi tanácskozás nyiregyházán

vid ká/fr-lm -cz

1965. február 11.

a szabolcs-szatmár megyei termelészövetkezetek, állami gazdaságok és a közigazgatás szakembereinek részvételével csütörtökön növényvédelmi tanácskozást rendeztek nyiregyházán. nagy bálint, a földművelésügyi minisztérium növényvédelmi szolgálatának igazgatója ismertette a legkorszerűbb növényvédelmi módszereket, a kémiai szerek felhasználásának módját. elmondotta többek között, hogy a gyümölcsösök, főként a téli almáskertek növényvédelmét tovább korszerűsítik, egyre inkább előtérbe kerül a legújabb eljárás, a kombinált permetezőszerek használata. ez annyit jelent, hogy egyszerre több kártevő felszámolására lesz mód. szabolcsban az idén már nagy területen alkalmazzák a kombinált növényvédelmi eljárást. /mtl/

--

bb 38. közlekedési balesetek

j-lm -cz

1965. február 11.

a 9. kerületben a bakáts tér 1. számú ház előtt szilágyi károly 55 éves kézműfestő a sikos uttesten figyelmetlenül vezetett személygépkocsiját és elütötte láng gőzáné 80 éves budapesti lakost, akit súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállítottak a kórházba.

/folyt. köv./
16.45/a

- 19 -

124

bb 38. /közlekedési...1.folyt./-lm

a 16. kerületben a rákosi ut és a rózsza utca kereszteződésénél molnár györgy 43 éves és boros lajos 40 éves rakodómunkások a tehergépkocsi pótkocsiját az úttesten meg akarták fordítani, miközben a pótkocsi eldőlt. a baleset következtében a két rakodómunkás súlyos megsérült. kórházba szállították őket. /mti/

bb 39. május 30-ig rendezik az engels teret, már megkezdtek a víz- és gázvezetékek átépítését

1 nbj/má szb ki

1965. február 11.

a józsef attila utca - bajcsy-zsilinszky ut - mávaut pályaudvar által határolt területen, a volt marokkó udvar és több más épületkomplexum helyén autóparkolót és parkot alakítanak ki. a bontásból származó törmelékét még a múlt év végén - ez év elején elszállították, s most a vízművek és a gázművek láttak munkához. felújítják, kibővítik a hálózatot. az autóparkolót, amelyen mintegy 150 autó parkolozhat, a következő hetekben építik meg. a parkolót egyébként három, egyenként 18 méter magas ugynevezett gombakandelláber reflektorai világítják meg. a gáz- és vízcsőhálózat felújítása után a fővárosi kertészet tetszetős zöldsövényt von a parkoló köré és virágágyakat épít.

sok szó esik arról is, hogyan fedjék el a bajcsy-zsilinszky ut és a józsef attila utca sarkán levő tűzfalakat, amelyek rendkívüli módon csúfítják a városképet. az eredeti elgondolás szerint a sarkon részletesen háromemeletes magas hirdetőfalat húznak fel. a tervezés során azonban kiderült, hogy ennek építése nagyon költséges, mintegy három millió forintba kerülne. fontolásra kell tehát venni, hogy takarékossági okokból nem lenne-e helyesebb magát a fűzfalat felhasználni hirdetősi célokra. ez a megoldás azonban kevésbé tetszetős és városképi szempontból sem felel meg a követelményeknek. a kérdésben a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága hamarosan határozatot hoz. előreláthatólag május 30-ig rendezik az engels tér keleti oldalát és sor kerül a józsef attila utcai árkádok alatt kialakított üzletek megnyitására is. /mti/

16.17/a

- 20 -

bb 40.

embargo: csütörtökön este 20 óráig!

kádár jános részvételtávirata német államfőrfiakhoz

szb -cz

1965. február 11.

bruno leuschner-nek, a német szocialista egységpárt politikai bizottsága tagjának, a német demokratikus köztársaság minisztertanácsa elnökhelyettesének elhunyt alkalmából kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke táviratban fejezte ki részvétét walter ulbrichtnak, a német demokratikus köztársaság államtanácsa elnökének és willi stoph-nak, a német demokratikus köztársaság minisztertanácsa elnökének. /mti/

bb 41. befejeződtek a magyar-osztrák autóbusszforgalmi tárgyalások

k nbj/szb ki

1965. február 11.

a február 9. óta budapesten folytatott magyar-osztrák autóbusszforgalmi megállapodás létesítésére vonatkozó tárgyalás első szakasza csütörtökön befejeződött. a tárgyalásokat rövidesen bécsben folytatják és előreláthatólag bécsben kerül sor a megállapodás aláírására. /mti/

19.25/a

- 21 -

19.25/a

bb 42. miniatűr automata kenyérgyár - felavatták a sütőipari kutató intézet új székházát

t kf/j szb ki

1965. február 11.

a sütőipari kutató intézet laboratóriumokkal, kísérleti műhelyekkel, üzemekkel jól felszerelt új székházat kapott látványosan, a Dombóvári úton. a mintegy 12 millió forintos beruházással létesült székházat csütörtökön délután dergács Ferenc államvezetési miniszterhelyettes ünnepélyesen adta át rendeltetésének.

az intézet jelentőségéről szólva a miniszterhelyettes egyebek között elmondotta, hogy a sütőipar jelenleg a lakosság 83 százalékát látja el, évi 92 000 vagon kenyeret és 1.6 milliárd péksüteményt készít. a következő tervezési időszakban ezt a mennyiséget - különösen a finom pékáru termelést - tovább kell növelni, ami magasfokú automatizálással érhető el. a sütőipari kutató intézetre hárul az a feladat, hogy megalapozza a sütőipar jövőjét, korszerű technológiával ellátott automata sütőüzemeket alakítson ki.

az intézet egyik legérdekesebb üzege, a kísérleti műhely is ennek a célnak érdekében tevékenykedik, s berendezésével már mutatót ad a jövőből. a műhely ugyanis szinte egy miniatűr automata kenyérgyár. most próbálják ki benne a pékek „álmát”, a folyamatos süteménygyártó gépsort. a berendezés, amelyhez hasonlót látják majd el a kenyérgyárak, óránként 10 000 - 15 000 péksüteményt készít két dolgozó felügyeletével. termelékenységét jól mutatja, hogy kézi erővel öt ember mindössze 4 000 péksüteményt készít ennyi idő alatt. /mti/

- 22 -

19.30/a

ME 10.45

bb 43. mindenkor számíthatnak a magyar dolgozók szolidaritására - a szakszervezetek országos tanácsának távirata a vietnami dolgozók általános szövetséghez

1 de/Lm -cz

1965. február 11.

a szakszervezetek országos tanácsa táviratot intézett a vietnami dolgozók általános szövetséghez. a távirat tolmácsolja a magyar szervezett munkások felháborodását a vietnami demokratikus köztársaságot ért amerikai agresszió miatt, a követeli: tartsák be az 1954. évi genfi egyezményeket, vessenek véget a szégyenletes dél-vietnami háborúnak és az imperialista provokációknak. a magyar dolgozók üdvözlik a szabadságért küzdő dél-vietnami népet, s kívánják, hogy igazságos harcuk mielőbbi győzelemmel végződjék.

- biztosítjuk önöket, hogy mindenkor számíthatnak a magyar dolgozók testvéri szolidaritására - fejeződik be a szót távirata.

x x x

a dunai vasmű spirálcsőhajlító és profilhajlító üzemének dolgozói röpgyűlésen tiltakoztak a vietnami népet ért amerikai kalóztámadás miatt. /mti/

--

21.00/a

ME

- 23 -

bb 44. műszaki konferencia a dunaujvárosi építőknél

vid má/lm ki

1965. február 11.

dunaujvárosban és százhalombattán, valamint pécsen az idén összesen 365 millió forint értékű építészeti munkát végeznek el a dunaujvárosi 26. építőipari vállalat dolgozói. nagy gondot okoz a vállalatnak, hogy ezeknek a munkáknak nagy részét az első félévben kell befejezni. így például a dunaujvárosi hideghengermű az év közepén kezdi meg a termelést, a százhalombattai erőműnél, valamint a dunaujvárosi papírgyárnál pedig tavasszal, vagy éppen a félév végén fontos épületeket kell átadni.

az é.m.²⁶ építőipari vállalat dolgozóinak csütörtöki műszaki konferenciáján a legtöbb szó az első félévre összeszűföldő feladatokról esett. megállapították, hogy ezek a kiemelt beruházások nagy erőfeszítéseket, jól szervezett munkát és példás együttműködést követelnek. ezért a legközelebbi időn belül felülvizsgálják és rögzítik, hogy az egyes határidők megtartásához milyen feltételek szükségesek. ezek ismeretében együttműködési szerződéseket kötnek az érintett minisztériumokkal a közös cél, a határidők tartására.

elhatározták azt is, hogy a kiemelt építkezéseken kétféle termelésre térnek át./mti/

-. -

bb 45. a hadtörténelmi intézet

j-lm -cz

1965. február 11.

és múzeum könyvtára értesíti a kutatókat és ügyfeleket, hogy tatarozás miatt a kutatás és ügyfélfogadás február 15-től március 1-ig szünetel./mti/

-. -

bb 46. dr. vajda ernő fotókiállítása a nemzeti galériában

k áe/lm -cz

1965. február 11.

a magyar nemzeti galériában csütörtökön megnyílt dr. vajda ernő fotóművész „virágok, fák, tájak,, című kiállítása. a művészi fotóárlat anyagát somogyi józsef kossuth-díjas szobrászművész méltatta megnyitó beszédében./mti/

-. -

21.05/a

- 24 -

100

bb 47. részvétlávirat a kgst végrehajtó bizottsága nevében az ndk kormányához

ná szb j -cz

1965. február 11.

apró antal, a magyar népköztársaság minisztertanácsának elnökhelyettese, a kgst végrehajtó bizottságának soros elnöke a kgst végrehajtó bizottsága nevében részvétláviratot intézett willi stoph-hoz, a német demokratikus köztársaság minisztertanácsa elnökéhez bruno leuschner-nek, a német demokratikus köztársaság minisztertanácsa elnökhelyettesének elhunytá alkalmából. /mti/

-. -

bb 48. emlékezt a lengyel kulturában

j szb -cz

1965. február 11.

csütörtök este a lengyel kultúra a nemrég elhunyt kiváló magyar műfordító, a lengyel pen klub nagydíjával kitüntetett mészáros istván emlékeztére estét rendezett. a műfordító életművét aleksander wozniak, a lengyel nagykövetség első titkára méltatta, majd részletek hangzottak el mészáros istván által magyarra fordított lengyel agényekből. /mti/

vt -

bb 49. időjárásjelentés

j szb -cz

1965. február 11.

a meteorológiai intézet jelenti 1965. február 11-én, csütörtökön 20 órakor:

várható időjárás péntek estig:

felhőátvonulások, néhány helyen havazás, később egy-két helyen havaseső. az északi és keleti megyékben néhány helyen lassan muló reggeli köd. mérsékelt észak-nyugati, északi szél. a hideg keleten is mérséklődik. várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken plusz 2 - mínusz 3 fok között. /mti/

-. -

21.15/a

- 25 -

100

bb 50. tiltakozó nagygyűlés a vietnami demokratikus köztársaságot ért agressziók ellen

t fe/j-lm -cz

1965. február 11.

a budapesti orvostudományi egyetem rezső téri kollégiumában csütörtökön este szenvedélyes hangú nagygyűlés zajlott le. több száz magyar és hazánkban tanuló külföldi orvostanhallgató tiltakozott a vietnami demokratikus köztársaságot ért amerikai és dél-vietnami agressziók ellen

tornyai károlynak, a kollégium titkárának megnyitó szavai után balogh emil orvostanhallgató tartott beszédet. a többi között hangsúlyozta: napjainkban olyan eseménynek vagyunk tanúi, mely az egész békeszerető emberiség jogos felháborodását és tiltakozását váltja ki világszerte. a vietnami demokratikus köztársaság elleni amerikai és dél-vietnami támadások nemcsak a vietnami nép, hanem az egész emberiség békéjét és jövőjét veszélyeztetik. ezért a nemzetközi jog durva megsértőit minden eszközzel meg kell fékeznünk, hogy elejét vegyük egy új, minden eddiginél borzalmasabb világháború kirobbantásának. a szónok követelte: az imperialisták szüntessék be az indokínai országok belügyeibe való beavatkozást. a jelenlevők lelkes egyetértése kísérte szavait, amikor a magyar fiatalok szolidaritásáról biztosította a szabadságukért küzdő vietnami népet.

hosszas taps köszöntötte a mikrofonhoz lépő le phuong-ot, a divsz dél-vietnami küldöttét. a nagygyűlésen felszólt csan van dak, a budapesti műszaki egyetem vietnami aspiránsa is.

a nagygyűlés résztvevői végül határozatot fogadtak el, amelyben a többi között a következőket hangsúlyozták: a vietnami demokratikus köztársaság ellen elkövetett amerikai agresszió az ország szuverénitásának súlyos megsértése. követeljük az agresszió megszüntetését és a nemzetközi jog megsértőinek felelősségre vonását. követeljük az indokínai országok belügyeibe való beavatkozás megszüntetését. támogatjuk és szolidaritásunkról biztosítjuk dél-vietnam népet jogos nemzeti felszabadító harcában.

/mti/

20.48/lm

21.25/a

- 26 -

VE'GE.

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

parlament

az országgyűlés csütörtöki ülése

t bc-di-zs-sl-10-tf/tm- gg/gk/tm/gg/gk/s/ fm 1965. február 11.

az országgyűlés csütörtökön folytatta az 1965. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslat tárgyalását.

az ülésen részt vett dobi istván, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke, apró antal, biszku béla, fock jeno, gáspár sándor, kállai gyula, komócsin zoltán, rénai sándor, somogyi miklós, az mszmp politikai bizottságának tagjai, s a politikai bizottság póttagjai, a központi bizottság titkárai, valamint a kormány tagjai.

a diplomáciai páholyokban helyet foglalt a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője és tagja.

az ülést néhány perccel 10 óra után vass istvánné, az országgyűlés elnöke nyitotta meg.

bejelentette, hogy a forradalmi munkás- paraszt kormány megbízásából péter jános külügyminiszter eljuttatta hozzá a vietnami demokratikus köztársaság kormányának üzenetét a délkelet-ázsiai agresszióról. az országgyűlés elnöke tegnap megkapta a német demokratikus köztársaság népi kamarájának a világ valamennyi parlamentjéhez intézett felhívását is, a német szövetségi köztársaságban a náci és háborús bűnök üldözése megszüntetésének megakadályozása tárgyában. az országgyűlés elnöke az üzenetet és a felhívást előzetes tárgyalásra kiadta az országgyűlés külügyi bizottságának és szétosztatta a képviselők között.

az elnök javaslatára az országgyűlés úgy határozott, hogy a külügyi bizottság jelentését a költségvetés tárgyalásának befejezése után tűzi napirendre.

ezután folytatódott a költségvetési vita.

/folyt.köv./
10.35/-n

- 1 -

110
P

le

/az országgyűlés ... 1. folyt./ m

az első felszólaló nagy antal komárom megyei képviselő

volt. felszólalásában a kormány takarékosági intézkedéseivel és a végrehajtás különböző lehetőségeivel foglalkozott.

a takarékoság egyik fontos eszköze - mondotta - a létszámgazdálkodás egyes aránytalanságainak helyrehozása. számos népgazdasági ágban és egyéb munkaterületen erősen felduzzadt a létszám, aminek oka sok esetben a bürokrácia növekedése. a bürokrácia csökkentésére születtek már hasznos kezdeményezések. igen jó példát mutatott erre a művelődésügyi minisztérium azzal, hogy megszüntetett egy sor hiábavaló adminisztrációt. kevesebb lett az iskolai életet feleslegesen felmérő statisztikai adatszolgáltatás, kisebb lett a jegyzőkönyvek, s ami ennél is fontosabb, kevesebb a felesleges értekezlet. enyhítették a pedagógusok túlterheltségét, s ezáltal növelték az oktatás hatékonyságát. így most az iskolákban több idő és energia jut a fiatalok oktatására, nevelésére.

a helyes létszámgazdálkodás kialakításában, a takarékoság fokozásában fontos helyet foglal el a másodállások kérdése. az ezzel kapcsolatos rendelkezés megnyugtató, de végrehajtása gondos ellenőrzést kíván. ugyanakkor szóvá kell tenni azt is, - folytatta - hogy bár a másodállásokra vonatkozó rendelkezés a takarékoságot szolgálja, egyes esetekben mégis ellenkező következményre vezet. sok helyen ugyanis azért létesítettek másodállást, mert a munka természete nem tette szükségessé a főállást. a rendelkezés mechanikus értelmezése miatt most több megszüntetett másodállást szerződésileg kellett rendezni, s ennek nagyobb a költségkihatása, mint amennyi a másodállásé volt.

nagy antal felszólalásának végén a takarékoság néhány - a népgazdaság különböző ágazataiban megvalósítható - módszerére hívta fel a figyelmet. a költségvetési törvényjavaslatot a maga és a komárom megyei képviselők nevében elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

ezután németh károly, az mszmp központi bizottságának titkára, zala megyei képviselő szólalt fel.

- tisztelt országgyűlés!

-2-

/folyt.köv./

9.40/-m

112
Pno

/az országgyűlés ... 2. folyt./ m

- az állami költségvetés -, amely az éves népgazdasági terv pénzügyi alapjainak elosztását tartalmazza - a múlt év eredményeire támaszkodik. a központi statisztikai hivatal jelentéséből közzismert, hogy népünk szocializmust építő munkáját tavaly is az eredmények jellemezték. népgazdaságunk egészségesen fejlődik. eredményeink azonban több vonatkozásban elmaradtak lehetőségeinktől, mert különböző hibák - amelyeket a dolgozók is jogosan kifogásolnak és segítőkészen sürgetik kijavításukat - több területen gátolták a gyorsabb előrehatadást. ezek felszámolása jórészt ideai feladataink közé tartozik. ebben az összefüggésben szólok mezőgazdaságunk néhány kérdéséről.

a mezőgazdaság összes termelése tavaly több mint 2 százalékkal növekedett, de alatta maradt a tervezettnek. az áruterelés fejlődése nagyobb mértékű volt, - a felvásárlási tervet lényegében teljesítettük. az élelmiszeripar - a mezőgazdaság növekvő áruterelése folytán - 10 százalékkal növelhette termelését. az élelmiszerforgalom a tervezettnél gyorsabban nőtt, s emiatt néhány termékben csökkenteni kellett a kivittelt. ennek ellenére a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek exportjának értéke 4 százalékkal meghaladta az előző évit. az átszervezés óta eltelt 3 esztendő alatt a termelés fejlődése egyenletesebbé vált, megszűntek a korábbi évekre jellemző nagy ingadozások, a mezőgazdasági termelés és a felvásárolt árak mennyisége évről-évre nőtt. a termelőszövetkezetek többsége politikailag és gazdaságilag megszilárdult. szövetkezeti parasztságunk - társadalmunk hathatós segítségével - leküzdötte a nagyüzemi gazdálkodásra való áttérés kezdeti nehézségeit. mindebben kifejezésre jut, hogy parasztságunk egyetért agrárpolitikánkkal és cselekvően támogatja annak megvalósulását.

parasztságunk meggyőződött arról, hogy agrárpolitikánk - akár a szocialista nagyüzemek fejlődéséről, akár a háztáji gazdaságról, vagy a szövetkezeti élet bármilyen fontos kérdéséről, a szövetkezeti demokráciáról, az anyagi ösztönzésről, a közösen végzett munka társadalmi megbecsüléséről legyen is szó, - helyes álláspontot képvisel; egyaránt szolgálja a szocializmus építését, s az ebben a munkában szorgalmasan résztvevő parasztságunk érdekeit. ez a meggyőződés minden eredményünk jelentős forrásává vált.

németh károly ezután a korszerű nagyüzemi termelés anyagi-műszaki alapjainak megteremtésében eddig elért eredményekről szőtt, majd így folytatta:

- a mezőgazdaság termelési eszközeinek további korszerűsítése, az élelmiszeripar fejlesztése, valamint az eddig elmaradt kiegészítő beruházások pótlása szükségessé teszi, hogy lehetőségeinkhez mártan ezután is jelentős összegeket fordítsunk beruházásokra.

/folyt.köv./

10.55/-m

112
Pno

-3-

ll

/az országgyűlés ... 3. folyt./ m

ez döntő feltétele annak, hogy mind jobban kielégíthessük a lakosság növekvő élelmiszer-szükségletét és növelhessük a mezőgazdasági kivitelét. a mezőgazdasági termelés fejlesztését követeli a szövetkezeti parasztság életkörülményeinek további javítása, valamint az ipar több ágazatának hazai nyersanyaggal való jobb ellátása is. a mezőgazdasági termelés fejlesztésének feladatai tehát egész népünk érdekeiből fakadnak.

idei népgazdasági tervünk mezőgazdasági beruházásokra 9,3 milliárd forintot irányoz elő. ez összhangban van a mezőgazdasági termelés tervezett növekedésével. amint a költségvetési javaslatból is kitűnik, jelentős gépi, építési, öntözési, telepítési és más beruházások valósulnak meg. az előző évinél csaknem 7 százalékkal nagyobb hosszú- és középtávú hitelek zöme a beruházási tevékenység pénzügyi fedezetét biztosítja. fontos, hogy az új beruházásokat ne forgácsoljuk szét és fő termelési célkitűzéseinkkel összhangban gondoskodjunk hatékony felhasználásukról.

világosan kell látnunk azonban, hogy idei termelési feladatainkat a mezőgazdaságban is elsősorban a már megvalósult beruházások jobb kihasználásával teljesíthetjük. ezt a célt szolgálja az ideai beruházások jelentős hányada is. 1965-ben nagyobb összegeket fordítunk kiegészítő beruházásokra. növeljük a bortároló és a szőlőfeldolgozó kapacitást, javítjuk az erő- és munkagépek arányát. a tavalyi esztendőhöz képest az idén 40 százalékkal több alkatrész áll a mezőgazdaság rendelkezésére, s javulnak a gépjavítás más feltételei is.

a gazdálkodás színvonalának javítása megköveteli, hogy a mezőgazdasági dolgozók állandóan bővítsék szakmai ismeretüket. bár az utóbbi években egyre több szakembert és szakmunkást képeztünk ki, még nem tudtuk kielégíteni a megnövekedett szükségleteket, s különösen kevés a traktoros. szocialista nagyüzemeink egy részében ezért sem megfelelő a rendelkezésre álló gépek, épületek, öntözési lehetőségek és a termelést szolgáló más eszközök kihasználása.

a mezőgazdaság állami irányító szervei sem mindig tették meg a szükséges intézkedéseket a rendelkezésre álló anyagi eszközök átszerű, hatékony felhasználására. egyes esetekben a kellő előrelátás hiánya és a bürokratikus ügyintézés gátolta a gyorsabb előrehaladást. gyakran előfordult, hogy az üzemek nem kapták meg időben a termelés folyamatosságához szükséges, egyébként rendelkezésre álló gépeket, alkatrészeket, műtrágyát, építési anyagot. sok jogos kifogás került szóba ezek minőségével kapcsolatban is.

/folyt.köv./

11.04/-m

11.25

P

-4-

K

/az országgyűlés ... 4. folyt./ m

minden évben előfordult, hogy a megtermelt termény - főleg zöldség - és gyümölcsféle - egy része jelentősen veszített értékéből vagy tönkrement. ez a felvásárló hálózat eszközellátottságának gyengeségéből és hanyagságából adódott. jogos kifogások merültek fel az üzemek részéről az áruk átvételével és minősítésével kapcsolatban. helytállóak azok a panaszok is, hogy az áruk a szállítás, tárolás és az elosztás szervezeti hiányai miatt nem mindig megfelelő időben és minőségben állnak a vásárlók rendelkezésére. ez nemcsak anyagi, hanem erkölcsi károkkal is jár. ezek a hibák felelősségteljesebb munkával jórészt megelőzhetőek lettek volna.

tisztelt országgyűlés!

a mezőgazdaság 1965. évi terve reális, - a költségvetés biztosítja pénzügyi alapjait. teljesítése azonban jelentős erőfeszítéseket követel a mezőgazdaság dolgozóitól.

ha a mezőgazdasági termelés és felvásárlás irányítói, a mezőgazdaság dolgozói felelősségteljesen végzik munkájukat és jól használják fel a rendelkezésre álló anyagi eszközöket, jobban hasznosítják a jó termelési tapasztalatokat, akkor minden feltétele megvan annak, hogy az előirányzott mértékben, összetételben és minőségben teljesítsük termelési és felvásárlási terveinket, - növekedjék a gazdálkodás színvonala és jövedelmezősége.

ha a fontosabb termelési részfeladatokat tekintjük, akkor megállapíthatjuk: az idén változatlanul az a legfontosabb, hogy megtermeljük az ország kenyerét. a mezőgazdaság dolgozói megteremtették az alapvető feltételét annak, hogy átlagos időjárás esetén az idén is jó termést takaríthassunk be. ehhez most az szükséges, hogy a közeli hetekben és hónapokban minden termelőszövetkezetben és állami gazdaságban fokozottabb figyelemmel, a jó gazda gondosságával végezzék el a télvégi műtrágyázást, a vegyszeres gyomirtást és a többi időszerű munkát.

németh károly ezután az állatállomány csökkenésének megakadályozására tett intézkedések eredményeit ismertette, majd hangsúlyozta: a termelési terv teljesítésével azonos rangú feladat a felvásárlási terv teljesítése is, amihez a legfontosabb feltételek megvannak a mezőgazdaság minden ágában.

fontos népgazdasági érdek fűződik ahhoz, - folytatta - hogy a kertészeti kultúrák termelését tovább fejlesszük. az új nagyüzemi szőlő- és gyümölcsfeldolgozások többsége megfelel a korszerűség követelményeinek. ennek a nagy beruházásnak hatékonyságát azonban csökkentik a telepítések során elkövetett hibák.

/folyt.köv./

11.08/-m

11.25

P

-5-

K

/az országgyűlés ... 5. folyt./ m

nem a tervezett faj- és fajtaösszetételben valósultak meg mindenütt a telepítések. számottevő lemaradás van a csemege-szőlő, valamint a csonthéjas és bogyógyümölcsösök telepítésében. miután a nagyüzemi telepítésekkel előrehaladtunk, a figyelmet arra kell összpontosítani, hogy az eddig telepített szőlők és gyümölcsösök teljes értékű ültetvényként forduljanak termőre és megváltásuljanak az ehhez szükséges kiegészítő és járulékos be-ruházások. a telepítések ütemének csökkentése és a jobb szaporítóanyag-ellátás lehetővé teszi, hogy az eddig telepített szőlőkben és gyümölcsösökben pótoljuk a hiányokat, valamint a bel- és külföldi igényeknek megfelelően javítsuk a faj- és fajtaösszetételt.

tavaly a zöldségtermesztésben megtorpanást tapasztalhattunk. ez az előző évinél magasabb fogyasztói árakban is kifejezésre jutott. mind a hazai szükségletek, mind az exportigények azt követelik, hogy nagyüzemeink a tavalyihoz mértén emeljék a termés színvonalát, növeljék az öntözött zöldségfélék területét.

az elmúlt években mezőgazdaságunk nem termelte meg az ország ellátásához szükséges burgonyát. ezért az eddigieknél nagyobb gondot kell fordítani erre az igen fontos életmezési cikkre. a burgonyatermesztés fejlesztéséhez szükséges feltételek az idén kedvezőbbek. a jövedelmezőség fokozása érdekében felemeltük a burgonya felvásárlási árát, érdemesebb tehát a nagyobb termésért többet tenni. az országosan tervezett mennyiség megtermeléséhez feltétlenül szükséges, hogy üzemeink - a növénytermesztésben dolgozókat tegyék érdekeltté a jobbminőségű munkában, s ahol lehetőség van rá, ott öntözzék a burgonyát.

a mezőgazdasági termelés alakulása, a termelési és felvásárlási tervek teljesítése döntő mértékben a szántó-területünk 80 százalékán gazdálkodó termelészövetkezetek termelési színvonalának fejlődésétől, további politikai és gazdasági megerősödésétől függ. fontos népgazdasági érdekeinkből adódó feladatainknak teszünk tehát eleget, amikor erőnkhez mértén támogatjuk a termelészövetkezeteket, elősegítjük a szövetkezeti termelés anyagi és személyi feltételeinek megteremtését. gazdasági intézkedéseinknek, a politikai felvilágosító munkának, a vezetés megerősítésére, a szövetkezeti demokrácia fejlesztésére irányuló tevékenységünknek fő célja továbbra is a közös gazdaság fejlesztése, szocialista jellegének erősödése.

a termelészövetkezetek további fejlődése nagymértékben azon múlik, milyen a vezetés színvonala. a váci „kossuth”, a sajtó-szentpéteri „új élet”, az ecsényi „előre”, a tiszakécskei „szabadság” termelészövetkezetek és sok más közös gazdaság példája igazolja, hogy olyan esetekben, amikor a termelés és jövedelem alacsony színvonala a vezetés hibáinak, a szövetkezeti demokrácia hiányának a következménye, a hozzáértő vezetők - a tagokkal összefogva - rövid idő alatt rendbehozzák gazdaságukat.

/folyt.köv./

11. 14/-m

1140

P

parlament

/az országgyűlés 6. folyt./ m

ezután a gyengébb termőképességű területeken gazdálkodó szervezetek támogatásáról szövegezte, majd hangsúlyozta:

- a közös gazdaságok erősítésével egyidőben támogatjuk az alapszabálynak megfelelő háztáji gazdaságok termelését is. nem engedünk teret a háztáji gazdaságok szerepét lebecsülő nézeteknek és gyakorlatnak, felleptünk a megnyilvánuló túlzások ellen. ennek kézzelfogható eredménye, hogy tavaly nőtt a háztáji állatállomány, fellepdült a nagyüzemen kívüli szőlő- és gyümölcsstermelés. ez lehetővé tette, hogy a háztáji gazdaságokból is több terméket vásárolhattunk fel, mint a megelőző években. a háztáji gazdaságok termeléséről a jövőben sem mondhatunk le, hiszen ez fedezi a falusi lakosság élelmiszer-ellátásának nagyobb hányadát, s a központi árualapok képzésében és a parasztság pénzbevételei tekintetében is jelentős szerepe van. mindebből nyilvánvaló, hogy az országnak, a termelészövegeteknek és a szövetkezeti tagoknak egyaránt érdeke, hogy a háztáji gazdaságok termelése ezután se essék vissza.

a költségvetési törvényjavaslatból kitűnik, hogy a nagyüzemi állattenyésztés fejlesztése érdekében ebben az évben is növeljük az állat-férőhelyek számát. az erre fordított beruházások azonban csak akkor szolgálják a termelés bővítését, ha kellően kihasználjuk a háztáji gazdaságok állattenyésztési lehetőségeit. nagyon fontos, hogy minden termelészövetkezetben, ahol ez még nem történt meg, konkrét intézkedések szülessenek annak érdekében, hogy a háztáji állatállomány takarmány-, apaállat- és legelő-szükséglete biztosítva legyen. a nagyüzemen kívüli szőlők és gyümölcsösök pótlására, a házikertekben levő gyümölcsösök felújítására és szakszerű gondozására ezután is figyelmet kell fordítani. gondoskodni kell arról, hogy az ehhez szükséges szaporítóanyag, növényvédőszer-ek és felszerelések rendelkezésre álljanak.

tisztelt országgyűlés!

a mezőgazdaság 1965. évi termelési és árutermelési tervének teljesítése elsősorban a mezőgazdaság dolgozóin múlik; azokon, akik a vezető posztokon, a szántóföldeken, az állattenyésztésben, a géphelyekben és a mezőgazdasági termelés más területein tevékenykednek. nincs egyetlen olyan fontos célkitűzésünk sem, amelyet ne fogadhatnának egyetértéssel, helyesléssel. a munka termelékenységének növelése, a termelési költségek csökkentése, a meglévő beruházások fokozottabb kihasználása, a termelés gazdaságosságának növelése, a termelési feladatok teljesítése - mind olyan követelmény, amelynek teljesítése nemcsak a jól végzett munka örömét adja az embernek, hanem kinek-kinek személyes érdeke és kötelessége is.

a fent javasolt költségvetést elfogadom és elfogadásra ajánlom.
/folyt.köv./

-7-

11.25/-m

1140

P.

parlament

/ az országgyűlés...../ 7. folyt./s

németh károly után minályfi ernő

----- négrád megyei képviselő emelkedett szólásra. a választóival folytatott vélemény-cserék tapasztalatai alapján arról számolt be az országgyűlésnek, hogy a magyar közvélemény nagy érdeklődéssel kíséri a nemzetközi politika eseményeit és tökéletesen egyetért kormányunk külpolitikai állásfoglalásaival is. örömmel látja hazánk nemzetközi súlyának, tekintélyének állandó növekedését, s ebben kormányunk helyes külpolitikájának csalhatatlan igazolását. elégedetten nyugtázta, hogy a takarékoság szempontjainak szigorú érvényesítésével állították össze a külügyminisztérium idei költségvetését.

a képviselő a továbbiakban az amerikai imperialisták vietnami agressziójának legutóbbi eseményeiről szólott.

- brutális, szemérmetlen nyílt háborús támadás ez, amelyet nem tűrhet el a világ népeinek lelkiismerete - hangsúlyozta - népünk szolidáris a vietnami néppel, döbönt haraggal ítéli el a banditátámadásokat és azonosítja magát a szovjetunió kormánya nyilatkozatában elhangzott megállapításokkal, amelyek szerint: „ a szovjetunió kénytelen lesz szövetségeseivel és barátaival együtt további intézkedéseket tenni a vietnami demokratikus köztársaság biztonságának, védelmi képességének megerősítésére..

ezután a német szövetségi köztársaság kormányának azzal a tervével foglalkozott a felszólaló, hogy a második világ-háború befejezésének 20. évfordulóján kimondják minden fasiszta, háborús bűncselekmény elévülését.

- a világ közvéleménye, az egész békét akaró emberiség megdöbbenéssel és felháborodással fogadta ennek a tervnek a hírét. egyes országok 30 évre kívánják meghosszabbítani az elévülés határát, mások - a nemzetközi jogra hivatkozva - arra az álláspontra helyezkednek, hogy az egész emberiség ellen elkövetett bűnök soha nem évülhetnek el, - mondotta többek között minályfi ernő, majd példákkal bizonyította, hogy a háborús bűnösök jelentős része mindmáig elkerülte a felelősség-revonást. így a magyarországon elkövetett tömeggyilkosságokért, a magyar állampolgárok százezreinek elpusztításáért felelős német hitlerista gyilkosok legtöbbje sem kapta meg méltó büntetését.

/folyt.köv./
12. 12/s

1235
P

- 8 -

h

parlament

/ az országgyűlés..... 8. folyt. és

- előttünk van a vietnami demokratikus köztársaság kormányának és a német demokratikus köztársaság népi kamarájának üzenete és felhívása, amelyet az elnökség a külügyi bizottság elé utalt megtárgyalásra és javaslatlételre. én már most indítványozom, hogy a külügyi bizottság - ezekben a kérdésekben - még a mostani ülészakon olyan javaslatot terjesszen az országgyűlés elé, amely kifejezi az egész magyar nép tiltakozását és egységes állásfoglalását, - hangsúlyozta többek között a képviselő, majd a ghanában, guineában és a mali köztársaságban járt hattagu magyar parlamenti küldöttség utjáról számolt be.

- küldöttségünk a politikai élet vezetőivel, képviselőivel folytatott szinte beszélgetések és a látogatások eredményeként mindhárom országban megismerhette a társadalmi, gazdasági és kulturális fejlődés eredményeit. személyes élményeink megerősítették azt a bizonyosságunkat, hogy afrika felszabadult épei nagy lelkesedéssel és felelősséggel kezdtek hozzá a gyarmati múlt káros maradványainak felszámolásához, új életük felépítéséhez. népünk nevében biztosított vendéglátóinkat, hogy a magyar népköztársaság állampolgárai tisztelettel és együttérzéssel figyelik törekvéseiket, így például azt, hogy minden külső beavatkozás nélkül akarnak a fejlődés maguk választotta útján haladni. ez egybeesik az emberiség érdekeivel.

minályfi ernő befejezésül hangsúlyozta :

- népünk internacionalista meggyőződéssel, testvéri együttérzéssel támogatja a függetlenségükért küzdő népeket. felemeli szavát, amikor az imperialisták véres megtorló akciókkal próbálják fékezni és megakadályozni a népek felszabadítási mozgalmát. helyestien hogy a szolidaritás erkölcsi és politikai megnyilatkozásain kívül anyagi támogatást is nyújtunk a szabadságukért, függetlenségükért küzdő ázsiai és afrikai hazafiaknak. ezzel is az emberiség jobb jövőjét, a népek közötti egyenlőség alapján megvalósuló világbéke ügyét igyekszik szolgálni.

a képviselő az 1965. évi állami költségvetés tervezetét elfogadta.

/folyt.köv./

- 9 -

12.20/-n

13³⁰ B

h

/az országgyűlés 9. folyt./ m

a következő felszólaló bali zoltán tolna megyei képviselő volt.

- ha a költségvetés bármely ágazatának számoszlopait nézzük - kezdte felszólalását - azt látjuk, hogy célja a szocializmust építő, dolgozó ember életének javítása. megállapíthatjuk azt is, hogy a költségvetési tervezet összhangban van az mszmp központi bizottságának december 10-i határozatával, s olyan feladatokat határoz meg, amelyek mindannyiunk jobb munkáját igénylik a népgazdaság minden ágában.

- mi, tolna megyeiek is úgy véljük, hogy saját területünkön további komoly erőfeszítéseket kell tennünk a népgazdasági tartalékok feltárására, a termelés gazdaságosságának fokozására, a munka termelékenységének növelésére. ezért figyelmünket most főképpen a rendelkezésünkre álló anyagi és más eszközök megfelelő, célszerű felhasználására összpontosítjuk. tolna megye dolgozóinak nagy többsége helyesli a gazdasági élet egyes területein előforduló visszasságok felszámolását és meg is adja az ehhez szükséges támogatást.

a képviselő ezután hangsúlyozta, hogy a költségvetés az idén is jelentős összeget irányoz elő a mezőgazdaság fejlesztésére. az az ötmilliárd forint, amelyet a termelészövetkezetek beruházásaira biztosít többek között nagyszámu állat-ferőhely építését teszi lehetővé. figyelemreméltó, hogy az idén valamivel nagyobb lehetőségek nyílnak az eddig erősen elmaradt járulékos beruházások pótlására.

bali zoltán ezután a mezőgazdaság néhány olyan problémájával foglalkozott, amelyet az erők koncentrálásával, illetve jobb elosztásával, észszerű szervezéssel és viszonylag igen kis anyagi ráfordítással sürgősen meg kellene és meg is lehetne oldani.

példaként megemlítette az őszi termény-betakarítás idején jelentkező szállítási problémákat. az idei költségvetés csaknem 8000 pótkocsit biztosít ugyan a mezőgazdaságnak, de ha figyelembe vesszük, hogy a meglévő pótkocsik közül mind többet kell kicserélni, kiderül, hogy a szállítási nehézségek ebben az évben is atig enyhülnek. a járművek gyors elhasználódásában közrejátszik a bekötőutak rossz állapota is. ezen pedig elég egyszerűen lehetne segíteni, ha a gazdaságok elegendő traktorra szerelhető tolólemezt kapnának, amelyekkel jól és gyorsan javíthatják az utakat. a képviselő a továbbiakban javasolta, hogy az eddiginél nagyobb mennyiségben gyártsanak a munkagépekre szerelhető műtrágya-tartályokat.

- 10 -

/folyt.köv./

12.30/-m

13³⁰ B

ll

/az országgyűlés 10. folyt./ m

a szakemberek véleménye szerint ugyanis jobb hatásokkal lehetne felhasználni a rendelkezésre álló műtrágyát, ha annak egy részét a vetéssel vagy a növényápolással egyidőben szórják ki. gépi felszerelés hiányában a gazdaságok egy részében ezt most kézíerővel végzik, de így a munka nem eléggé hatékony, sok helyen pedig egyáltalán nem is tudják a szükséges munkaerőt biztosítani.

a képviselő végül a mezőgazdasági szakmunkásképzésről szőtt.

- szembe kell nézni az a különbség, amely a jól képzett traktoros és a traktorvezetéshez csak éppen hogy értő dolgozó munkájának mennyisége és minősége, s az általuk kezelt gépek megévása között mutatkozik. ez amellezt szőt, hogy mezőgazdasági üzemeinknek sok jól képzett traktorosra van szükségük. sajnos azonban mind kevesebb az a fiatal vagy középkoru termelészövetkezeti tag, aki traktoros tanfolyamra jelentkezik. ennek egyik oka, hogy az ehhez a korcsoporthoz tartozók jelentős része már elvégzett vagy most végez valamilyen más szaktanfolyamot: a másik ok, hogy a koruk és egészségü állapotuk szempontjából szóba jöhető tsz-tagok nagy része dolgozik az állattenyésztésben vagy más olyan ágazatba, ahol szintén nem lehet idősebbeket foglalkoztatni. van azonban a községekben megfelelő tartalék, mégpedig az általános iskolát elvégző fiatalok, akiket helyes felvilágosító munkával, jobb szakpropagandával sokkal nagyobb számban lehetne a mezőgazdasági pályákra irányítani. a tapasztalatok szerint azoknak a fiataloknak a nagy többsége, akik elvégezték a három éves mezőgazdasági gépészképző iskolát, igen jól értenek a gépekhez és nagy hatásokkal, eredményesen üzemeltetik azokat.

bali zoltán a költségvetési tervezetet elfogadta.

rameisl ferencné, baranya megyei képviselő arról beszött, hogy

az állami költségvetési előirányzatban a kulturális élet támogatására biztosított több mint 9,5 milliárd forinton kívül is jelentős pénzforrások állnak a népművelés rendelkezésére. baranya megyében, illetve pécsen csaknem 20 millió forint jut erre a célra az igazgatói alapokból, valamint a vállalatok, szövetkezetek és a társadalmi szervek különböző előirányzataiból. a lehetőségek kiaknázását azonban erősen megnehezíti, hogy jóllehet a művelődési otthonok fenntartásáról szóló rendelet lehetővé teszi, az érvényben lévő pénzügyi szabályok azonban akadályozzák a különböző szervek anyagi eszközeinek együttes felhasználását, - fejtegette többek között a képviselő, szövéttette, hogy például kemlón, ahol szakszervezeti intézmények látják el a népművelés sokrétű feladatát, sem a városi, sem a megyei tanács nem járulhat hozzá a költségekhez, mert ezzel megsértene valamelyik rendelet egyik vagy másik paragrafusát.

/folyt.köv./
12.38/-m

13³⁰ B

- 11 -

ll

parlament

/az országgyűlés ... 11. folyt./ m

rámutatott: a rendelkezésre álló összegek szétforgácsolása gátolja a nagyobb népművelési akciók, a jelentősebb tömegekhez szóló, korszerűbb kulturális tevékenység kibontakozását. hozzájárul ahhoz, hogy jelentős részben elszigetelt helyi érdekek határozzák meg a gazdálkodás módját, s nem a legfontosabb feladatok megoldására fordítják a pénzt.

- helyesebb lenne - javasolta a képviselő -, ha egy-egy terület kulturális igényeinek ellátását egy központból irányítanák. a rendelkezésre álló eszközöket valamennyi szerv a tanács, vagy a közösen támogatott intézmény rendelkezésére bocsátaná, s közös program alapján ellenőrizné a támogatás célszerű, eredményes felhasználását. meggyőződésem, hogy a költségvetési előirányzat megváltoztatása nélkül is alaposan megtételezhetnénk népművelési munkánk anyagi fedezetét, - hangsúlyozta többek között a képviselő, s bejelentette, hogy a népgazdaság 1965. évi költségvetési törvényjavaslatát elfogadja, s az országgyűlésnek elfogadásra ajánlja.

szünet után dr. beresztóczy miklós elnökletével folytatták a tanácskozást -----

/folyt.köv./

- 12 -

le

12.43/-m

13³⁰ B

parlament

/az országgyűlés ... 12. folyt./ m

veres józsef munkaügyi miniszter emelkedett szólásra.

bevezetőben arról beszélt, hogy az elmúlt években jelentékenyen emelkedett a termelékenység, de az eredetileg tervezett célt - hogy a termelés emelését kétharmad részben a termelés fokozásával valósítsuk meg - nem értük el. megjegyezte, hogy ebben közrejátszik az is: a munkaszervezési feladatokkal ma még a vállalatok nagy többsége nem foglalkozik megfelelően, s az ilyen jellegű tennivalók sokhelyütt kizárólag a munkaügyi apparátusra, a normairodára hárulnak. a vállalatok vezetőségének az eddiginél jóval hathatósabb támogatást kell adniuk a munkaügyi szervezetnek, mert a munkaügyi feladatokkal csak azokban az üzemekben tudnak eredményesen megbirkózni, ahol a vezetők is részt vállalnak a munka- és üzemszervezés tennivalóiból.

a miniszter ezután a létszámgazdálkodás terén tapasztalható hiányosságokról, fogyatékokról beszélt. elmondta, hogy a munkaerőgazdálkodási szakemberek többségének véleménye szerint azokon a területeken, ahol munkaerőhiánnyal küzdenek, e hiány nagyobb részét jobb üzem- és munkaszervezéssel pótolhatnák. ebből következik, hogy a vélt létszámihiány nagyobb, mint amennyit iparunk természetes fejlődése indokol.

közismert jelenség például, hogy a termelés üteme nem egyenletes; sokhelyütt a negyedév eleji lemaradást a negyedév-végi hajrával akarják behozni. példaként említette a Ganz-villamosági gyárat, ahol az elmúlt év negyedik negyedében - az egész negyedév termelését száznak véve - októberben 25, novemberben 30, decemberben pedig 45 százalék volt a teljesítmény. nyilvánvaló, hogy a negyedév első és második hónapjában jelentős a munkaidő-veszteség. ilyen termelés mellett mégis 106.2 százalék - sőt egyes gyáregységeknél 107-108 százalék - volt az átlagos teljesítmény, ami arról tanuskodik, hogy a normák a kimutatott nagymérvű veszteségtől is több lazaságot tartalmaznak.

veres józsef hangsúlyozta, hogy a vállalati gazdálkodásban a legtöbb helyen létszámot nem a normális termeléshez, hanem a negyedév-végi hajrá magasabb követelményeihez mérten állapítják meg. így a vállalat a szükségesnél nagyobb létszámmal dolgozik és jelentős munkaerőtöbbletet von el a népgazdaságtól. e helytelen gyakorlat másik következménye, hogy a dolgozóknak nem tudnak folyamatosan munkát adni, ami fegyelmetlenséget, hanyagságot szül.

/folyt.köv./

13.00/-m

- 13 -

le

tt

13³⁰ B

/ az országgyűlés... 13. folyt./ m

- az elmúlt esztendőben az állami iparban 11.200-zal léptük túl a tervezett létszámot - folytatta veres józsef - jóllehet a létszámkeret egyáltalán nem volt túlságosan szigorúan megszabva. ugyanakkor a legtöbb vállalatnál a kimutatott veszteségek 15-20 százalékot tesznek ki, s ez jórészt a rossz munka- és üzemszervezés számlájára írható. hogy ezen a területen még milyen kihasználatlan tartalékok vannak, azt jól bizonyítják a pamutfonóipari vállalat központi gyárában végzett veszteségidő-tanulmányok. a vizsgálat eredményeként ugyanis az érintett dolgozók hét százalékát más munkára csoportosíthatták át, az ujbéti gyáregységénél pedig hasonló módon 8-10 százalékos létszám - megtakarítás vált lehetővé.

az építőiparban az előző esztendőhöz képest 1964-ben romlott a munkaidő-alap kihasználása és növekedtek a törtnapos, egésznapos munkaidő-kiesések is. a kiesett munkaidő mintegy 2000 főnyi létszámnak és körülbelül 130 millió forint termelési értéknek felel meg. helytálló tehát az a megállapítás, hogy míg egyes vállalatok, üzemek felesleges létszámot foglalkoztatnak, másutt létszámhiányai küzdenek. a felesleges munkaerőt fel kell szabadítani, hogy lehetővé váljék más területek megfelelő munkaerő-el látása.

a létszámgazdálkodás terén ránk váró feladatok időszerűségét jól mutatják az alkalmazotti létszám alakulásának adatai is. 1958 és 1963 között a munkáslétszám 27 százalékkal emelkedett - tehát a fizikai dolgozókéhoz csaknem hasonló arányban - nőtt. ezen belül az adminisztratív létszám emelkedése 34 százalékos volt. ez a kedvezőtlen tendencia - ha valamivel kisebb mértékben is - 1964-ben is érvényesült.

veres józsef ezután arról beszélt, hogy népgazdaságunkban az utóbbi években jelentős ipari átszervezést hajtottunk végre. az átszervezés eredményei már sok helyen mutatkoznak és biztató jelek tapasztalhatók, hogy további számottevő eredményei is lesznek. a létszámgazdálkodás vonalán azonban az átszervezés nem minden tekintetben járt a kívánt eredménnyel. főként az irányító szerveknél - a trösztöknél, a vállalati központokban - a létszám a vártnál jóval nagyobb mértékben emelkedett. ugyanakkor a vállalati központokban indokolatlanul megnőtt a vezető beosztásúak száma, s előfordult, hogy egyes helyeken vezető beosztásúak kedvéért létesítettek osztályokat. akad olyan minisztériumi főigazgatóság, ahol a tervezett létszám 200 volt, s ma már 335 főnél tartanak.

/folyt.köv./

13.08/-m

-14-

L

/az országgyűlés ... 14. folyt./ m

a hűtőipari vállalat békéscsabai gyáregységénél 100 munkásra hat, a miskolci gyáregységénél ugyanannyi munkásra 11 adminisztrátor jut, jóllehet a két gyáregység hasonló feltételek között dolgozik, s az ilyen adminisztratív létszám-beli eltérés indokolatlan. az össze nem vont vállalatoknál is kedvezőtlenül alakulnak a létszám-arányok. a remix rádiótechnikai vállalatnál például 1962-ben ezer munkásra 64 adminisztrátor jutott, 1964-ben már 78. hasonló tendenciát mutat az adminisztrációs dolgozók számának alakulása az ipar különböző területein.

sokan a gépesítés alacsony fokával indokolják ezt a helytelen tendenciát. kétségtelen, hogy a gépesítés fontos tényező és az adminisztratív munka gépesítettségének foka nálunk viszonylag alacsony. a létszám-növekedést, az említett helytelen tendenciákat azonban elsősorban arra lehet visszavezetni, hogy feleslegesen megnőtt az adminisztrációs munka. közismert például, hogy sokhelyütt nincs megfelelő ésszhang a vállalatok közötti és az egyes vállalatokon belüli munkában, s ezért tetemesen emelkedett a főhatóságok által igényelt jelentések száma. az építőipari vállalatoknak például 1958-ban még 77.000 adattal, 1963-ban már 560.000 adattal kellett jelentést küldeniük a minisztériumnak. a párhuzamosságok ugy alakultak ki, hogy az új szervezetek létrehozásakor, az előkészítésnél nem mindenütt tisztázták megfelelően az információs kapcsolatokat. gyakori, hogy a minisztérium, vagy más felsőbb szerv közvetlenül a vállalattól kér adatokat, hogy így hamarabb kapja meg azokat. a közvetlen adatkérés viszont sok esetben párhuzamos adatszolgáltatást jelent.

veres józsef ezután arról szölt, hogy a középiskolát végzett fiatalok közül lényegesen többen kívánnak adminisztratív munkakörökben elhelyezkedni, mint amennyire szükség lenne, jónéhány fontos szakmában viszont nem tudják kielégíteni a szakmunkás-szükségletet. hasznos lenne tehát, ha e fiatalok egy része szakmunkás-képesítést szerezne - ez előnyösebb lenne az érintett fiataloknak, de iparunknak is. a miniszter beszélt a pályaválasztás gondjairól, s hangsúlyozta: nemcsak a közvetlenül érintett tanácsadó testületeknek, hanem egész társadalmunknak segítséget kell nyújtania a fiatalok helyes pályaválasztásához.

/folyt.köv./

13.14/-m

-15-

L

/az országgyűlés 15. folyt./ m

a továbbiakban a helyes normák kialakításával kapcsolatos kérdésekről beszélt. rámutatott, hogy bár fejlődtek a termelési eljárások, javultak a technikai és munkafeltételek, korszerűbbekké váltak a technológiai módszerek sokhelyütt a munkanormákat mégsem módosították ennek megfelelően. a normalizálás - és egyéb munkaszervezési intézkedések elhanyagolása - következtében a termelékenység nem emelkedett olyan mértékben, ahogy azt a beruházások indokolták volna. a munka hatékonyságának növelése érdekében tehát szükséges a normarendezés, és más munkaszervezési intézkedések megtétele, ahol erre megérették a feltételek.

- államunk gondosan ügyel arra, hogy az átlagkeresetek a lehetőségekhez mérten megfelelően emelkedjenek - folytatta. ha például az 1960-as esztendő száznak vesszük, akkor 1964-ben a bányászatban 112.7, a kohászatban 108.6, a gépiparban 109, a vegyi- gumiiparban 108.9 a textiliparban 110, az élelmiszeriparban, továbbá az állami építőiparban 108,7 százalékra emelkedett az átlagkereset. hasonló mértékű emelkedés volt valamennyi iparágban. a reáljövedelem a nagyobb mérvű foglalkoztatás és egyéb jövedelememelő tényezők következtében 1960-1964 között 18 százalékkal nőtt. a normarendezési munkánál abból kell kiindulni, hogy a rendezés semmiképpen ne legyen mechanikus. mindenütt megfelelő felmérést kell végezni, s a rendezés mértékének természetesen iparáganként, vagy üzemenként aszerint kell differenciálódnia, hogy az adott területen milyen mértékben hajtották végre a rendeletileg előírt folyamatos normakarbantartást.

e feladat végrehajtását nem halogathatjuk. népgazdaságunk érdekei azt követelik, hogy - a dolgozók bevonásával, a helyzet nyílt, őszinte megbeszélésével - idejében fellépjünk a normalizálás folyamatának megszüntetéséért. a normarendezési kampányok megelőzése érdekében állandó feladat, hogy a normák szükséges karbantartását a vállalatok maguk, - központi beavatkozás nélkül - végezzék el.

13.....20/m

- 16 -

/folyt. köv./

/az országgyűlés ... 16. folyt./ m

a munkaügyi miniszter beszéde további részében részletesen foglalkozott a munka törvénykönyvének január 1-én végrehajtott módosításával. mint mondta, a munkaügyi minisztérium a szótval és a többi társadalmi szervekkel együtt országszerte széles körben tart ismertető előadásokat a módosításokról. általános tapasztalat, hogy az e megbeszéléseken résztvevők nagy többsége helyesli a módosító rendelkezéseket, amelyeket az tett indokoltá, hogy a munka törvénykönyvében lefektetett jogok és kötelességek nem voltak arányban egymással. a módosítások legnagyobb részét a szociális juttatásokra vonatkoznak, s azon a korábbi igazságtalan helyzeten kívánnak változtatni, hogy a juttatásokból egyformán részesült a hanyag, fejeletlenül, valamint a munkáját becsülettel, jól ellátó dolgozó.

ezután a munkafegyelmegszilárdításának fontosságáról beszélt, majd befejezésül hangoztatta:

- egyetértek a pénzügyminiszter elvtársal: a lehetőségek jobb kihasználása érdekében jelentékenyen javítanunk kell munkánkat. ez minden területre, minden szerve - így a munkaügyek területén a munkaügyi minisztériumra is - vonatkozik. a betervezett költségvetést elfogadom és elfogadásra ajánlom. /taps/

/folyt. köv./

13.20/-m

- 17 -

/ az országgyűlés.... / 17. folyt./s

petri gábor

csongrád megyei képviselő felszólalásában azt fejtegette, hogyan érvényesíthetnek a minőségjavítás és a gazdaságosság szempontjai az egészségügy területén, majd így folytatta:

a mezőgazdaság szocialista átalakításával - mint ismeretes - jelentősen megnőtt a társadalombiztosításba bevont személyek száma, s ez újabb nagy feladatot ró az egészségügyre. 1957 és 1964 között jelentős eredményeket értünk el; a kórházi ágyak száma 8457-tel emelkedett, 34 új rendelőintézetet, illetve szakrendelést létesítettek, 235.000-nál több beteget ápoltak a kórházakban, 9000-nél nőtt a szakorvosi órák és tíz millióval a rendelőintézetekben tartott vizsgálatok száma. a kórházak olykor túlszűkösödésének - a közhiadalemmel ellentétben - nem is annyira az ágyhiány az oka, hanem inkább a kórházi ápolás iránti - olykor talán túlzott - igény. elvileg mindegy lehetne, hogy az egészségügyi apparátusnak melyik szintjén gyógyítják meg a beteget, azonban a gyakorlatban ez korántsem így van. az egészségügyi hálózatnak és az államnak közös érdeke, hogy mindegyik szint maradéktalanul teljesítse rendeltetését, s főlegesen ne utaljanak betegeket például a körzetből a rendelőintézetbe, vagy a rendelőintézetből a kórházba. a kórházba utalás, ha nem feltétlenül s szükséges, - azaz nem a betegség jellegéből fakad - a betegnek főlegesen anyagi veszteséget, a munkából való kiesést és a magas fenntartási költségek miatt az államnak is főlegesen kiadást jelent; arról nem is beszélve, hogy alkalomadtán a valóban rászorulóknak nem jutnak így ágyhoz.

az egészségügyi munka hatékonyabbá tételére kívánatos, hogy a rendelőintézeti tevékenység színvonala - az orvosok és a betegek szemében egyaránt - elérje a kórházakét. ellenkező esetben a rendelőintézetek nem töltik be hivatásukat, az ott végzett vizsgálatokat a kórházakban meg kell ismételni, s ez több táppénzt, a munkából több kiesést és nem utolsósorban a gyógyulás elhúzódását jelenti. a kórházi és a rendelőintézeti tevékenység összehangolása s a megfelelő színvonal biztosítása nemcsak a zért gazdaságos, mert mérsékli a költséges kórházi ápolást, hanem azért is, hogy a kórházi kivizsgálás során megbízhatóan támaszkodhatnak az orvosok a rendelőintézeti adatokra, nem kell a vizsgálatokat megismételni.

/folyt.köv./
13.40/s

- 18 -

/ az országgyűlés..... / 18. folyt./s

a kórházak belső szervezetével kapcsolatban a felszólaló helyeselte azt a törekvést, hogy az intézményekben minél több önálló osztály létesüljön. az egy-egy szakágat magában foglaló, megfelelően felszerelt osztályok vezetésével főállású konziliárius orvosokat bizzanak meg, akik ilyen körülmények között színvonalasabb munkát végezhetnek. javasolta azt is, hogy a speciális osztályokat megfelelően méretezzék. ezeknek az elképzeléseknek a megvalósítása - csekély anyagi ráfordítással - a mostaninál sokkal jobb szakellátást biztosítana.

a gazdaságosság egyik feltétele az egészségügyi intézmények tevékenységének összehangolása. nem lenne helyes személt hunyni afölött, hogy egyes egészségügyi kérdésekben - akár intézmények létesítéséről, akár fontos állások betöltéséről van szó - nincs meg a kellő összhang az országos és a helyi érdekek között.

befejezésül a képviselő az ápolónők képzéssel foglalkozott. megemlítette: sokat javítana az ápolónők szociális körülményein megfelelő befogadóképességű kollégiumok létesítése.

petri gábor a költségvetési törvényjavaslatot - a csongrád megyei képviselőcsoport nevében is - elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

/folyt.köv./

13.40/-s

- 19 -

l

/ az országgyűlés.... / 17. folyt./s

petri gábor

csongrád megyei képviselő felszólalásában azt fejtegette, hogyan érvényesülhetnek a minőségjavítás és a gazdaságosság szempontjai az egészségügy területén, majd így folytatta:

a mezőgazdaság szocialista átalakításával - mint ismeretes - jelentősen megnőtt a társadalombiztosításba bevont személyek száma, s ez újabb nagy feladatot ró az egészségügyre. 1957 és 1964 között jelentős eredményeket értünk el; a kórházi ágyak száma 8457-tel emelkedett, 34 új rendelőintézetet, illetve szakrendelőt létesítettek, 235.000-nal több beteget ápoltak a kórházakban, 9000-nal nőtt a szakorvosi órák és tíz millióval a rendelőintézetekben tartott vizsgálatok száma. a kórházak olykoritultsufaltságának - a közhiedelemmel ellentétben - nem is annyira az ágyhiány az oka, hanem inkább a kórházi ápolás iránti - olykor talán túlzott - igény. elvileg mindegy lehetne, hogy az egészségügyi apparátusnak melyik szintjén gyógyítják meg a beteget, azonban a gyakorlatban ez korántsem így van. az egészségügyi hálózatnak és az államnak közös érdeke, hogy mindegyik szint maradéktalanul teljesítse rendeltetését, s főlöskégesen ne utaljanak betegeket például a körzetből a rendelőintézetbe, vagy a rendelőintézetből a kórházba. a kórházba utalás, ha nem feltétlenül s szükséges, - azaz nem a betegség jellegéből fakad - a betegnek fölöskéges anyagi veszteséget, a munkából való kiesést és a magas fenntartási költségek miatt az államnak is fölöskéges kiadást jelent; arról nem is beszélve, hogy alkalomadtán a valóban rászorulóknem jutnak így ágyhoz.

az egészségügyi munka hatékonyabbá tételére kívánatos, hogy a rendelőintézeti tevékenység színvonala - az orvosok és a betegek szemében egyaránt - elérje a kórházakét. ellenkező esetben a rendelőintézetek nem töltik be hivatásukat, az ott végzett vizsgálatokat a kórházakban meg kell ismétetni, s ez több táppénzt, a munkából több kiesést és nem utolsósorban a gyógyulás elhúzódását jelenti. a kórházi és a rendelőintézeti tevékenység összehangolása s a megfelelő színvonal biztosítása nemcsak a zért gazdaságos, mert mérsékli a költséges kórházi ápolást, hanem azért is, hogy a kórházi kivizsgálás során megbízhatóan támaszkodhatnak az orvosok a rendelőintézeti adatokra, nem kell a vizsgálatokat megismételni.

/folyt.köv./
13.40/s

/ az országgyűlés..... / 18. folyt./s

a kórházak belső szervezetével kapcsolatban a felszólaló helyeselte azt a törekvést, hogy az intézményekben minél több önálló osztály létesüljön. az egy-egy szakágat magában foglaló, megfelelően felszerelt osztályok vezetésével főállású konziliárius orvosokat bizzanak meg, akik ilyen körülmények között színvonalasabb munkát végezhetnek. javasolta azt is, hogy a speciális osztályokat megfelelően mértézzék. ezeknek az elképzeléseknek a megvalósítása - csekély anyagi ráfordítással - a mostaninál sokkal jobb szakellátást biztosítana.

a gazdaságosság egyik feltétele az egészségügyi intézmények tevékenységének összehangolása. nem lenne helyes szeméthunyni afölött, hogy egyes egészségügyi kérdésekben - akár intézmények létesítéséről, akár fontos állások betöltéséről van szó - nincs meg a kellő összhang az országos és a helyi érdekek között.

befejezésül a képviselő az ápolónőképzéssel foglalkozott. megemlítette: sokat javítana az ápolónők szociális körülményein megfelelő befogadóképességű kollégiumok létesítése.

petri gábor a költségvetési törvényjavaslatot - a csongrád megyei képviselőcsoport nevében is - elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

/folyt.köv./

13.40/-s

/az országgyűlés ... 19. folyt./ m

bolodár alajosné, hajdu-bihar megyei képviselő megyéje kul-

turális fejlődéséről, a művelődésügy fejlesztésére fordított előirányzatokról beszélt. Örömmel nyugtázta, hogy az 1965-ben erre a célra rendelkezésre álló összegek biztosítják a kulturális intézmények működését, sőt lehetővé tesznek bizonyos fejlesztést is. a hajdu-bihar megyei óvodák és állandó napközi otthonok fenntartására például 1965-ben a tavalyinál csaknem húszmillió forinttal többet fordítanak, s így ebben az évben az óvodáskorú gyermekek 46,7 százalékát már el tudják helyezni a gyermekintézményekben: bár a szinte ugrásszerűen növekvő igényeknek még így sem tudnak eleget tenni. az előző esztendőkhöz mérten tetemesen megnőttak az általános iskolai napközi otthoni ellátás iránti igények is. a nagyszűzű ráfordítások ellenére azonban a tanév elején debreczenben több mint 800 gyerek maradt ki hely hiányában, s a napközök így is túlszűfoltak.

a képviselő ezután a megye középiskolai hálózatának fejlődéséről számolt be. a középfokú oktatásra - a költségvetés előirányzatai szerint - a tavalyinál több mint húszmillió forinttal magasabb összeg áll rendelkezésre. a tanulási kedv növekedésével, a gimnáziumi, technikumai hallgatók számának gyarapodásával azonban a fejlesztés nemigen tud lépést tartani. debreczenben például a tanácsi felügyelettel működő középiskolák 113 tanuló-csoportjának 67 terem áll rendelkezésre, s ezekben az iskolákban egyetlen rendeltetészerűen használt előadói terem sincs, - ugyanis valamennyit tanteremként használják. nehezíti a helyzetet, hogy debrecennek hat olyan középiskolája van, amelyben nemcsak megyei, hanem a tiszántul legkülönbözőbb részeiből érkezett diákok tanulnak. mindez szerepet játszik abban, hogy hajdu-biharban az általános iskolát végzett diákoknak az országos átlagnál kisebb százaléka került középiskolába.

bolodár alajosné részletesen szólt az oktatás színvonalának emeléséhez szükséges technikai feltételek biztosításáról. indítványozta, hogy az ipar és az oktatásügy szakemberei együtt tárgyalják meg: milyen uton-módon állíthatnának elő olcsó, tartós, korszerű szemléltető és egyéb taneszközöket. az eddiginél körültekintőbben, takarékosabban kell gazdálkodni az iskolai szertárak, műhelyek gyarapítására rendelkezésre álló beszerzési keretekkel, ennek azonban az az előfeltétele, hogy az 1965-66-os előirányzatokat az iskolák idejében kézhezkapják.

/folyt.köv./

13.49/-m

-20-

le

/az országgyűlés ... 20. folyt./ m

a képviselő felszólalása elért öntevékeny a vidéken működő, nemzetközi színvonalat elért öntevékeny művészeti együttesekről beszélt.

a költségvetést elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

martin jános budapesti képviselő bevezetésben elemezte a költségvetésnek a gépipart érintő rendelkezéseit, majd így folytatta:

- népgazdaságunk fejlődése megköveteli a minőség és a termelékenység állandó javítását, ennek elengedhetetlen feltétele a műszaki fejlesztés, amelynek elősegítésére az idén is jelentős összegeket költ az ország. e beruházások azonban csak akkor érik el valóban céljukat, ha azokat ésszerűen használják fel. ezért javaslom: az ipar valamennyi ágazatában behatóan tanulmányozzák a minisztériumok, hogy a gyártmányok milyen körülmények között, milyen színvonalon készülnek. e felmérés megkönnyíti a döntést, hogy a rendelkezésre álló összegeket a munkafolyamat mely szakaszában lehet a leghatásosabban, a leggazdaságosabban felhasználni.

ezután részletesen szólt az öntödék munkájáról, problémáiról, hangsúlyozva, hogy némely öntöde túl van terhelve, ezért az elavult üzemeket - véleménye szerint - nem leszerelni, hanem felújítani kell. a képviselő hangsúlyozta dolgozóitársai nevében is a munkafegyelem javításának fontosságát. elmondotta: helyes, hogy a vállalatok megválnak a felesleges munkaerőktől és azokat átadják olyan üzemeknek, ahol munkaerőhiány van. szóváltette azonban, hogy tapasztalatai szerint egyes helyeken nem a felduzzadt adminisztrációs apparátus csökkentésével kezdik ezt a munkát. egyes gazdasági vezetők valószínűleg harcot vívnak, hogy a hozzájuk beosztott alkalmazottak lehetőleg helyükön maradjanak. hangsúlyozta, hogy a túlzott adminisztrációt mielőbb csökkenteni kell, mert ily módon igen sok munkaerőt lehet felszabadítani más feladatokra. a képviselő a költségvetési törvényjavaslatot elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

ezután az elnök ebédszünetet rendelt el.

/folyt.köv.//
13.57/-m

-21-

le

parlament

1. sz. javítás:

/az országgyűlés ... 1. folyt./ 2. bek. 8. sorától a szöveg helyesen:

... adatszolgáltatás, csökkent a jegyzőkönyvek száma, s ami ennél is fontosabb kevesebb a felesleges értekezlet. az erre vonatkozó intézkedések máris hatásosnak bizonyulnak. enyhítették ...

8. folyt. 2. bek. 8. sorának közepén a szöveg helyesen:

... nevében biztosítottuk vendéglátóinkat

12. folyt. 1. bek. 4. sorában a szöveg helyesen:

... részben a termelékenység fokozásával

13. folyt. 1. bek. 3. sorának végétől a szöveg helyesen:

.... tulságosan szűkre szabva . a legtöbb vállalatnál

ugyanezen folyt. 3. bek. 3. sorának végétől a szöveg helyesen

.... emelkedett . ugyanezen idő alatt az alkalmazotti létszám 24 százalékkal - tehát a

18. folyt. 1. bek. 7. sorában a szöveg helyesen:

... hogy a kórházakban a speciális osztályokat

20. folyt. 1. bek. első sora helyesen:

a képviselőnk felszólalása befejező részében a vidéken működő ...

8. folyt. 2. bek. első sora helyesen:

a küldöttség a politikai élet vezetőivel

/folyt.köv./
15.20/a

- 22 -

ME

b

parlament

/ az országgyűlés...../ 21.folyt./s

a szünet után Vass Istvánné elnöklésével folytatta tanácskozását az országgyűlés. a délutáni ülésen résztvett Kádár János, az MSZMP központi bizottságának első titkára, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, Fehér Lajos és Szirmai István, az MSZMP politikai bizottságának tagjai is.

gonda György

vas megyei képviselő emelkedett szólásra. előjáróban hangsúlyozta, hogy az elmúlt években csakugy, mint másutt, nálunk is megerősödtek a tanácsok. javult szakmai munkájuk, szorosabbra fűzték kapcsolataikat a lakossággal. mindez azt igéri, hogy 1965-ben is rendben, jól megoldják sokrétű feladataikat. rámutatott, hogy azok az intézkedések is hozzájárulnak a fejlődéshez, amelyek a közelmúltban a beruházások koordinálásában, a munkaerő - gazdálkodásban és a községfejlesztésben is növelték a tanácsok hatáskörét, majd szóvá tett néhány olyan intézkedést, amely - véleménye szerint - a helyes elveket helytelen eszközökkel próbálta megvalósítani. így például kifogásolta, hogy a mezőgazdaság irányításának olyan fontos szakmai gárdáját, mint az állattenyésztési apparátus, 1964-ben szervezetileg is, költségvetésileg is függetlenítették a tanácsoktól. ezzel az a furcsa helyzet állt elő, hogy miközben munkájukért a tanács a felelős, a szakemberek máshol kapják meg feladataikat, s a teendőikre vonatkozó utasításokat.

ugyancsak kifogásolta a felszólaló, hogy az országos idegenforgalmi hivatal megalakításának következményeként 1965-ben összevonták a korábban a tanácsoknál tervezett költségvetési előirányzatokat. ezenkívül az illetékesek figyelmébe ajánlotta: érdemes lenne megfontolni, minden szempontból helyes-e, hogy az egészségügyi és kulturális intézmények hálózata bővítésének fedezetét nem az érdekelt helyi szervek költségvetése tartalmazza, s hozzátette:

- megítélésem szerint előnyösebb lenne, ha az ilyen fejlesztési feladatok megoldása - néhány indokolt kivételtől eltekintve - ismét a tanácsok költségvetésébe kerülne.

/folyt.köv./

15.501a

- 23 -

ME

parlament

/ az országgyűlés..... 22. folyt./s

gonda györgy a továbbiakban a minisztériumi irányítás alá vont volt tanácsi vállalatok helyzetének, valamint a tanácsi ipar fejlesztésének néhány kérdésével foglalkozott, majd így folytatta:

- az ideai költségvetés minden érdekelt szerv és intézmény alapvető feladatává teszi a takarékos gazdálkodást. ugyanakkor azonban akad egy-két olyan jelenség, amely ennek ellenkezőjére, ösztönöz. az év végi fölösleges költsézésnek például az a legfőbb oka, hogy az esetleges megtakarítás csökkenti az előirányzott összegek felhasználását, s mivel a következő év tervét a teljesítéshez szabják, az a vállalat, amely jól gazdálkodott, az új esztendőben hátrányosabb helyzetbe kerül, mint az, amelyik az utolsó fillérig mindent elköltött. ezért olyan módszert kellene kidolgozni, amely nem a költsézésben, hanem a megtakarításban teszi érdekeltté a vállalatokat, - javasolta többek között a képviselő, majd bejelentette, hogy a költségvetés tervezetét elfogadja.

/folyt.köv./

15.55/a

parlament

/az országgyűlés ... 23. folyt./ m

pankovits józsefné, bács-kiskun megyei képviselő részletesen

szólt a fiatalok neveléséről és a pályaválasztásról. elmondotta, hogy az országos nőtanács budapesten és 12 megyében megvizsgálta a gyermekes családok helyzetét, a fiatalok pályaválasztását, továbbtanulását. a vizsgálódás egyik legfontosabb tapasztalata, hogy valamennyi fiatal tanult, dolgozott már. a megkérdezett ezek között egyetlen fiú, vagy lány sem akad, aki ne akarna munkát vállalni, vagy tovább tanulni. minden szülő lehetőleg magas fokú kívánja taníttatni gyermekeit. ez a törekvés azonban néha nem szívesen a reális lehetőségekkel, amiben nagy része van a szülők és fiatalok tájékozatlanságának. a pályaválasztási tanács tevékenysége nem mindenütt ismert. sokan nem tudják, hogy egy-egy iskola, vagy szakma elsajátítása mire képesít, hogyan és hol lehet azt hasznosítani. a képviselő javasolta, hogy az illetékesek, tehát a szakminisztériumok és a termelőüzemek vezetői is nagyobb gondot fordítsanak a pályaválasztási propagandájára. az iskolákat, a szülőket és a tanulókat ismertessék meg a különféle szakmák népgazdasági jelentőségével és tájékoztassák őket, hogy a különféle pályákhoz milyen előképzettség, tantárgy-ismeret és fizikai adottság szükséges. halljon a fiatal arról is, milyenek a kereseti lehetőségek. a különféle ipari és mezőgazdasági szakmák megszerettetése annál is inkább fontos, mert az iskoláztatás sokhelyütt immár öncélúvá vált. a fiatalok képességeitől, fizikai adottságaitól függetlenül egyes szülők a lehető legmagasabb fokon akarják taníttatni gyermekeiket, s a fiatalok az iskola elvégzése után akkor sem vállalnak szívesen fizikai munkát, ha a szellemi foglalkozási ágakra nem alkalmasak. a megvizsgált középiskolákban az utolsó évek közül mindössze a növendékek 11 százaléka kívánt szakmát tanulni, a többi irásztal mellett, vagy fehér köpenyben akarja az iskola után megkezdeni élethivatását. még a technikumok tanulói közül is igen kevesen választják életcéljuknak az ipari, még kevésbé a mezőgazdasági munkát. a képviselő véleménye szerint az említett problémákat nemcsak a szülők és gyermekek tájékozatlansága, hanem a felvilágosító munka hiánya is előidézi. az iskolákban meg kell teremteni a fizikai munka szeretetének légkörét. helyes lenne, ha az iskolák kellő időben megkapnák az intézményektől, termelőüzemekről, minisztériumoktól a fiatalok előtt álló munkalehetőségeket, s egyben azt a tájékoztatást is, hogy a különböző megyékben mely szakmák hány fiatal szakembert várnak. a mezőgazdaságban dolgozó szakemberek pedig beszéljenek a fiatalokkal a mezőgazdasági munkában rejlő lehetőségekről, a föld szeretetéről. pontosan meg kell határozni az egyes munkakörök betöltéséhez szükséges képzés idejét és módját.

/folyt.köv./

16.00/a

Kgy 16.15 a

-25-

/az országgyűlés ... 24. folyt./ m

a képviselő a költségvetési törvény javaslatot elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlott

bódi sándor szabolcs-szatmár megyei képviselő felszólalásában

hangsúlyozta: egyetért a gazdálkodás hatékonyságának fokozására tett kormány-intézkedésekkel. Vétárenyem szerint - folytatta - a beterjesztett költségvetési tervezet foglalmazott munkával, a szükséges eszközök megtermeléséért maradéktalanul megvalósítható. ehhez azonban arra van szükség, hogy az írott rendelkezések előírásain túlmenően is mindennapi feladatunknak tekintsük azoknak a rejtett tartalékoknak a feltárását, amelyek az élet, a munka minden területén megtalálhatók. szinte felbecsülhetetlen tartalék például a rendelkezésünkre álló eszközök és anyagok gazdaságosabb, hatékonyabb felhasználása.

a képviselő elmondotta, hogy a szabolcs-szatmár megyei termelőszövetkezeteknek csaknem 2 milliárd forint értékű állóeszközük van s ebből jelentős részt képviseli a 4360 traktor és a hozzájuk tartozó nagyszámu munkagép. a gépek egy részét azonban még a legnagyobb munkacsucok idején sem használják ki megfelelően. sok gép ilyenkor is csak egy műszakban dolgozik, sőt még a nyújtott műszak sem általános. pedig a két műszakos üzemeltetés nagy mértékben hozzájárulna ahhoz, hogy optimális időben végezzék el a talajművelést, a vetést és más munkákat, s ez a terméshozamok növelésének igen jelentős tartaléka. a gépek elégtelen kihasználásának egyik oka a traktorosok és más hozzáértő szakmunkások kis számában keresendő. részben ebből következik az is, hogy a mezőgazdasági gépeken gyakoriak a törések és hogy a javításokhoz több alkatrészt kell igénybe venni, mint amennyire gondos kezelés és karbantartás mellett szükség lenne. ezen a téren tehát a tartalékok feltárásának egyik legfőbb eszköze a szakmai képzés kiterjesztése. tavaly a megyében 964 traktorost képezték ki, az idén viszont a tervek szerint 2000 mezőgazdasági dolgozó szerez traktorvezetői képesítést.

/folyt. köv./

16.07/a

16.15.01

-26-

/az országgyűlés 25. folyt./ n

bódi sándor ezután az ugyancsak nagy tartalékokat magában rejtő takarmánygazdálkodás javításának lehetőségeiről beszélt. az egyik mód, hogy észszerű, takarékos felhasználással, korszerű eljárások alkalmazásával csökkentse a hustermeléshez szükséges takarmány mennyiségét. szabolcs-szatmár megye termelőszövetkezetei a baromfi és a hizómarha előállításához már tavaly kevesebb takarmányt használtak fel, mint az országos átlag, s most az 1 kilogramm sertés húss előállításához szükséges takarmányt is csökkenteni akarják; 4,7 kilóról 4,5 kilóra. a takarékos takarmányfelhasználáshoz azonban - mondotta a képviselő - jó minőségű, könnyen kezelhető takarmányelőkészítő gépeket, például elegendő mennyiségű burgonya- és répamosót kellene gyártani.

a takarmánygazdálkodás javításának egy másik módja a természet fejlesztése. most legkihasználatlanabb takarmánytermő területünk a rét és a legelő. szabolcs-szatmár megye 76.000 hold legelője a holdanként átlagosan 7 mázsa szénát ad, - de a tavaly, állami dotációval létesített mintalegelőkön megkésztéreződött a fűtermés. ha ilyen sokat nem is, de minimálisan 10 százalékos hozam-növekedést lehetne elérni a legelők rendszeres gyomtalanításával is. ez jóformán semmiféle anyagi befektetést sem igényel, s a megyében mintegy 50.000 mázsa szénatöbbletet eredményezne.

bódi sándor ezután a növényvédelem jobb megszervezésében és a tápanyagok gondosabb felhasználásában rejlő tartalékokra hívta fel a figyelmet. befejezésül hangsúlyozta:

- mezőgazdaságunk ezévi feladatai nagyok, de teljesíthetők. foglalmazottabb munkára, nagyobb mértékű takarékosagra, a gazdálkodás hatékonyságának fokozására van szükség, s ha ezeket megvalósítjuk, a mezőgazdaság eléget tehet kötelezettségeinek.

a költségvetést elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

/folyt. köv./

16.10/a

-27-

mázi józsef

----- budapesti képviselő az ikarus gyár munkájáról, eredményeiről, terveiről beszélt felszólalásában. egyebek között elmondta, hogy a gyár dolgozói számottevő sikereket értek el a termelés növelésében, a termelékenység színvonalának emelésében. míg az üzem 1960-ban 1700 autóbust gyártott, 1964-ben már 2,500 új buszt adott a népgazdaságnak, s az idén előreláthatólag 2689 autóbust készítenek. a termelékenység 1960-1964 között 37.9 százalékkal növekedett, az önköltség pedig 7.9 százalékkal csökkent.

a következő esztendőben a gyár dolgozói az eddiginél is nagyobb feladatok megoldására vállalkoznak. a távlati elképzelések szerint ugyanis 1970-ben már 8000 autóbust kerül ki az ikarus-ból. a szakemberek elsősorban azt a célt tűzték maguk elé, hogy a helyi partalékok felhasználásával új, az eddiginél korszerűbb gyártási eljárások bevezetésével biztosítsák a fejlődés feltételeit.

a képviselő ezután felhívta a figyelmet arra: autóbustgyártásunk tervezett minőségi és mennyiségi fejlesztése csak akkor valósítható meg, ha napirendre tűzzük az ugynevezett bedolgozó iparágak fejlesztését is. az autóbustgyártáshoz sok ezer alkatrész, különféle termék szükséges, s ezeket - az importcikkekét leszámítva - több mint 300 vállalat állítja elő. a szállítás késedelmessége, vagy éppen elmaradása tehát számottevő zavarokat okozhat a termelés folyamatosságában. a gumipar például nem vállalta a gyártáshoz nélkülözhetetlen féktömlők, az egyesült izzó az ugynevezett autó- izzók, a csavargyarak pedig a különböző csavarfélék szállítását. így azután az ikarus kénytelen megfelelő technikai felkészültség nélkül, házilagosan készíteni különböző cikkeket - az átlagosnál lényegesen magasabb költséggel. az eddiginél jobb kooperáció, az érintett üzemek összehangoltabb munkája nagy összegű megtakarításokat eredményezhet.

a képviselő beszélt arról is, hogy a termelési eredményeket jelentékenyen növelhetik a munkafegyelem megszilárdításával. az ikarus-ban például egy vizsgálat során megállapították, hogy 1964-ben az igazolatlan hiányzások miatt kiesett munkaidőben nyolc 620-as típusú autóbust lehetett volna gyártani. kiszámították azt is, hogy a személyes ügyek, egyéni problémák munkaidő alatti intézésével 1964-ben 41 autóbust gyártásához szükséges időt töltötték el a gyárbeliek. az ilyen jellegű lazaságok, fegyelmezetlenségek megszüntetésével összegszerűségében talán alacsonyabb, arányaiban azonban hasonló mérvű többlet- termelést érhetek volna el a kerület többi üzemében is.

/folyt. köv./
16. 17/a

mázi józsef felszólalása végén a munka megjavítását célzó intézkedési programok, egyszerűsítési és egyéb javaslatok fontosságát hangsúlyozta. a költségvetést elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

dénes sándor

----- budapesti képviselő szótartotta a nemzeti jövedelemnek a tervezettől való lemaradását, foglalkozott az egyes iparágak problémáival, a kereskedelem eredményeivel és hiányosságával.

a második ötéves terv eddigi időszakának költségvetési népgazdaságunk arányos fejlődéséről tanuskodnak, 1964-ben azonban a nemzeti jövedelem csak négy-öt százalékkal - a tervezettnél kisebb mértékben - növekedett. a csökkenés oka - hangoztatta a felszólaló - hogy tavaly az állami ipar több esetben nem tartotta be az előírt gazdasági mutatókat. sokszor csak a terv minden áron való teljesítésére törekedtek, s elhanyagolták a gazdaságosságot. az idei esztendőt azonban az iparvállalatok a szigorú takarékosság jegyében kezdték. a képviselő ezután javasolta, hogy - ugyancsak a takarékoság szem előtt tartásával - változtassák meg a beruházó vállalatok anyagi ösztönzési rendszerét: csak azok után a beruházások után fizessenek ki prémiumot, amelyek a tervezett összegből elkészülnek. túrhetetlen egyes beruházóknak az a felfogása, hogy „kerül, amibe kerül, úgy is az állam fizeti,..

a továbbiakban dénes sándor adatokkal érzékelte a kereskedelem fejlődését. a kiskereskedelem forgalma 1964-ben 84,6 milliárd forint volt, nyolc százalékkal magasabb az előző évinél. az áruforgalom növekedéséhez hozzájárult többek között a bérbel és fizetésből élők jövedelmének 4,2 milliárd forintos emelkedése. megváltozott az áruforgalom szerkezete, például az átlagosnál nagyobb mértékben nőtt a déligyümölcs, a kávé, a csokoládé, a tojás és a baromfi eladása. ruházati cikkekből négy, mosógépből kilenc, butorból hét, televízióból 43, hűtőszekrényből 65 százalékkal haladta meg a forgalom az 1963. évit. tüzelőanyagból budapesten nyolc, vidéken pedig 12 százalékkal többet hoztak forgalomba, s biztosított az ellátás ebben az évben is. érdemes megemlíteni, hogy nőtt a motor-kerékpárt vásárlók száma, az eladott gépkocsiké viszont csökkent. terebélyesedett az áruhitel-akció.

/folyt. köv./
16. 30/a

parlament

/ az országgyűlés...../ 28. folyt./s

a belkereskedelem idei tervelírányzata a forgalom több mint három százalékos növekedésével számol. ezen belül a legnagyobb mértékben a vendéglátó- és az élelmiszeripar, valamint az iparcikkek forgalmát emelik. a felszólaló megemlítette, hogy a második ötéves terv időszaka alatt a kereskedelem fejlesztésére - tervehitelből és felújításból - csaknem négy-milliárd forintot költenek, ebből az összegből 1964. harmadik negyedév végéig 3,1 milliárd forintot használnak fel.

jól mutatja a kereskedelmi kultúra fejlődését a bolt-hálózat ésszerű kiépítése, az üzletek szakosítása, helyesléssel fogadta a közvélemény, hogy növelték a cukrászdák, az eszpresszók, a bisztrók és a falatozók számát, a talponállókét viszont csökkentették. tavaly a kereskedelemnek és a vendéglátóiparnak összesen 4.554 korszerű, ugynevezett gyorskiszolgáló üzemeysége működött. az üzlethálózat gyarapodásával párhuzamosan a jövőben nagyobb gondot kell fordítani a kereskedelmi dolgozók szakképzésére és az utánpótlásra.

a felszólaló ezután a kereskedelem problémáival többek között a főváros külső kerületeinek üzlethelyiség-gondjaival foglalkozott. elmondotta, hogy például a xxii. kerületben 150 bolt van, 60 százalékának 30 négyzetméternél kisebb az alapterülete, zsufoltak - vagy olykor egyáltalán nincsenek raktárhelyiségek, nem megfelelőek a tisztálkodási lehetőségek. dénes sándor javasolta, hogy az országos tervehivatal a harmadik ötéves terv idején vegye számításba a budapesti peremkerületek bolthálózatának bővítését, korszerűsítését is.

a képviselő a költségvetési törvényjavaslatot - a kereskedelmi állandó bizottság nevében is - elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

/folyt.köv./
16.45/a

- 30 -

Kle

parlament

/a z országgyűlés ... 29. folyt./ s

a következő felszólaló, hegedüs lajos, somogy megye képviselője, a földművelésügyi tárca költségvetésének néhány részletével foglalkozott.

rámutatott, hogy a mezőgazdaság öt éves terve fontos célként tűzi ki a rét- és legelőgazdálkodás fejlesztését. a rétek és legelők jelentős része bizonyos értelemben valóban „szüsterületnek”, tekinthető - mondotta - ériási, még kihasználatlan tartalékok rejlenek ezekben a területekben, amelyeknek termése - megfelelő javítás után - nagymértékben megkönnyítené a takarmánygondokat, a növekvő állatállomány ellátását.

a rét- és legelőgazdálkodás fejlesztésében jelentős szerepük van a vizgazdálkodási társulatoknak. jellemző példaként számolt be a képviselő a somogy megyei lengyeltóti körzetében 1960-ban megalakult vizgazdálkodási társulás tevékenységéről. ennek keretében jelenleg 16 község termelőszövetkezete és a nagyberek-i állami gazdaság működik együtt, az érdekeltség összes területe

38.000 hold. öt év alatt 250.000 köbméter földmunkát végeztek el, s ezzel igen nagy kiterjedésű, elvízényesödött, mocsaras területek váltak ismét termővé. a jó minőségű rétek és legelők kialakítása mellett mintegy 1000 holdat szántóföldi és kertészeti növénytermesztésre tették alkalmassá.

felszólalásának második részében hegedüs lajos a balaton-part zöldség- és gyümölcsellátásáról beszélt. elmondotta, hogy a somogy és a veszprém megyei tanács végrehajtó bizottsága, az illetékes szakemberek meghallgatásával, az elmúlt évek tapasztalatainak és az idegenforgalom várható idei növekedésének figyelembevételével részletes terveket dolgozott ki. számba vették a kertészteket, s megállapították, hogy az üzemi és háztáji gyümölcsösök lényegében biztosítják a balaton-part idei gyümölcsellátását, a zöldségtermesztés színvonala azonban még nem kielégítő. ez utóbbi fejlesztése érdekében a két megyei tanács végrehajtó bizottsága javaslatokat dolgozott ki, s ezeket eljuttatta az illetékes miniszteriumoknak. a zöldségellátás javítására egyébként azt is tervezték, hogy a földművelőszövetkezetek üzlethálózata mellett több termelőszövetkezet nyit elárusítóhelyet a balaton-parton.

a képviselő a költségvetési törvényjavaslatot elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

az elnöklő vass istvanné ezután szünetet rendelt el.

/folyt.köv./
16.55/a

- 31 -

Kle

parlament

/ az országgyűlés...../ 28. folyt./s

a belkereskedelem idei tervelírányzata a forgalom több mint három százalékos növekedésével számol. ezen belül a legnagyobb mértékben a vendéglátó- és az élelmiszeripar, valamint az iparcikkek forgalmát emelik. a felszólaló megemlítette, hogy a második ötéves terv időszaka alatt a kereskedelem fejlesztésére - tervehitelből és felújításból - csaknem négy-milliárd forintot költenek, ebből az összegből 1964. harmadik negyedév végéig 3,1 milliárd forintot használnak fel.

jól mutatja a kereskedelmi kultúra fejlődését a bolt-hálózat ésszerű kiépítése, az üzletek szakosítása. helyesléssel fogadta a közvélemény, hogy növelték a cukrászdák, az eszpresszók, a bisztrók és a falatozók számát, a talponállókét viszont csökkentették. tavaly a kereskedelemnek és a vendéglátóiparnak összesen 4.554 korszerű, ugynevezett gyorskiszolgáló üzemeysége működött. az üzlethálózat gyarapodásával párhuzamosan a jövőben nagyobb gondot kell fordítani a kereskedelmi dolgozók szakképzésére és az utánpótlásra.

a felszólaló ezután a kereskedelem problémáival többek között a főváros külső kerületeinek üzlethelyiség-gondjaival foglalkozott. elmondotta, hogy például a xxii. kerületben 150 bolt van, 60 százalékának 30 négyzetméternél kisebb az alapterülete, zsufoltak - vagy olykor egyáltalán nincsenek raktárhelyiségek, nem megfelelőek a tisztálkodási lehetőségek. dónes sándor javasolta, hogy az országos tervehivatal a harmadik ötéves terv idején vegye számításba a budapesti peremkerületek bolt-hálózatának bővítését, korszerűsítését is.

a képviselő a költségvetési törvényjavaslatot - a kereskedelmi állandó bizottság nevében is - elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

/folyt.köv./
16.45/a

- 30 -

Kle

parlament

/a z országgyűlés ... 29 folyt./ s

a következő felszólaló, hegedüs lajos, somogy megye képviselője, a földművelésügyi tárca költségvetésének néhány részletével foglalkozott.

rámutatott, hogy a mezőgazdaság öt éves terve fontos célként tűzi ki a rét- és legelőgazdálkodás fejlesztését. a rétek és legelők jelentős része bizonyos értelemben valóban „szüsterületnek” tekinthető - mondotta - őriási, még kihasználatlan tartalékok rejlenek ezekben a területekben, amelyeknek termése - megfelelő javítás után - nagymértékben megkönnyítené a takarmánygyógyokat, a növekvő állatállomány ellátását.

a rét- és legelőgazdálkodás fejlesztésében jelentő szerepük van a vizgazdálkodási társulatoknak. jellemző példaként számolt be a képviselő a somogy megyei lengyeltői körzetében 1960-ban megalakult vizgazdálkodási társulás tevékenységéről. ennek keretében jelenleg 16 község termelészövetkezete és a nagyberek-i állami gazdaság működik együtt, az érdekeltség összes területe

38.000 hold. öt év alatt 250.000 köbméter földmunkát végeztek el, s ezzel igen nagy kiterjedésű, elvízenyásdott, mocsaras területek váltak ismét termővé. a jó minőségű rétek és legelők kialakítása mellett mintegy 1000 holdat szántóföldi és kertészeti növénytermesztésre tettek alkalmassá.

felszólalásának második részében hegedüs lajos a balaton-part zöldség- és gyümölcsellátásáról beszélt. elmondotta, hogy a somogy és a veszprém megyei tanács végrehajtó bizottsága, az illetékes szakemberek meghallgatásával, az elmúlt évek tapasztalatainak és az idénforgalom várható idei növekedésének figyelembevételével részletes terveket dolgozott ki. számba vették a kertészteket, s megállapították, hogy az üzemi és háztáji gyümölcsösök lényegében biztosítják a balaton-part ideai gyümölcsellátását, a zöldségtermesztés színvonala azonban még nem kielégítő. ez utóbbi fejlesztése érdekében a két megyei tanács végrehajtó bizottsága javaslatokat dolgozott ki, s ezeket eljuttatta az illetékes miniszteriumoknak. a zöldségellátás javítására egyébként azt is tervezzik, hogy a földművelésügyi tárca üzlethálózata mellett több termelészövetkezet nyit elárusítóhelyet a balaton-parton.

a képviselő a költségvetési törvényjavaslatot elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

az elnök úr vass istvánné ezután szünetet rendelt el.

/folyt.köv./
16.05/a

- 31 -
Kle

parlament

/az országgyűlés ... 30. folyt./ m

a szünet után nemeslaki tivadar komárom megyei képviselő volt a következő felszólaló.

- a költségvetés adatai a takarékosagra való törekvést tükrözik, - mondotta -. ez a szemlélet mutatkozik meg többek között az igazgatási és a védelmi kiadásoknak az előző évinél mérsékeltebb összegében is. a takarékosági intézkedések hozzájárulnak a költségvetés egyensúlyához.

- az 1965. évi költségvetés egyes szerényebb előirányzatai nemcsak az ideai kiegyensúlyozott fejlődést biztosítják, hanem elősegítik a következő esztendő stabilitását; azért az esztendőt, amelyben megalapozzuk harmadik ötéves tervünket, a takarékosági intézkedések azonban önmagukban nem elegendőek, ha azt a gazdasági vezetés és az állami igazgatás minden szintjén nem támogatja valamennyiünk igyekezete. a végrehajtásban a központi és a helyi szervekre egyaránt komoly feladatok hárulnak, hiszen a lakosság számának növekedése, az életszínvonal állandó emelkedése mind nagyobb igények kielégítését kívánja meg.

nemeslaki tivadar megemlítette, hogy egészségügyi és szociális célokra ebben az esztendőben az előző évhez viszonyítva 760 millió forinttal többet, összesen 18 milliárd 34 millió forintot költenek. a fejlődéssel párhuzamosan növekvő egészségügyi és szociális igényeknek a kielégítése mindenképpen többletkiadásokkal jár, ezért a többi területen arra van szükség, hogy az egyébként évről-évre megszokott fejlesztés és költségnövekedés ütemét csökkentjük. helyes tehát, hogy az ideai költségvetési tervezet a költségvetési szervek kiadásait csak 3,2 százalékkal növeli az előző évek 8-9 százalékos fejlesztésével szemben.

/folyt. köv./

16.55/a

17.20 pm

parlament

/az országgyűlés ... 31. folyt./ m

- az ideai költségvetés tervezetében a bevételeknek a kiadásokkal szemben előirányzott 174 millió forint többlete önmagában nem elegendő ahhoz, hogy belőle az évközben felmerülő - fejlődésünket előmozdító, tehát indokolt - igényeket kielégítsük. ehhez megfelelő tartalékképzésre is szükség van. a tartalékalap biztosítja, hogy a takarékoság ne váljon öncélúvá, hanem - pénzügyi eszközök hiányában, a helytelenül értelmezett korlátozások miatt - elsikkadjanak olyan ésszerű javaslatok, amelyek esetleg már harmadik ötéves tervünk megalapozását célozzák.

a képviselő a továbbiakban elmondotta:

- komárom megyében a költségvetési év első hónapjában az eredményei biztatóak. valamennyi jelentős vállalat teljesítette, s ahol lehetett - többek között a szénbányászaton - túlteljesítette tervét. az eredmények mellett mutatkoztak negatív jelenségek is. például az esztergomi műszeripari művek tervében 205 milliós exportfeladat szerepelt. még csak az év elején vagyunk, de a feladatot rendelés hiányában már 30 millióval csökkentették, pedig a vállalat felkészült az eredeti tervteljesítésre, hasonló a helyzet más üzemekben is, - például a komáromi kőolajfinomító gyárban, ahol a januári 20 milliós exportkötelezettségből csak 11 milliót tudtak teljesíteni - diszpozíció hiányában.

nemeslaki tivadar befejezésül elmondotta, hogy komárom megye dolgozói helyeselve a párt és a kormány irányelveit - az ésszerű takarékoság jegyében - sikeresen dolgoznak az ideai népgazdasági tervek maradéktalan megvalósításáért.

a költségvetés - tervezetét elfogadta.

/folyt. köv./

17.00/a m

17.20 pm

- 38 -

ezután kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke emelkedett szólásra.

tisztelt országgyűlés!

képviselőtársaim, kedves elnökség!

felszólalásomban - a teljesség igénye nélkül - belső helyzetünk, munkánk és külpolitikánk néhány kérdésével kívánok foglalkozni.

politikai kérdéssel kezdem. mindenki jól emlékszik arra, hogy a múlt év őszén, amikor közvéleményünk számára váratlanul személyi változás történt a szovjetunió párt- és állami vezetésében, bizonyos nyugtalanság jelentkezett nálunk a szocializmus híveinek széles köreiből. az foglalkoztatta az embereket, nem változik-e a szovjetunió politikája, nem változik-e nálunk a párt- és a kormány politikája?

ebben a helyzetben is megmutatkozott, milyen nagy magyarországon a rokonszenv a szovjetunió kommunista pártja xx. kongresszusának eszméi, a szovjetunió általános politikája iránt. megmutatkozott az is, mennyire erős és milyen mély gyökereket vert, milyen nagy támogatást élvez az országban, a tömegeknél pártunk, a magyar szocialista munkáspárt és a kormány politikája. abból az általánosan és egyhangzóan kifejezett kívánságból, hogy ne legyen semmiféle fordulat, változás a politikában, talán minden másnál világosabban és meggyőzőbben kitűnt, hogy a magyar nép nagyra értékeli pártunk vezetését és a szocialista építésnek azt a gyakorlatát, amely az utóbbi években nálunk kialakult. a nemzetközi közvélemény rövid idő alatt meggyőződött arról, hogy a szovjetunió kommunista pártjának politikája nem változott. a magyar közvélemény ugyancsak rövid idő alatt meggyőződött arról, hogy a magyar szocialista munkáspárt politikája sem változott. ez mind párttagságunknak, mind egész népünknek mély megnyugvást, s megerősödött biztonságérzést adott.

/folyt. köv./
17.06/a

-34-

az említett őszi napok - mint minden ilyen helyzet - nagy tanulságokkal szolgáltak az emberek véleményének megítélése szempontjából is. ilyenkor mutatkozik meg igazán, ilyen helyzetben, hogy ki, hogyan, milyen szilárdan áll a lábán, ki bizonytalanodik? ilyenkor az is szembeűnébb - s jó, ha ezt nem feledjük, hogy politikánknak, rendszerünknek nemcsak szilárd hívei vannak, nemcsak bizonytalankodók vannak. hanem akadnak politikánknak, rendszerünknek ellenzői is ebben az országban a nép tömegeihez, a szocializmus őszinte híveinek számához mérten csekély, de mégis, ilyenek is vannak. vannak jobboldaliak, akik szüntelenül lemondásokról, a kormány, a rendszer bukásáról álmodoznak és suttognak, és akadnak ugynevezett „baloldaliak”, is, akik, mint mondják, változatlanul az „igazi, harcoss, keménykezü vezetés”, idejének visszatértét várják. ezek hiábavaló és dőre reménykedések.

némely vallási szekta papjai hetenként egyszer megjósolják a világ végét, a párt- és kormányellenes jobboldali elemek hozzájuk hasonlóan, immár husz esztendeje minden héten megjósolják a népi demokratikus rendszer végét. ha ez a vég nem következik be, nem zavartatják magukat és újból megjósolják; az igazán semmi sem kerül nekik. ezek az emberek azok, akiknek minden jó, legyen az az építő munka nehézsége, a nemzetközi helyzet bármely eseménye, vagy árvíz, vagy aszály, ha az eltevésük szerint rossz a népnak és nehézséget okoz a rendszernek. jó nekik jobboldali reményeik táplálására és reményterjesztésre jános pápa halála, goldwater - az azóta csufosan megbukott - amerikai elnökjelölt egy kommunistaellenes, uszító beszéde, hruscsov felmentése, egy nyugati államférfi várt, vagy akár egy szovjet államférfi számunkra váratlan magyarországi látogatása. bár ezek a kávéházi konradok ezt semmiképpen nem akarják tudomásul venni, az idő már eljárt felettük, s népünk szerencséjére az eseményekre nincs, és soha többé nem is lesz befolyásuk nálunk.

/folyt. köv./
17.20/a

17.40 Cse

-35-

/az országgyűlés 34. folyt./ m

politikánk elvileg megalapozott, a gyakorlatban kipróbált és bevált. pártunk önálló, országunk szuverén, fejlődésünk minden kérdésében választott legfelsőbb párt- és állami szerveink döntenek. a magyar nép magáévá tette a szocialista társadalom teljes felépítésének programját, s az út mentén elmaradozó madár- ijesztőkre pillantást sem vetve, minden akadályon át feltartóztathatatlannal halad előre fejlődésünk útján.

jó lenne, ha itthon is és határainkon túl is végre mindenki megértené, hogy noha az élet új és új kérdéseket tűz napirendre, és a dolgok természetes rendje szerint időről- időre személyi változások is vannak a tisztségekben, politikánk fő irányvonalát megőrizzük és továbbfejlesztjük, megvédjük mindenféle torzítási kísérlettel és mindenkivel szemben.

azért hangsúlyozom ezt, tisztelt országgyűlés, mert alá kívánom húzni, hogy politikánk nem a napi konjunkturától függ. politikánkat a horthyista hitlerista fasiszták ellen, a néphatalomért, a személyi kultusz ellen, az ellenforradalmi felkelés ellen vívott harcokban, súlyos küzdelmek korszakán át együtt kovácsolta ki a párt, a munkásosztály, a nép, s az érvényes a szocialista magyarország teljes felépítésének egész időszakára. nincs ma erő, amely politikánk fő irányvonalát megváltoztathatná. ennek tudatában élhet és dolgozhat nyugodtan népünk, minden honfitásunk.

tisztelt országgyűlés! kedves elvtársak!

ami a jelen ülés napirendjén levő 1965. évi, minékét fő tételében kerekén 98 milliárd forintot, ezen belül 174 millió forint bevételi többletet előirányzó költségvetést illeti, az túlközi és meghatározza egy esztendő egész gazdálkodását, a szocialista építés erre az időszakra szóló ütemét. a költségvetés országgyűlési vitája maga, éppen úgy, mint az üzemekben, intézményekben folyó tanácskozások a mezőgazdasági termelészövetkezetek közgyűlései öröndetes módon bizonyítják, hogy a gazdasági és kulturális építés időszerű kérdései mindinkább foglalkoztatják társadalmunkat és a szé teljes értelmében közügyé váltak.

/folyt. köv./
17.35/a

egész

M

/az országgyűlés ... 35. folyt./ m

a magyar népgazdaság általános helyzetét s fejlődésének útját legjobban valóban második öt éves tervünk eddig eltelt első négy évi teljesítésének fő adataival szemléltethetjük. a négy esztendő alatt, mint arról már ismételt szó volt, a nemzeti jövedelem 23 százalékkal, az ipari termelés 40 százalékkal, a mezőgazdasági termelés 10 százalékkal, az fuvarszállítás 32 százalékkal növekedett. a beruházásra és felújításra fordított összeg 1964-ben kerekén 26 százalékkal volt magasabb, mint 1960-ban. a négy év alatt a termelékenység az állami iparban 22 százalékkal nőtt, a mezőgazdasági felvásárlás 26 százalékkal emelkedett. ugyanezen idő alatt a munkások és alkalmazottak reálbére 9 százalékkal, egy főre eső reáljövedelme 18 százalékkal, a parasztság reál-fogyasztása 13 százalékkal, a kiskereskedelmi forgalom 25 százalékkal nőtt.

nem volna azonban pontos ez a kép, ha nem tennék hozzá, hogy ez alatt az időszak alatt a beruházási tervet 13 százalékkal túlteljesítettük, a honvédséget korszerű fegyverzettel láttuk el, előteremtettük a szükséges anyagi fedezetet a mezőgazdaság szocialista átszervezéséhez, s mindvégig pontosan eleget tettünk nemzetközi fizetési kötelezettségeinknek is minden irányban.

a társadalmi forradalom oly nagy jelentőségű kérdését, mint a mezőgazdaság szocialista átszervezése, nem lehetett számológépekkel előre megtervezni, ez elsősorban egész fejlődésünket érintő társadalmi és politikai kérdésként jelentkezett és gazdasági szempontból is indokolt volt. a mezőgazdaságnak előbb-utóbb minden országban át kell térnie a nagyüzemi gazdaságok rendszerére. ez teljesen elterjedt módon ugyan de végbemegy mind a szocialista, mind a kapitalista országokban feltartóztathatatlannal.

a földesuri tőkés nagybirtokot mi igen helyesen már korábban szétzúztuk, az 1958-61-es években pedig megérett a helyzet a mezőgazdaság szocialista átszervezésére. bűn lett volna a történelmi alkalom elmulasztása, s hogy ez mennyire így van, bizonyítja, hogy az átszervezést sikerrel, egészségesen végrehajtottuk. munkásosztályunk, parasztságunk, népünk a párt vezetésével nagy és dicső, forradalmi tettet hajtott végre, amikor a mezőgazdaság szocialista átszervezését a megfelelő időben és módon megvalósította és ezzel befejezte a szocialista társadalom alapjainak lerakását.

/folyt. köv.

17.42/a

M

/az országgyűlés ... 36. folyt./

az elmúlt négy évben a terv alapján fejlődött népgazdaságunk és megoldottunk előre ki nem számítható, nem tervezett, de életbevágó fontosságú nagy feladatokat is. dolgozó népünk nem érezte meg az előre nem látott milliárdos kiadásokat, az életszínvonal ezekben az években is emelkedett. mindez meggyőzően bizonyítja szocialista népgazdaságunk szilárdságát, a benne rejlő hatalmas lehetőségeket és népünk alkotó erejét. az eredményekben benne van a helyi vezetők és szakemberek tizezreinek az önzetlen társadalmi munkások, az egyszerű párttagok, a szocialista brigádtagok száz-ezreinek lankadatlan fáradozása, milliónyi dolgozó becsületes munkája. mi az ország gazdasági eredményeire, mint a magyar nép hallatlan nehézségek között elért nagyszerű sikereire vagyunk büszkék.

tisztelt országgyűlési kedves elvtársai!

az elhangzottakkal korántsem akartam azt mondani, hogy minden feladatot példásan oldottunk meg, vagy hogy a gazdasági munka nem szorul javításra. már nem egyszer rámutattunk arra, hogy a gazdasági munkában a jelentős fejlődés és a számokkal mérhető előrehaladás mellett vannak olyan egyenetlenségek, nehézségek, hibák, amelyek megszüntetéséhez kellő figyelemre, és nem kevés erőfeszítésre van szükség. a négy év alatt az ipari termelés növekedése elérte, a mezőgazdasági nem érte el a tervezettet. az import a tervezettnél gyorsabban, az export lassabban növekedett. a termelőkenység lassabban növekedett, az önköltség kisebb mértékben csökkent a tervezettnél; ennél fogva a termelés gazdaságossági mutatói rosszabbak a kívánatosnál.

a kormány mindezt figyelembe vette az idei népgazdasági terv elkészítésénél. ebben az évben a termelés növelésének előirányzata kisebb az előző évinél, viszont nagyobb szerepet kapnak a gazdaságosabb termelést, a külkereskedelmi mérleg javítását, a takarékossgot elősegítő tervfeladatok.

/folyt. köv./

17.45/a

-38-

ME

/az országgyűlés... 37. folyt./s

az eddigi eredmények, a megoldott nagy feladatok bizonyítják, hogy gazdaságpolitikánk alapvetően helyes, azon változtatnunk nem kell. a gazdasági fejlődés mai, magasabb szintje azonban újabb, az eddiginél bonyolultabb követelményeket támaszt. most - amint ezt helyesen a folyó költségvetési vitában a felszólalók mindvégig hangoztatták - a szocialista építés minden területén döntő szerepet kell kapnia a gazdálkodás hatékonyságának, a reálisan mérhető és kiszámítható eredményeknek, a minőségi munkának.

a gazdasági munkát minden téren, a tervezés, az irányítás, a kivitelezés, a szállítás és az értékesítés minden területén javítani kell. ennek érdekében megfelelő intézkedések történtek a középfoku irányító szerveknél és a kormányzatszerveknél is.

a kormány évi elején pénzügyi takarékossgai intézkedései között szerepel - minderről timár elvtárs is szólt - a tömény-szeszesítalok, a szuperbenzin árának emelése, a telefondíjak felemelése, egyes nagyjövedelmű kisiparosok adójának növelése, a másodállásokból és mellékfoglalkozásokból eredő jövedelmek adóztatása, a létszám, a felújítási keret korlátozása, a szolgálati utazások és a reprezentáció költségeinek csökkentése.

a kormány a fentiekén kívül előterjesztést tett a munka törvénykönyvének módosítására is, többek között azért, hogy ott, ahol tényleges létszámfelesleg van, elbocsátásokat lehessen eszközölni. a dolgozók nagyon jól tudják, hogy míg a munka legtöbb területén évek óta hallatlan munkaerőhiánnyal küzdünk, helyenként fölles a létszám, s ténylegesen nem dolgozó emberek vannak.

intézkedés történt arra is, hogy rendezzék a normákat ott, ahol ez indokolt. a végrehajtás a gazdasági vezetők kötelessége. az irányító szerveknek, a helyi párt- és szakszervezeti szerveknek feladatuk ellenőrizni, hogy a végrehajtásban érvényesüljön az emberség és az igazság, a szociális szempontokat és a végzett munkát egyaránt vegyék figyelembe. ellenőrizni kell azt is, hogy senki se legyen gavallér a becsületes dolgozók, szocialista közösségünk kárára.

a kormány úgy véli, hogy a munka hatékonyságának növelése, a helyenként megtalálható megengedhetetlen lazaság felszámolása, a munkaerőgyelem megjavítása szükségessé teszi ezeket az intézkedéseket és biztosak vagyunk abban, hogy ezt megértik és helyeslik a becsületes dolgozók. a becsületes dolgozók azok, akik munkájukkal előteremtik a munkaképtelen öregek, rokkantak, betegek, s a gyermekek eltartásához szükséges anyagiakat. senki sem kötelezheti azonban őket arra, hogy még ezen felül tartsanak el ép, egészséges, munkaképes, de nem dolgozó vagy a munkát csak imitáló embereket. /folyt. köv./

18.01/a

ME (18.40)

-39-

parlament

/az országgyűlés... 38. folyt./s

meg kell javítani a munkaerőkölcsöt és a fegyelmet más vonatkozásban is. a munka törvénykönyvének módosított rendelkezései értelmében a tartósan egy helyen dolgozók az ediginél nagyobb kedvezményben részesülnek, az ugynevezett vándormadarakat pedig az ediginél erőteljesebb kedvezmény-megvonással és bérszint-csökkentéssel lehet és kell fegyelmezni. rendet kell teremteni a másodállásoknál és mellékfoglalkozásoknál is. továbbra is szükséges és hasznos, hogy azok a jó szakemberek, akik erre képesek, fő állásuk mellett az építő munka javára másutt is kamatoztassák tudásukat, s ezért megfelelő díjazást kapjanak. de meg kell szüntetni azt, hogy bárki a főállásában az általa elvállalt munka rovására vállaltjon, másod, sőt harmad-állásokat.

bizonyos, hogy azok, akiket az intézkedések hátrányosan érintettek, amely pedig végső fokon az ő érdekükben is történik - most nem fogják ezért dicsérni a kormányt, de ez számunkra elviselhető.

az intézkedések szükségesek és ez a döntő! az egész nép érdeke mindennél előbbre való. nem kétséges, hogy ha előre akarunk haladni, jobban érvényt kell szerezni a gazdaságosságnak, és javítani kell a munkafegyelmet. nálunk a társadalom szükségleteinek megfelelően külön-külön és a maga helyén vannak otthonai az aggoknak, az elhagyott gyermekeknek, klubok és eszpresszók a felnőtteknek. az ilyenféle otthonokra és betérőkre szükség van. de nincs szükség arra, hogy megengedjük akár egyetlen helyen is, hogy a munkájukról, és kötelességükről könnyen megfeledkező emberek munkahelyükön, az irodában vagy a műhelyben munkaidő alatt klubéletet éljenek, s menhelyt, vagy kávéházat rendezzenek be maguknak. /taps/ a munkahelyén álljon helyt mindenki magáért embe-
rül, s munka után, az arra való helyen pihenjen, szórakozzék vidáman, kedve szerint, de nem havi fixért, vagy órabérért, hanem a maga költségére.

a fontos az, hogy a vezetők, a becsületes dolgozók megért-
sék mindezt, ebben is határozottak legyenek és támogassanak bennünket. ezekkel az intézkedésekkel kapcsolatban egy jogos bírálatot elismerek, ezt önmagamnak is mondom: miért nem csináltuk mindezt előbb?

/folyt. köv./

18. 12/a

KC 18.40 Cse

-40-

parlament

/az országgyűlés ... 39. folyt./ m

tisztelt országgyűlés!

mint ismeretes, mi az utóbbi években az iparvállalatok össze-
vonásán kívül, nem változtattunk gyökeresen gazdasági szerve-
zetünkön, gazdasági irányító apparátusunkon, részben azért,
mert kielégítően működött, részben, mert helyesen, stabilitás-
ra törekedtünk. most azonban már mind több jel mutat arra, hogy
alapos vizsgálatnak kell alávetni gazdasági irányítási rendszerün-
ket és ki kell dolgoznunk az egyszerű továbbfejlesztéséhez szüksé-
ges elgondolásokat. az erősen központosított gazdasági irányítás
lassú, nehézkes, nem mozgékony. részben ebből következik,
hogy jelenleg a drága nyersanyagból jelentős munkával megter-
melt áru egy része nem felel meg eléggé a hazai és nemzetközi piac
követelményeinek és raktáron marad. áruink korszerűsége különösen
fontossá válik most, amikor a békés egymás mellett élés körülmé-
nyei közepette mindinkább kibontakozik a két társadalmi rend-
szer közötti verseny, amely egyben kereskedelmi verseny is. a
nemzetközi piacokra korszerű, a versenyt árban és minőségben álló
árakat kell vinnünk, mert különben alulmaradunk. ma anyagi ösztön-
zünk is inkább a mennyiségi tervek túlteljesítését segítik, mint
a gazdaságos termelést és a termékek minőségének javítását. sőt,
sajnos, az a helyzet, hogy gyakran a prémium- és a jutalmazási
rendszer éppen a minőségi következmények ellen hat.

gazdasági vezetési, tervezési rendszerünket tovább kell fej-
leszteni, hogy mind a központi irányítás hatékonysága, mind az
üzemek önállósága növekedjen. ebben természetesen sem a kapkodás-
nak, sem a kalandos kísérletezésnek nincs helye. illetékes
szerveink alapos vizsgálat és előkészítés után, körülbelül egy
év múlva napirendre tűzik a kérdést és meghatározzák a szükséges
tennivalókat.

a gazdasági munka határfokának javítása a feltétele az élet-
szinvtől további emelésének is. az utóbbi négy évben, mint erről
már szólottam, a munkások és alkalmazottak reálbére 9 százalékkal,
s egy főre eső reáljövedelme - ebben a különböző szolgáltatások
emelkedése is kifejezésre jut - 18 százalékkal növekedett. tiszt-
tában vagyunk azzal, hogy ez az átlagos, országos emelkedés nem
minden kategóriánál érvényesült egyformán, s vannak dolgozó réte-
gek amelyeknek helyzete nehezebb az átlagnál és javításra szorul.
mégis megállapíthatjuk, hogy az általános életszínvonal hazánkban
nem rossz.

/folyt. köv./

18. 17/a

KC 18.40 Cse

-41-

/az országgyűlés ... 40. folyt./

kevés országról mondható el az, ami a miénkről; hogy az utóbbi 15 évben a munkások és alkalmazottak reálbére közel 68 százalékkal, a parasztek fogyasztásának reálértéke valamivel több, mint 68 százalékkal emelkedett. jelenlegi lehetőségeinknek megfelelően az 1965-ös terv csak kismértékű átlagos életszínvonal emelkedést irányoz elő. a kormány - mint arról tíz évvel ezelőtt tett - július 1-től a kétgyermekes családok gyermeknevelési pótlékát az eddigi 75 forintról 200 forintra emelti. ugyanezen időponttól emelik az 1959 előtt saját jogon megállapított 1000 forintot aluli nyugdíjakat is. munkával, a munka termelékenységének emelésével, önköltségcsökkentéssel, gazdaságossággal, népgazdasági megtakarítással lehet és kell megteremtetni az életszínvonal további fejlesztésének reális feltételeit.

tiszteelt országgyűlési képviselő társaim!

most arra van szükség, hogy erőnket mindnyájan az 1965-ös terv jó végrehajtására összpontosítsuk. ehhez sok minden szükséges: gép, szállítóeszköz, nyersanyag, szén, s más energiahordozó. de van egy semmi mással nem pótolható energiaforrás: a szocializmust tudatosan építő ember, a nép akarata, odaadó, lelkes munkája. öntudatos dolgozók kollektívái szocialista munkaversenyt kezdeményeztek a nagyszerű történelmi dátum, hazánk felszabadulásának 20. évfordulója tiszteletére, legyen ez a mozgalom is motorja az évszázados terv, népgazdasági feladataink minél jobb végrehajtásának.

az országgyűlés napirendjén lévő, az 1965. évi állami költségvetésre vonatkozó törvényjavaslat éves népgazdasági tervünket, gazdasági céljainkat jól szolgálja és pénzügyileg biztosítja azok megvalósulását.

tiszteelt országgyűlés!

kedves elvtársak!

/folyt.köv./

18.20/a

1900 ai

/az országgyűlés ... 41. folyt./

a következőkben külpolitikai kérdésekkel kívánok foglalkozni. a nemzetközi helyzet ellentmondások közepette alakul. legfőbb jellemzője a szocialista országok erőinek, a kapitalista országok haladó erőinek, a gyarmati igát napjainkban végképp lerázó

ázsia, afrika, latin-amerika haladó erőinek szakadatlan növekedése, az imperializmus válsága, befolyási övezetének zsugorodása. a szovjetunió, a szocialista országok fölényben lévő katonai ereje, a világ haladó erőinek állhatatos harca meggátolja az imperializmust abban, hogy világháborút robbantson ki.

látunk kell azonban azt is, hogy a vezető kapitalista országok ma, az imperializmus általános és mélyülő válságának időszakában is képesek növelni gazdasági és katonai erejüket, agresszív terveket szőnek és agressziókat hajtanak végre a szabadságukért harcoló népek, a béke ellen.

az egyesült államok háborút visel dél-vietnam népe ellen, diverziókat támogat s provokációkat követ el a kubai köztársaság ellen. angliát erőket csoportosít és háborúval fenyegetőzik malaysia térségében. az imperialisták támadást szerveztek és irtóháborút folytatnak kongó népe ellen. az imperialista provokációkra végső fokig teljes és biztos kudarc vár. az imperialisták mégis mind újabb agresszív terveket szőnek és a következményekkel nem számolva veszélyes lépésekkel növelik a nemzetközi feszültséget. a magyar közvélemény mély felháborodással értesült és mélyszélesen elítéli, hogy az amerikai repülőgépek ismételt bombázták a vietnami demokratikus köztársaság területét.

ilyen viszonyok között az imperialisták fékmentetése, agresszióinak visszaverése, kalandor terveik megállítását a népek nagyfokú éberségét, a szocialista országok erőinek növelését, minden imperialistaellenes erő egységét és gyarapítását kívánja meg.

kormányunknak az az álláspontja, hogy végre kell hajtani és mindenkinek el kell ismernie az indokinal fegyverszünetre és vietnam békés egyesítésére vonatkozó 1964. évi genfi egyezmény rendelkezéseit, meg kell szüntetni a laosz és kambodzsai belügyei-be való amerikai imperialista beavatkozást, véget kell vetni az amerikai egyesült államok gyarmati háborujának dél-vietnam népe ellen. tiszteletben kell tartani a szocialista kuba nemzeti szuverénitását, népének önrendelkezési jogát. meg kell szüntetni a kongó belügyeibe való imperialista beavatkozást.

a magyar népköztársaság, s annak kormánya lehetőségei szerint ma is, s a jövőben is becsülettel kiveszi részét a békéért és a népek szabadságáért és nemzeti függetlenségéért folytatott küzdelemből. külpolitikánk következik szocialista elveinkből, az adott világ valóságos tényezőivel való reális számvetésből, ezért fő célja a béke megőrzése, a békés egymás mellett élés elvének érvényesítése.

18.30/a

1900 ai

-40-

parlament

/ az országgyűlés.... / 42. folyt./s

tisztelt országgyűlési kedves elvtársak !

a magyar népköztársaság külpolitikájának alaptétele a szoros baráti viszony és az együttműködés szüntelen erősítése a szocialista országokkal, mindenképp a szovjetunióval.

e törekvéseink jegyében találkoztunk, tárgyaltunk és megfelelő megállapodásokat kötöttünk az elmúlt évben is számos testvéri szocialista ország, Bulgária, a szovjetunió, a német demokratikus köztársaság, a jugoszláv szovetségi szocialista köztársaság, cseh-szlovákia és Lengyelország vezetőivel.

a közelmúltban, régebbi meghívásunknak eleget téve, néhány napra látogatónak hozzánk érkezett bresznai és podgornij elvtárs, az szkp központi bizottságának első titkára, illetve titkára. e látogatás kapcsán nyugaton a legképtelenebb találgatások voltak és részben vannak ma is. arról fantáziálnak, hogy váratlan ellentétek keletkeztek volna közöttünk és legvégül arról, hogy - sok más mellett - a szovjet csapatok kivonásáról tárgyaltunk volna.

tisztelt országgyűlés, kedves elvtársak !

fontos esemény volt a varsói szerződés politikai tanácskozó testületének néhány héttel ezelőtt varsóban megtartott ülése. a szerződő felek képviselői megtárgyalták a béke védelmének időszerű kérdéseit, különösen az ugynevezett sokoldalú nato atomtőzerő létrehozására irányuló imperialista terveket, s mint ez a közleményből is kitűnik, megfelelő határozatokat hoztak.

az amerikai egyesült államok kormányának, különösen a német szövetségi köztársaság kormánya által támogatott ezen terve ha megvalósulna, gyakorlatilag az atomfegyverek további elterjesztését, a revansvágyú nyugatnémet militarista körök atomfegyverhez juttatását jelentené, új, súlyos akadályt emelne a német kérdés békés megoldásának útjába, növelné európa térségében a feszültséget és alkalandor provokációk lehetőségét. a varsói szerződés államai ennek megfelelő határozottsággal küzdenek a tervezett többoldalú nato atomtőzerő ellen.

/folyt.köv./

-44-

18.36/ya

18.10.1950

parlament

/ az országgyűlés.... / 43. folyt./s

a magyar népköztársaság a német szövetségi köztársasággal is békés egymás mellett élésre, a mindkét félnek előnyös kapcsolatok bővítésére törekszik, de határozottan ellene van a nyugatnémet militarista körök katander terveinek, a náci háborús bűnösök mentegetésének, és teljes mértékben a német demokratikus köztársasággal szolidáris.

a történelem első német munkás-paraszt állama, a német demokratikus köztársaság, annak kormánya az egész német nép jelen és jövőbeli érdekeit, németország egyesítésének érdekeit képviseli, amikor lakadatlanul küzd a nyugatnémet imperialista törekvések, a nyugatnémetországi fegyverkezési és a német szövetségi köztársaság atomfegyverkezése ellen. kormányunk szilárd meggyőződése, hogy az egyesülés felé az egyetlen járható út a ma létező két német állam közeledésén keresztül vezet.

tisztelt országgyűlés ! a napokban volt prágában a kölcsönös gazdasági segítség tanácsának 19. ülészaka, mint erről apró elvtárs tegnapi felszólalásában már beszámolt. az ülészak határozatot hozott a tagállamok együttműködésének további bővítésére. mint ismeretes, a kgst, a tagországok szuverenitását és önállóságát tiszteletben tartva, ajánlások alapján törekszik fejleszteni a szocialista országok széleskörű gazdasági együttműködését. az együttműködés keretében valamennyi tagország egyenlő előnyeinek és a szocialista kölcsönös segítségnek elve érvényesül.

mi kiindulva országunk jól felfogott érdekeiből, ilyen együttműködésre, gazdasági kooperációra és specializálásra törekszünk a kölcsönös gazdasági segítség tanácsa keretében, történjék az a tanács valamely szervének egyhangú állásfoglalása alapján, illetve két, három vagy többoldalú megállapodás keretében, amelyhez a későbbiekben bármely tagország saját belátása szerint csatlakozhat.

/folyt.köv./

-45-

18.40/a

18.10.1950

parlament

/az országgyűlés ... 44. folyt./ m

erre példa a közös vasuti-vagonpark, a közös bank, a golyós-csapágyipari együttműködés, a kohászati kooperáció és más területeken létesült gazdasági együttműködés. ezek létrejöttében a magyar népköztársaság nem egyszer kezdeményező fél volt. meggyőződésünk, hogy az ilyen jellegű szocialista nemzetközi gazdasági együttműködés megkönnyíti és gyorsítja mind a magyar népköztársaság, mind a többi tagország, valamennyi szocialista ország gazdasági fejlődését, s hozzájárul a szocialista rendszer győzelméhez a kapitalista rendszerrel folyó versenyben.

tisztelt országgyűlés!

kedves elvtársak!

a szovjetunió, az első szocialista ország sokáig egyedül állott és az imperialista országok gyűrűjében elszigetelve harcolt. a világrendszerre vált szocializmus 14 országa azonban már három világrészen helyezkedik el s számos népet foglal magában.

a szocialista országokat összekapcsolja a szocializmus közös eszméje, az alapvető érdekek közössége, az azonos cél. figyelembe véve közös történelmi feladatainkat, mindent meg kell tennünk a szocialista tábor egységének megerősítéséért. feltétlen elvtársiassággal és nagy türelemmel kell munkálkodnunk azon, hogy az elvi kérdésekben az egyes pártok között időlegesen fennálló nézeteltérések ellenére jó együttműködés legyen közöttünk az állami és gazdasági kapcsolatok területén. az abszolút sorolva albániától a szovjetunióig minden egyes szocialista ország - kivétel nélkül és helyesen - diplomáciai és gazdasági kapcsolatokat létesít és tart fenn több országokkal is. ha a világnézetileg ellenséges kapitalista országok képviselőivel van türelmünk tárgyalni és ésszerű megállapodásokra jutni, mennyivel természetesebb, hogy a szocialista országok állami és gazdasági kapcsolatai minden viszonylatban zavartalanul és az eddiginél gyorsabban fejlődjenek.

mi szilárdan az internacionalizmus elvét követjük és ennek megfelelően a szocialista országok egységének és együttműködésének további erősítésére törekszünk mindenkor, minden területen és minden kérdésben. /folyt.köv./

18.45/a

19.10.10

-46-

parlament

/az országgyűlés ... 45. folyt./ m

a magyar népköztársaság kormánya kész arra, hogy bővítse együttműködését minden szocialista országgal, s nem sajnálja a fáradságot, hogy ez így legyen azokkal a szocialista országokkal is, amelyekkel az utóbbi években a viták nyomán kapcsolataink nem megfelelően alakultak.

a varsói szerződés politikai tanácskozó testületének legutóbbi üléséről kiadott közös nyilatkozat év a téves számításoktól, s figyelmeztet arra, hogy a szocialista országok egységesen állnak szemben az imperialistákkal. az imperialistáknak számolniuk kell azzal, hogy a jelenlegi vita ellenére érvényes a régi szabály, hogy aki egy szocialista országhoz nyúl, valamennyivel találja szemben magát.

tisztelt országgyűlés!

külpolitikai tevékenységünkben nagy jelentőséget tulajdonítunk ázsia és afrika újonnan függetlenné vált, fejlődő országaihoz fűződő kapcsolatainknak.

a szocialista világrendszer kialakulását és a gyarmati rendszer pusztulását nem lehet egymástól elválasztani. a gyarmati rabságban szenvedő népek csak abban a világban szerzhették vissza szabadságukat, amely a nagy októberi szocialista forradalommal, a második világháborúban a fasiszmus felett aratott győzelemmel és a szocialista világrendszer kialakulásával érkezett el. végső fokon elválaszthatatlan egymástól a független, fejlődő országok és a szocialista országok mai és jövőbeni sorsa is: a gyarmatosítás, annak régi és új módszerei ellen harcolni, a függetlenséget kivívni, megvédeni, szilárd nemzeti gazdasági alapra helyezni csak a béke, a nemzeti függetlenség és a társadalmi haladás legkövetkezetesebb erőivel, a szocialista országokkal együtt lehet.

a legtöbb felszabadult ázsiai és afrikai ország a fejlődés nem kapitalista útját, sőt közülük számos kimondottan a szocializmus útját hirdeti és gyakorlati lépéseket is tesz ezen az úton. minden ország népének saját belső ügye, hogy a társadalmi fejlődés melyik útját választja.

/folyt.köv./

n

18.50/a

19.10.10

-47-

parlament

/az országgyűlés ... 46. folyt./ m

a szocialista országok, így a magyar népköztársaság is, ettől függetlenül, lehetőségeikhez képest, megkülönböztetés nélkül minden segítséget megadnak a fejlődő országoknak, támogatják harcukat a gyarmatosítás régi és új formái ellen. segítünk azzal is, hogy lehetőségeinkhez mérten gazdasági téren mozdítsuk elő önálló fejlődésüket. segítünk, mert az elveinkből, a népek iránt érzett testvériségből, antilimperialista politikánkból és internacionalizmusunkból következik.

a szocialista országok a békés egymás mellett élésért vívott harccal egyidejűleg azért küzdenek, hogy tűnjön el teljesen a föld színéről az imperialisták gyarmati uralma, s minden, ma még gyarmati sorban élő nép vivja ki nemzeti függetlenségét, s azt a jogát, hogy maga választhassa meg saját belső társadalmi rendszerét.

tisztelt országgyűlés!

a szocialista országok kormányai és népei épszen örködnek társadalmi vívmányaik és területük sérthetatlensége felett. ezzel egyidejűleg következetes békepolitikát folytatnak. a másik oldalon bár még mindig túl gyakran és veszélyes módon játszanak a tüzzel, a világon ma fennálló erőviszonyoknak, s a népek állhatatos harcának hatásaként erősödik a vezető kapitalista országok kormányköreiből is az a felismerés, hogy számukra az éngyilkossággal volna egyenlő a harmadik világháború kirobbantása. ez a dolog lényege és ebből következik, hogy a korunkban egyidejűleg létező kapitalista és szocialista világrendszer országainak együtt, egymás mellett kell élniük a földön.

/folyt. köv./

18.55/a

19.15 a

- 48 -

parlament

/az országgyűlés ... 47. folyt./ m

kormányunk a békés egymás mellett élés elve alapján normális kapcsolatokat teremt a kapitalista országokkal is. a legutóbbi időben magyar-osztrák és magyar-francia viszonylatban voltak közvetlen találkozók, amelyek során történt előrehaladás a gazdasági és más kapcsolatok fejlesztése irányába. az osztrák-magyar találkozások keretében pittermann alkancellár ur, kreisky külügyminiszter ur részéről, s a mi részünkről egyaránt hangzottak el közép-európára vonatkozó utalások; péter jános külügyminiszter elvtárs pedig párizsba érkeztekor kijelentette, hogy meg akar ismerkedni az „európai európá”, -ra vonatkozó francia elgondolásokkal.

ez sokakban meglepetést keltett. pedig ezen nincs csodálkozni való. a békés egymás mellett élés szerintünk azzal jár, hogy tudomásul vesszük, megértjük egymás létét. természetes tehát, hogy érdekel bennünket a másik felet vezető elgondolás is. az osztályharc azonkívül nem helyezte hatályon kívül a földrajzi fogalmakat. aki a térképre néz, egy szempillantás alatt megállapíthatja, mely államok vannak közép-európában, s azt is, hogy európa az atlanti-óceántól az urálig, az északi sarkvidéktől a földközi-tengerig terjed. de aki kimondja ma azt a szót, hogy európa, nem feledkezhet meg arról, hogy európában van a szocialista világrendszer kilenc országa is, közöttük a szovjetunió, amely Európának és Ázsiának is legnagyobb kiterjedésű országa.

a szocialista magyarország is Európában, s annak középső térségében helyezkedik el. mi reálisan gondolkozva kezdettől fogva tudjuk, s mindenkor számításba vettük azt, hogy ugyanezen földrajzi szférában van számos más olyan ország is, amelynek belső társadalmi rendszere eltér a miénktől nem szocialista, hanem kapitalista. csak ügyözülni lehet, hogy elkezdődött ezeknek az adottságoknak reális tudomásulvétele a másik oldalon is, mivel a földrajzi közelségből sokirányú és hasznos együttműködési lehetőség adódik, népeinknek pedig közös érdekeik vannak a béke fenntartásában.

/folyt. köv./

19.00/a

19.15 a

- 49 -

parlament

/ az országgyűlés...../ 48. folyt./s

a békés egymás mellett élés elve az egymás belügyeibe való be nem avatkozás, a szuverenitás tiszteletben tartását is jelenti, de szerintünk az is hozzá tartozik, hogy két fél közlekedése nem irányulhat harmadik fél ellen; s nem lehet a kapcsolat áráként előírni, hogy ki kivétel, a hogyan barátokozzék. a magyar népköztársaság kész normális, jó viszonyt kialakítani minden országgal, de ezt mint a varsói szerződés szerzetébe tömörült szocialista ország, mint minden szocialista országgal szoros kapcsolatban álló ország, mint a gyarmati rendszer ellen küzdő minden nép igazi barátja teszi.

mi elsősorban a szocialista országokkal törekszünk hatékony nemzetközi gazdasági munkamegosztásra, kooperációra, - ez nem titok - de teljesen lehetségesnek tartunk nemzetközi gazdasági megosztást a szocialista és a tőkés országok között is. a gazdasági kapcsolatokat azonban ez idő szerint akadályozzák a közös piac országai által bevezetett, s más tőkés országok által pedig fenntartott és a szocialista országokat hátrányosan sújtó magas vámtételek, nem is szólva az egyesült államok által bevezetett és más országokra is rákényszerített, mindmáig létező embargóról. ha a tőkés országok valóban fejlesztené a kereskedelmi kapcsolatokat, akkor ezeknek a korlátozásoknak meg kell szünniük és a szocialista országok számára is érvényesülnie kell a legnagyobb kedvezmény elvének a vámpolitikában.

a békés egymás mellett élést szolgálja az is, ha a népek jobban megismerik egymást. ezért vagyunk hívei a különböző társadalmi rendszerű országok kapcsolataiban az utazási könnyítéseknek, a turistaforgalomnak. hívei vagyunk a kulturális érintkezésnek és vállaltjuk az összehasonlítást, a versenyt a kapitalizmussal ezen a téren is.

tudjuk, hogy a tőkés országok uralkodó köréi taktikát dolgoztak ki arra, hogy a békés egymás mellett élés viszonyai között, a különböző kapcsolatok útján „fel-lazítsák”, a szocialista országok tömörülését és a szocialista országok belső társadalmi rendjét. ez ugyan nem vall részükről a legbékésebb szándékokra, de mi részen vagyunk. csatlódnunk kell azoknak is, akik ujabban arra számítanak, hogy - mint mondják - az ébredező nemzeti öntudat fogja szembeállítani a szocialista országokat egymással és a szovjetunióval.

/folyt.köv./
19.05/a

19.05/a

- 50 -

parlament

/az országgyűlés 49. folyt./ m

a nemzeti öntudatunk mindinkább szocialista öntudat, internacionalista öntudat. a nemzeti érzés, a hazafiság ma egyet jelent a szocialista hazaszeretetével, az ahhoz való ragaszkodással. a szocialista hazafiság egyúttal szolidaritás valamennyi más szocialista országgal, testvériség a világ minden népével. erre a nemzeti érzésre hiába számítanak a szocializmus ellenségei. a tőkés országok vezető köreiben bele kell törődniük, hogy alakuljanak bárhogy is a viszonyok, a társadalmi fejlődés útján elért vívmányaink örökre szólóak és visszavonhatatlanok.

külpolitikánkban is népünk alapvető érdekeit szolgáljuk, internacionalista elveinket követjük. elveinkhez, politikánkhoz híven a gyakorlatban törekszünk nemzetközi síkon is jól szolgálni a békét, a szocializmust, a haladást. kormányunk mindennapi tevékenységében ezen elvek alapján erősíti kapcsolatait a szocialista országokkal, a felszabadult ázsiai és afrikai országokkal. a békés egymás mellett élés elve alapján kíván korrekt viszonyt, hasznos kapcsolatokat a kapitalista országokkal is.

nincs sok éve annak, hogy megkíséreltek bennünket elszigetelni és a nemzetközi ügyekből kirekeszteni. azóta a helyzet gyökeresen megváltozott. a magyar népköztársaság külpolitikai helyzete megerősödött, tekintélye megnövekedett.

tisztelt országgyűlési kedves elvtársak!

az ország megnövekedett nemzetközi tekintélyének alapja mindennek előtt belpolitikai fejlődésünk, szilárd szocialista rendünk, azok az eredmények, amelyeket népünk a legutóbbi években a gazdasági és kulturális építésben elért.

/folyt.köv./

19.25/a

19.25/a

- 51 -

parlament

/az országgyűlés ... 50. folyt./ m

társadalmunk életét a munkásosztály forradalmi pártja, a magyar szocialista munkáspárt irányítja, a hazafias népfront pedig tömöríti a kommunistákat és a pártokivülteket. ezzel létrejött az a politikai egységfront amely idehaza a szocialista társadalom teljes felépítését, nemzetközileg pedig a béke és a haladás szolgálatát tekinti programjának.

társadalmi rendünk a politikailag egyenlő jogokkal és kötelezettségekkel bíró állampolgárok, a dolgozó milliók szocialista demokráciája. feladatunk: minél nagyobb tömegeket bevonni a kérdések eldöntésébe, a közösen kialakított elhatározások végrehajtásába, a hatalom mindennapi gyakorlatába. a mi rendszerünk igényli a dolgozó milliók politikai és társadalmi aktivitását, a közügyekben való cselekvő részvételét. ez szükségessé teszi a tömegek mindennapi felvilágosítását és meggyőzését.

szocialista állami és társadalmi rendünket, annak egyes intézményeit nem megmerevedett, hanem élő, fejlődő rendszernek kell tekintenünk, amely állandóan előrehalad a demokrácia elmélyülésének és kiszélesítésének útján. szükség van arra, hogy társadalmunk valamennyi szervezett erejének, mind a pártnak, mind a népfrontnak, valamennyi tömegszervezetnek és az állam-népi hatalmi szerveknek belső életét, munkáját az országgyűléstől a helyi tanácsokig még elevenebbé, légkörét még szabadabbá és demokratikusabbá tegyük.

valamennyi társadalmi szervezet vezetőségének, a választott állami és népi hatalmi szervek vezetőinek komolyan és alaposan tanulmányozniuk kell, hogy a munkamódszerek javításával, a szervezet, a testület belső életének további demokratizálásával mi módon lehet még jobban aktivizálni és még jobban bevonni a kérdések eldöntésébe a tagságot, az odatartozókat.

19. 35/a

ME 19. 35/a

-52-

/folyt.köv./

parlament

/ az országgyűlés...../ 51. folyt./s

érdemes megvizsgálni annak lehetőségét, hogy a szervezetek vezetőségének megválasztásánál ne csak a testületek listájára szavazzanak titkosan, hanem a testületeken belül titkosan válasszanak az egyes tisztségekre is, s rendszerre válják a több személy jelölése.

amikor a további demokratizáló szükségességét aláhúzzuk, egyszerűsíteni hangulyoznunk kell, hogy rendszerünk nem engedheti meg az anarchiát, át kell hatnia szocialista állami fegyelmeknek is. most, hogy nálunk szocialista törvényesség és szabad légkör van, akadnak olyanok, akik csak a jogokat tartják számon, mintha sohasem hallottak volna a jogokkal együttjáró, azoktól elválaszthatatlan kötelezettségekről. széles körben nagy meglepéssel emlegetik nálunk, milyen jó az, hogy szocializmusunk humánus, de azt is látunk kell, hogy vannak, akik ezt félreértik és vissza is élnek vele. a visszaéléseket a közvélemény erejére támaszkodva meg kell szüntetni, és a nehéz felfogásukat is meg kell tanítani arra, hogy joga csak annak van, aki eleget tesz kötelezettségeinek is.

törvényeinket mindenkinek tiszteletben kell tartania. alkotmányos szocialista társadalmi rendünk elleni fellépést nem tűrünk semmilyen oldalról. államunk kötelezőszerűen és ingadozás nélkül lesújtott a rendszerünk ellen támadókra, amikor a helyzet azt követelte. általános amnesztiát, közkegyelmet hirdetett és alkalmazott, amikor a helyzet azt megengedte. ez rendszerünk szocialista és humánus jellegéből következik s helyes volt. az általános amnesztiá elrendelése idején is évtünk azonban attól, hogy azt bárki félreértse. azóta hatásaink felfedtek néhány kisebb, rendszerellenes cselekményt elkövető összeesküvő csoportot. törvényesen eljárunk ellenük, s a bűnösök megkapják a bíróságtól azt, amit a törvény szerint megérdemeltek. a közelmúltban olvastam egy nyugati lapban megjelent cikket, amely aként felelőzt, hogy a felszabadulás 20. évfordulójára ezek is amnesztiát kapnak. gondolom helyes megmondani, hogy én ebben kételkedem. / derűtlenség./ akik államunk nagylelkűségére, az általános amnesztiára összeesküvéssel, kémkedéssel és hasonlival válaszoltak, azok számára nincs és aligha lesz amnesztiá.

-53-

/folyt.köv./

19. 34/a

ME

parlament

/ az országgyűlés... / 52. folyt./ s

szocialista társadalmi rendünk a legigazságosabb, s valóban humánus rendszer. ez a rendszer a dolgozó nép rendszere, a munka társadalma, amelyben joga, életkészsége van minden egyes embernek, aki saját becsületos munkájából él, de a rendszer az egész népé és a népért van. törvényeink megvédnek minden állampolgárt, sérthetetlen az, aki azokat tiszteltetben tartja, de lesújtunk mindenkire, aki szocialista államunk törvényes rendje, népeink érdekei ellen támad.

tisztelt országgyűlés!

kedves elvtársak!

szólni kívánok még néhány, társadalmunkat érintő más kérdéstről is.

a szocialista építő munkának velejárója, egyben nélkülözhetetlen feltétele a marxizmus-leninizmus elméletének tömeges elsajátítása, a műveltség, a képzettség színvonalának általános emelkedése, a szocialista közgondolkodás és erkölcs kialakulása. úgy vélem, e téren is érezhető és mérhető az előrehaladás. mind a felnőtt dolgozók szocialista tudatának fejlődésében, mind az ifjúság szocialista nevelésében látható módon előrehaladunk.

fejlődik közoktatásunk, az irodalomban, a művészetekben, az egész kultúrában növekvő számban születik szocialista építésünket, s általában a szocializmus ügyét segítő értékes alkotás. növekszik népünk tanulási kedve, tudása, műveltsége és ideológiai képzettsége. az utóbbi években határozottan javult és alapjában véve jól segíti a szocialista építést a sajtó, a rádió és a televízió munkája.

folyik a régi és az új küzdelme az emberek gondolkodásában is; van előrehaladás, de az új, szocialista közgondolkodás és erkölcs érvényesülése még nem kielégítő. még nem tűntek el a régi burzsoá rend maradványai sem teljesen nyomtalanul, s némileg beszivárogtak a haladó imperializmus bomlási termékei is. ugyanakkor naponta találkozunk olyan jelenségekkel is, amelyekre nem lehet egyszerűen rámondani, hogy a régi burzsoá erkölcs és szemlélet maradványai. úgy látszik, a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet viszonyai között még újra is termelődnek olyan bűnöző típusok, amelyekről valamikor azt hittük, hogy a burzsoá rendszer megdöntésének napján, azzal együtt eltűnnek.
/folyt. köv./

0.50/a

Kle 20.00 Cei

-54-

parlament

/ az országgyűlés / 53. folyt./ s

ma különösen felháborodik minden becsületesen dolgozó, ha olyanokról hall, akik a közvagyon, a közpénzeket lopják, sikkasztják, herdálják el. az utóbbi időben hatóságaink leleplezése nyomán nagy és jogos felháborodással értesült közvéleményünk Járay József operaénekes vámcsalásairól. onódy Lajos éttermi-vállalati igazgató, valamint róna ernő textilvállalati vezérigazgató és büntetésük különböző visszaéléseiről. a bűnösök részben elnyerték, részben pedig meg fogják kapni megérdemelt büntetésüket. ez a dolog büntetőjogi része.

de onódy is, róna is vezető beosztású állami alkalmazottak voltak, akinek visszaélései kapcsán felvetődik másfajta felelősség kérdése is. hol volt az ellenőrzés? nálunk az ellenőrzés elmulasztását néha annyira tulzásba viszik, hogy szinte elbagatelizálják a bűncselekményt ténylegesen elkövető bűnös felelősségét.

aki bűnös, annak felelnie kell cselekedeteiért. senki sem kívánja, hogy felelősnek tekintsék az utonálló elemi iskolai tanítóját, azon a jogcímen, hogy 30 évvel ezelőtt nem jól foglalkozott a tanítványával. de van tényleges felelősség is. szűnjék meg végre az az elég gyakori rosszul értelmezett presztizs- védelem, amelyik oda vezet, és az egyik esetben is tényező volt, hogy amikor a főhatóságok figyelmét felhívják a területükön elkövetett visszaélésekre, vagy valamelyik beosztottjuk tulságos költsékesítésére, helytelen fellépésére, az első szavuk - szinte szabály szerint - kijelenteni, hogy ez rágalom, ahelyett, hogy kötelességük szerint végére járnának a dolognak. ilyen esetekben a vezetőket is felelősség terheli s hogy mindezt mindenképpen komolyan is vegye, ennek is érvényt kell szerezni.

tisztelt országgyűlés! gyakran találkozunk türethetetlen felelőtlenességgel, könnyelműséggel más vonatkozásban és más területeken is, s ennek következtében a népgazdaság súlyos károkat szenved, sőt emberek tömegeinek élete és testi épsége is veszélybe kerül. szeretném az illetékesek és a közvélemény figyelmét felhívni egy-két ilyen kérdésre is.

/folyt. köv./
20.02/a

-17-

Kle 20.00 Cei

/az országgyűlés ... 54. folyt./

1964-ben 60 millió forintos túlkárt szenvedett a népgazdaság. ennek körülbelül a fele, több mint 31 millió forintnyi kár megállapítottan a kötelező elemi gondosság elmulasztása miatt következett be.

most a napokban volt például egy tűzeset baján, 10-12 millió forint a kárösszeg, viaggalot indítottak, hogyan keletkezett a tűz. úgy keletkezett, hogy egy ember befűtött egy kályhát, a helyét elhagyta és a kályha tüze felgyújtotta az épületet az illetőt őrizetbe vették, de fogja ezeket a 10 milliókat megtéríteni?

üzemi balesetek következtében évente másfél millió munkanap esik ki a termelésből, ez baj, a legnagyobb baj azonban az, hogy emberek ezrei sérülnek meg és sokan meghalnak. üzemi baleset ért 1963-ban 92 ezer embert és közülük 554 meghalt. 1964-ben a balesetet szenvedettek száma 95 ezer volt, életét veszítette 305 ember. az üzemi balesetek körülbelül kétharmada gondatlanság következtében fordul elő, vagyis nem tartják be az előírt óvórendszabályokat, könnyelműségből nem szerelik fel, illetve nem használják az előírt védőberendezést.

még inkább felelőtlenségről van szó a közúti közlekedési baleseteknél, amelyek szemünk előtt válnak újfajta, burjánzó veszedelemmé. az újságokból mindenki ismeri a legkirívóbb eseteket, a legtöbbször szemtanúi is voltak már emberek ilyen váratlan és értelmetlen pusztulásának. az adatok szerint a közlekedési balesetek száma a közutakon a következőképpen alakult: 1958-ban 6 500, 1961-ben 9 800, 1964-ben több mint 20 ezer volt. a balesetek következtében 1958-ban meghalt 576, 1961-ben 666, 1964-ben 1 100 ember.

sokan azt mondják erre, növekedett a gépkocsik száma, természetesen, hogy növekszik a balesetek száma is. én pedig azt mondom, növekedett az emberek felelőtlensége, önmagukkal szemben is. az összes közúti balesetek 25-30 százaléka ideértve a halálos végűeket is, rendszerint szombat délután és hétfő reggel között, tehát a hét végi pihenő alatt történik. mindenki látott már vasárnap gépkocsival száguldó ámokfutót, aki nemegyszer felelőtlenségével és apró gyermekeivel együtt a kigondolt kirándulás helyett a kórházban vagy rosszabb esetben a temetőben köt ki. meg kellett szigorítani a gépkocsi vezetői vizsgát, a közlekedés ellenőrzését, de ugyancsak, ez nem elég, még többször kell alkalmazni a jogosítvány megvonását is, és más erélyes és célravezető intézkedéseket kell tenni. és nem szabad tűnni, hogy az ön- és közveszélyes emberek ilyen módon közlekedhessenek utjainkon.

/folyt.köv./

20.12/a

20.30.00

-56-

/az országgyűlés ... 55. folyt./

tisztelt országgyűlés. mi a szocializmus építésében értékeljük és alkalmazzuk az erkölcsi és anyagi ösztönzőket, azaz a jó munka kitüntetését és nyilvános elismerését, népszerűsítését ugyanakkor a magasabb bért, a jutalmat azért a több munkáért, amelyet valaki a társadalomnak nyújtott. valljuk, hogy a szocialista építésnek az életszínvonal emelkedését kell eredményeznie a dolgozók összességére és a jól dolgozó egyének számára is.

ebből következik, hogy nem tartjuk társadalomellenes magatartásnak, ellenkezőleg, helyesebbnek, ha valaki becsületos munkájával keresett pénzét megtakarítja és televíziót, hűtőszekrényt, motorkerékpárt, autót vagy bármi egyébét vesz magának, utazik vagy családi házat épít. de nem helyeseltjük, ha valakinek az életszínvonal emelkedése annyira eltorzul, hogy nem a becsülettel végzett munka emberi öröme, az annak révén elnyert tisztesség adja élete értelmét, hanem fő dolog lesz számára a szerzés, a hőrosogként való gyűjtés. kétségtelen, hogy az életviszonyokban bekövetkezett jelentős javulás sokaknál az egoizmus, az önzés eluralkodására vezetett. ez az egyes ember számára - szerintem - tragédia, a közösség számára komoly tünet és figyelmet érdemlő probléma.

a korlátolt önzésnek vannak más, súlyosabb következményei is. az utóbbi időben nyilvánosan is több ízben foglalkoztak a születések számának nálunk az elmúlt években bekövetkezett csökkenésével, a népszaporulat kedvezőtlen alakulásával. a kiváltó okok között természetesen szerepet játszott mind a háború, mind az 1956-os ellenforradalmi felkelés összes következményeivel együtt nem utolsósorban azzal együtt, hogy a családok százezreinek időlegesen, vagy véglegesen szétmúlásával jártak.

volt ebben szerepe a magyar nyu iparosításnak és bizonyos mértékig a mezőgazdaság szocialista átalakulásának is, mert ezek elkerülhetetlenül együtt jártak jelentős tömegek, különösen fiatalok városba költözésével. az említett okok, mondhatnánk, történelmi. a problémában azonban más tényezők is közrejátszanak. az emberek, kikerülve a háború poklából, majd az ellenforradalom megrázkódtatásából, kezdtek kicsit többet törődni azzal, hogy jobban éljenek. 1957 után az életszínvonal is gyorsabban emelkedett. az életnivó emelkedése - ez ismert dolog - törvényszerűen mindenütt együtt jár a születési arányszám csökkenésével.

/folyt.köv./

20.20/a

KE 20.00.00

-57-

parlament

/az országgyűlés ... 56. folyt./ m

a jobb életre törekvés, amíg összhangban van a társadalmi haladással, egészséges, azon felül azonban a társadalom érdekeit sértő önzésé torzul. napjainkban ez a káros önzés fiatal házasoknál gyakran tapasztalható, pedig bizonyos, hogy azok, akik most kényelmi okokból terhnek érzik a gyermeket, husz év múlva keserves könnyeket ontanak majd, hogy az autó, a szórakozás, a kényelmesebb élet kedvéért lemondtak a legnagyobb örömről, a gyerekekről.

a bajt tetézi az, hogy sokan könnyelműen és ismételtén szánják rá magukat a művi vetélésre, amely ténylegesen leendő anyák egészségét. az orvosi bizottságot arra hozták létre, hogy orvos ítélje meg, indokolt-e vagy nem, hogy a várandós fiatal nő gyermeket hozzon világra. /taps/ az orvosi bizottságok vegyék komolyan feladatukat.

mivel ez össztársadalmi és nem hatósági kérdés, nem tartjuk célszerűnek a korábbi években alkalmazott kényszerintézkedéseket. nyilvánvaló viszont, hogy komolyan, és sokoldalúan kell foglalkozni a kérdéssel állami szerveinknek, egészségügyi, anya- és ifjúságvédelmi szerveinknek, és társadalmi szerveinknek is. nem utolsósorban a társadalmi nevelés, a korlátolt önzés elleni szellemi harc eszközeivel kell küzdeni az egészséges népszaporulati arány eléréséért.

tisztelt országgyűlés!

politikai, gazdasági és társadalmi életünk általam érintett fontos kérdéseinek megoldása sokirányú munkát kíván egyrészt a kormánytól, másrészt a párttól és a különböző társadalmi szervezetektől, a hazafias népfronttól. e kérdések megoldásához elengedhetetlen a megfelelő közszellem kialakítása, a szocializmus, közelibbről a szocialista közgondolkodás, a szocialista erkölcs terjesztése és elmélyítése

/folyt.köv./

20.27/a

MW 20.27/a

parlament

/az országgyűlés ... 57. folyt./ m

szabad még valamit mondani: a szocialista optimizmus terjesztése. mi kommunisták látnuk már cifra helyzeteket ezen a világon, de mindig optimisták voltunk. és végső fokon mindig előre is jutottunk. ebben külön szerepe van és nagyon sokat segíthet a sajtó, a rádió, a televízió, az irodalom, a film és a színház. úgy tűnik, hogy közvélemény formáló szerveink programjában az eddiginél több helyet kell kapnia a szocialista eszme közvetlen és közvetett propagálásának, a tudatos harcnak az önzés, az anyagiasság, az urhatnomság ellen, a szocialista áldozatkészségért, az önzetlenségért, a szocialista erkölcsért. gyakran van módom találkozni szocialista brigádok vezetőivel, tagjaival, kongresszusok résztvevőivel, fiatalokkal, nagy műveket létrehozó munkások, termelőszerkezeti parasztoz, alkotó értelmiségiek tömegével. mint tanu állítom, vannak pozitív hőseink. van nekem egy újságíró ismerősöm, ilyen karakterek, jellemek, személyek leírásával foglalkozik és ezért kér engem arra, hogy széljak, ha érdekes emberrel találkozom. én csak érdekes emberekkel találkozom. minden ember érdekes. meghívtam jöjjön el velem egyszer egy vidéki utra, s ha én élt az uton annyiszor oldalba lököm ahányszor érdekes emberrel találkozunk, akkor csak hordágyon hozhatják haza. egyébként el is jött velem vidékre. és sok érdekes emberrel találkozott.

/folyt.köv./

20.35/- a

MW

/ az országgyűlés..... 58. folyt./s

vannak pozitív hőseink, - vannak nagyszerű dolgozó kollektívák, amelyeknek vezetői, tagjai a mi szocialista ügyünk lelkes és odaadó előrevivői, és évek óta helyes irányban és jól dolgoznak. Ilyenek például a magyar optikai művek, a hazai fésűsfonó és szövőgyár, az egyesült gyógyszer- és tápszergyár, a központi fizikai kutató intézet, az ipari és mezőgazdasági tervező vállalat, a híradástechnikai kizs, a bányászati állami gazdaság, a dóbróközi „zöld mező”, a zsámbéki „petőfi”, a nádudvari „vörös csillag”, és sok más, a legkülönbözőbb területeken dolgozó kollektívák vezetői és dolgozói. Ezek csak kiragadott példák, a jobbak közül valók, de hasonló van nem kevés. Gondolom helyes, hogy népszerűsítsük, ismeretessük erkölcsi fel fogásukat, egész nagyszerű és példás életformájukat. Biztosítsunk több propagandát a tömegesen létező szocialista munkának, erkölcsnek, életformának.

elképzelésem szerint lehetséges lenne több helyet biztosítani a fontos kérdéseknek a sajtóban, a televízióban és a rádióban és más hasonló helyeken, még a folyóiratokban is.

a személyi kultusz idején a sporton kívül ugy- szólván minden emberi vonatkozású dolog tilos volt. erre mindenki emlékszik. nekem viszont úgy tűnik, hogy most, mintha kicsit túlsok helyet kapnának egyedi problémák, extrém esetek, túl sok a divat, meg kell mondani, az erőltetett erotika, a modernkedés, népszerűsítik a kártyát, még a sporttal is most mintha megint az egészségesnél kicsit többet foglalkoznának. mi szeretjük a sportot általában, én is szeretem, de már megint olyan helyzet kezd előállni, hogy egy lesántult balösszekötő, hogylétéről hétfőn is, kedden is, szerdán is, pénteken is értesül az egész ország, de önfeláldozó, dolgozó munkásokról, parasztok- ról, értelmiségiekről, tudósoktól nem lehet eleget hallani és olvasni. én azt gondolom, hogy ezeket a dolgokat nem kell száműzni. tudomásul kell vennünk, hogy ilyen igényük is van az embereknek. kell egy kis pihenés, egy kis lazítás mindenkinek. ezt be kell látni. de én azt hiszem, ha mindenki, akire ez tartozik és aki ehhez ért lelkiismeretesen átgondolja, igazat fog adni abban, hogy ezek az érdekeségek 56 óta a szükségesnél nagyobb súlyt kaptak és kicsit kiszorítják a mi nagy, közös, általános dolgainkat.

/folyt, köv./

-60-

20.50/a

Hé 21.00 a

/ az országgyűlés..... 59. folyt./s

állítsuk helyre a megfelelő arányokat, és én azt hiszem, ha a megfelelő arányt helyreállítjuk, akkor több hely és tér jut a szocialista embernek, a szocialista erkölcsnek és a szocialista eszmének.

ezzel a kérdéssel annál is inkább foglalkozni kell, mert bár lényegesek, fontosak és nélkülözhetetlenek a szocializmus építésének anyagi feltételei, még fontosabb, még nélkülözhetetlenebb a szocialista módon élő, dolgozó és gondolkodó ember, aki áldozatkészen, odaadással küzd nagy céljainkért.

tisztelt országgyűlés !

kedves elvtársak !

felszólamomat befejezem. köszönöm figyelmüket. különböző fontosnak vélt kérdésekről szóltam, valójában azonban egy ügyről, mégis helyenként szenvedélyesen is, a közös ügyről, a szocializmusról beszéltem. ez van ránk bízva.

nagy a feladat, nagy a felelősség is, de nagy az erő is - pártunk, munkásosztályunk, népünk, a szocialista világ ereje - amely támogat bennünket munkánkban. ha gondolatban visszatekintünk a husz év alatt megtett nagy utra, honnan indultunk el, milyen akadályokat küzdött le és milyen magaslatokra jutott el népünk, nagy erőt érzünk és bizakodva nézhetünk az 1965-ös év, a jövő elé. / hosszantartó nagy taps./

az elnöklő vass isváné ezután javaslatot tett az ülés- szak pénteki folytatására és napirendjére. az országgyűlés által elfogadott javaslat értelmében pénteken délelőtti folytatják az 1965. évi állami költségvetési törvényjavaslat tárgyalását, majd az országgyűlés külügyi bizottsága tesz jelentést./mt1/

21.00/a

Hé

-61-

parlament

pótlás és javítás a kádár beszédhez:

/az országgyűlés 33. folyt./ 1. bek. 2. sorában a véleménynek szót kérjük törölni.

a 2. bek. 8. sorában a helyes szöveg:

... helyzet bármely eseménye, ~~és~~ fagy, árvíz stb.....

ugyaezen bek. alulról számított 5. sorában a szöveg helyesen:

... szovjet államférfi s z á m u k r a váratlan

34. folyt. 2. bek. 3. sorában a helyes szöveg:

... a d o l g o k természetes ...

3. bek. 5. sorában a helyes szöveg:

.... küzdelmek e g é s z korszakán ...

35. folyt. 1. bek. 5. sorában a szám : huszonhárom

36. folyt. 1. bek. végéhez pótlólag kérjük a következő mondatot bevenni/ /... vagyunk büszkék ./ büszkék vagyunk rá, mert ezek a mi eredményeink /nagy taps/.

37. folyt. 1. bek. alulról számított 2. sorában a szöveg helyesen:

... döntő s z e r e p e t kell

a 2. bek. 3. sorának végén a szöveg helyesen:

... intézkedések történtek az ü z e m e k n é l , a középfoku ..

/folyt.köv./

21.25/a

KL

parlament

37. folyt. 3. bek. 2. sorában a szöveg helyesen:

... között s z e r e p e l t - mindenről

38. folyt. 1. bek. alulról számított 3. sorában a szöveg helyesen:

.... bárki a főállásban az általa ...

a 2. bek. helyesen:

bizonyos, hogy azok akiket az intézkedések hátrányosan érintettek - amelyek pedig végső fokon az ő érdekeikben is történnek ..

39. folyt. 1. bek. 7. sorában a szöveg helyesen:

az ésszerű t o v á b b f e j l e s z t é s h e z szükséges...

fenti bek. alulról számított 5. sorába /... különben alul maradunk .../ pótlólag kérjük bevenni a következő szöveget.

ez a nyugati piacra szól. hozzátehetem elvtársak, vége van annak az időnek, hogy a szocialista világon belül bárki silány vagy használhatatlan árukat vesz át tőlünk, mint ahogyan mi sem veszünk át ilyeneket másoktól. ma anyagi

fenti bek. végén a szöveg helyesen:

.. a minőségi k ö v e t e l m é n y e k ellen hat.

a 3. bek. 4. sorától a szöveg helyesen:

... első reáljövedelme - ebben a f o g l a l k o z t a t o t t s á g és a társadalmi juttatások emelkedése is....

40. folyt. végéhez, a tisztelt országgyűlés stb. elé kérjük a következő szöveget pótlólag bevenni:

/folyt.köv./

21.35/a

KL 21.35/a

-62-

parlament

valósulását ..

megjegyzem, hogy nekem, egyénileg a vita tetszett. nekem úgy tűnik, hogy alapjában véve ugyanaz a kérdés foglalkoztat bennünket mindnyájunkat, akár a kormányban, akár gyárban, szövetkezetben, akár egy tervezőirodában, vagy tudományos intézetben, bárhol dolgozunk. ha ez így van, ha mi ki tudjuk ezt vetíteni a milliókra, akkor az eredmények rövidesen és gyorsan mutatkozni fognak. a hibákat nem kell eltagadni, a hibák felett nem kell szemétt hunyni, de az eredményeket is látni kell, és hozzá kell fogni a feladatokhoz.

a szünetben röviden beszélgettünk váczai Mihály képviselőtársammal, aki az ügyrenddel kapcsolatban tett észrevételt és megkérdezte tőlem, hogy miért nincs interpelláció a napirenden. én már lassan két napja hallgatom a vitát és reggeltől-estig mást sem hallok, mint interpellációkat, azzal az egy eltéréssel, hogy most nem vagyunk kötelesek rögtön válaszolni, hanem majd később kell válaszolnunk. ezzel kapcsolatban szeretném megjegyezni, hogy a vitában azt is nyilvántartják. legyen meg az elvtársaknak az az érzésük, hogy ha nincs is interpellációs nap, nemhiába „interpelláltak”, két, vagy két és fél napon keresztül. egyébként, ha már az interpellációkról van szó, meg akarom mondani, hogy én az első felszólaló, Molnár elvtárs „interpellációjával”, értek egyet leginkább, aki a csepeliek nevében szólott. jónak tartom, hogy ezzel kezdődött a vitánk, mert nem kis teret szentelt annak, hogy ezekért a nagy célokért, a maguk helyén, ők mit csinálnak.

/folyt. köv./

21.50/a

Kösz

-64-

parlament

41. folyt. 3. bek. végéhez /köztársaság területét. / pótlólag a következő szöveget kérjük bevenni. :

nem tudom, hallották-e, hogy ma délelőtti újabb, hasonló támadást követtek el az amerikai imperialisták és a délvietnami báborkormány katonai repülőgépei. kormányunk nevében kérem, hogy az országgyűlés foglalkozzék külön ezekkel az agresszív támadásokkal és mind saját, mind népünk nevében határozottan ítélje és tiltakozzék az amerikai provokációs támadásai ellen.

5. bek. 3. sorában a helyes szöveg:

... vonatkozó 1954. évi

42. folyt. 2. bek. alulról számított második sorában a szöveg helyesen:

... köztársaság , a jugoszláv szocialista szövetségi köz-

társaság

fenti folyt. 3. bek. után /tárgyaltunk volna./ pótlólag kérjük a következő szöveget bevenni:

szeretném először megmondani, hogy sem várt, sem váratlan ellentétek nem keletkeztek, és nincsenek közöttünk. másodszer, mert ez a nyugat számára mindig a legérdekesebb kérdés - nem tárgyaltunk a szovjet csapatok kivonásáról sem.

ezzel kapcsolatban félreértés elkerülése céljából szeretném megismételni ismert álláspontunkat. az ideiglenesen Magyarországon állomásozó szovjet csapatok a varsói szerződés megállapodásainak keretében, törvényeinkkel és a nemzetközi joggal teljes összhangban tartózkodnak nálunk. ez a dolog jogi oldala. a szovjetunió, azzal, hogy ideiglenesen itt állomásoztat meghatározott számú csapatot, óriási segítséget ad népünknek. abban az esetben, ha ezek a szovjet csapatok nem lennének itt, népünk az életszínvonal rovására kénytelen lenne sokkal több katonát fegyverben tartani, mert a haza legelső. /nagy taps/

/folyt. köv./ n

22.05/a

parlament

harmadszor - ezt is többször megmondtuk - a szovjet csapatok magyarországi tartózkodásának belpolitikai oka nincs. ez kizárólag a nemzetközi helyzet függvénye. és ha a nyugati hatalmak úgy gondolják, hogy ne legyenek magyarországon szovjet csapatok, foglalkozzanak azokkal a nagyon komoly és érdemi javaslatokkal, amelyeket a varsói szerződés államai nevében a szovjetunió és több más állam tett a nato államainak. mi nem támogatunk egyoldalú visszavonásokat. tárgyaljunk komolyan olyan visszavonásokról, amelyek egyik fél számára sem jelentenek eltolódást az erőviszonyokban és a földrajzi elhelyezkedésben. erről nem beszéltünk brezsnyevékkel, mert ez réges-rég tisztázott, megtárgyalt és világos dolog, de elhatároztam, felsorolok pár kérdést, a - miről nem beszéltünk. /derültség/

mégegyszer meg akarom mondani, hogy régebbi keletű, baráti meghívásról volt szó. ez a találkozó baráti látogatás volt, és nem hivatalos jellegéből következett, hogy formális tárgyalásokat ezuttal nem folytattunk.

találkozásokon a kötetlen beszélgetések során is mindkét oldalról és jóleső érzéssel tapasztaltuk, hogy viszonyunk őszinte és baráti. ellenfeleink és ellenségeink találgathatnak, ha kedvük tartja, de még sokszor és sokáig lesz alkalmuk tapasztalni hogy a szovjetunió kommunista pártja és a magyar szocialista munkáspárt elvi és politikai álláspontja azonos, pártjaink szoros egységben együtt haladnak, és a szovjet-magyar viszony jó, töretlen. ennyit akartam mondani e „rejtélyes„ látogatásról.

tisztelt országgyűlés,

/folyt.köv./

22. 15/a

-66-
MA

parlament

43. folyt. 2. bek. /... keresztül vezet.../ után pótlólag a következő szöveget kérjük bevenni.

a varsói szerződés politikai tanácskozó testületének említett ülésével kapcsolatban szeretném még megemlíteni a következőket: mint tisztelt képviselőtársaim jól tudják, a szervezetnek teljes jogu tagja albánia is, de bizonyos köztünk keletkezett viták következtében az albán népköztársaság küldöttsége már jó ideje nem vesz részt a tanácsülés munkájában. amikor ennek az ülésnek az összehívását elhatároztuk, abban egyeztünk meg, hogy az albán népköztársaság kormányának minden megkülönböztetés nélkül ugyan úgy, mint bármely más félnek, meghívót kell küldeni. ez így is történt. az albán népköztársaság kormánya különböző kifogásokkal kitért az ülésen való részvétel előtt. mi, akik részt vettünk az ülésen, ezt konstatáltuk és arra az álláspontra helyezkedtünk, hogy az kizárólag az albán félen mulik, hogy albán népköztársaság kormánya mikor kapcsolódik be a varsói szerződés különböző szerveinek munkájába. megemlítem azt is, - ez is hozzátartozik a beszámolóhoz -, hogy az albán népköztársaság kormánya értésünkre adta, hogy velünk összhangban teljes mértékben és határozottan elítéli a nato többoldalú atomtőredének létrehozására irányuló imperialista terveket.

tisztelt országgyűlés!

/folyt.köv./

✱

22. 20/a

-67-

parlament

a 48. folyt. 2. bek. 4. sorában a szöveg helyesen:

a nemzetközi gazdasági munkamegosztást a szocialista...

ugyane bek. alulról számított 4. sora /.... mindmáig létező embargóról./ után kérjük a következő szöveget pótlólag bevenni:

ennek az amerikai embargónak, amely bizonyos áruk számára a szocialista országokba való szállítását tiltja, eredetileg az lett volna a célja, hogy megakadályozza, döntően a szovjetunió és valamennyi szocialista ország gazdasági és katonai meg erősödését. ha valaki arra gondol, hogy ez a 40-es évek vége felé létesült, felidézi az akkori gazdasági és katonai erőviszonyokat, és ismeri a mai helyzetet, csak egyet mondhat, hogy az egész embargópolitika célját tévesztette. az amerikaiak, azt hiszem, nem sértődnek meg, ha azt mondjuk: az ő kormányuk az üzleti körök kormánya és igen jól értenek az üzlethez. tessék kiszámítani, hogy ha ez az embargó nem hozott semmit, mint ahogy valóban nem hozott számukra semmit a konyhára, világos, hogy a világkereskedelem szélesebb körű bővítése számukra is hasznosabb lenne. ha a tőkés

a 49. folyt. 3. bek. 3. sorában / gyökeresen megváltozott- után / pótlólag a következő mondatot kérjük bevenni: még ellenségeink is elismerik, hogy elvhu és következetes külpolitikánkkal jelentős eredményeket értünk el. a magyar....

az 50. folyt. 3. bek. 6. sorában a szöveg helyesen :.... és az állami, néphatalmi....

az 52. folyt. utolsó bekezdésének 5. sorában a szöveg helyesen :
beszívárognak a halódó imperializmus.....

/ folyt. köv./

22.35/a

-68-
Ma

parlament

az 54. folyt. 2. bek. utolsóelötti sorában a szöveg helyesen :

... vették, de ki fogja ezeket a....

ugyanezen folyt. utolsó bek.-nek 8. sorában a szöveg helyesen :

.... kigondolt kirándulóhely helyett.....

az 55. folyt. 3. bek.-nek 3. sorában az utolsó szó helyesen :

csökkenésével

az 58. folyt. 1. bek. alulról számított 4. sorában az utolsó szó helyesen : felfogásukat.

x x x

az országgyűlés.. 28. folytatása első bek.-nek harmadik sorában a szöveg helyesen :

.... és az élelmiszeripari termékek, valamint az iparcikkek...

ugyanezen oldal harmadik bekezdésének negyedik sorában a szám helyesen :... bolt van, 90 százalékának 30 négyzet....

/mti /

--

- vége -

22.45/a

-69-
Ma

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1965. február 12.

bb 1. a vigszínház arthur miller darabjának bemutatójára készül

i s/gk-lm fm

1965. február 12.

a vigszínházban arthur miller „közjáték vichyben,” című színművének bemutatójára készülnek. a világhírű amerikai író - mint ismeretes, résztvett a frankfurti per tárgyalásán - s 1964 tavaszán alig egy hónap alatt írta meg az egyfelvonásos drámát. a színművet a múlt év decemberében mutatták be new yorkban, a broadway egyik színházában.

a „közjáték vichyben,” című színmű története 1942-ben franciaországban, a németek által megszállt vichyben játszódik. a történet mindvégig egy rendőrségi fogdában pereg le, ahová a németek beszállítják azt a tíz embert, akik egy razzian elfogtak. ők tizen a színmű főhősei és miller azt mutatja be, hogyan viselkednek ilyen helyzetben a különböző típusú, korú és meggyőződésű emberek. éppugy, mint minden színművében, az emberi felelősség kérdését veti föl. millernek ez az első színműve, amelynek cselekménye nem amerikában játszódik.

az egyfelvonásos darabot vajda miklós fordította. a próbák előkészítésén horvai istván rendező dolgozik. előreláthatólag március elején kezdődnek meg a próbák. a szereposztásról még nem döntöttek. még az sem dőlt el, hogy az egyfelvonásos - a new york-i előadáson 95 perces - darabot egyedül vagy egy másik színművel együtt adja-e majd elő a vigszínház./mti/

-.-
-1-

KE